

Handelingen

2 - 3 - 4

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982 - 1983

Vergaderingen van november 1982

FRANSTALIG ONDERWIJS IN VLAANDEREN
BENOEMING BURGEMEESTER VOEREN
KOSTENVERDELING BESCHERMDE MONUMENTEN
BESCHERMING ROEREND CULTUREEL PATRIMONIUM
BEVOEGDHEIDSCONFLICT BESTUURLIJKE VOOGDIJ
DRINGENDE VRAAG EN MONDELINGE VRAGEN
VLAAMS BELEID ECONOMIE EN TEWERKSTELLING
DE BRAKKE GROND AMSTERDAM
DIRV-ACTIE
NV DEMOOR TE DROGENBOS
WIJZIGING REGLEMENT VAN ORDE
SUBSIDIËRING ION AZYMUTH
BEVOEGDHEDEN WELZIJS- EN GEZONDHEIDSBELEID
INTERCOMMUNALE OPERA VAN VLAANDEREN
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Inhoud

Nr. 2   **16 november 1982**
Morgenvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 9

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 9

Boodschappen, blz. 9

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 9

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 9

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 10

Verslagen
Indiening en verwijzing, blz. 10

Aanvullendverslag
Indiening, blz. 10

Jaarverslagen
Indiening, blz. 10

Mededeling van de Voorzitter
Wijziging in een verwijzing naar commissie, blz. 10

Samenstelling van Commissie
Wijzigingen onder de vaste leden, blz. 10

Motie betreffende een belangenconflict
Motie voorgesteld door de heren G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewycck en P. Van Grembergen betreffende een belangenconflict naar aanleiding van het bij de Conseil de la Communauté française ingediend en geamendeerd voorstel van decreet „relatif aux institutions françaises d'enseignement qui dispensent un enseignement en dehors des limites territoriales de la Communauté française”, CCF-stuk 7 (1981-1982) – N° 1, en het daarover uitgebracht verslag, CCF-stuk 7 (1981-1982) – N° 2
– 149 (1982-1983) – Nr. 1.

Bespreking, blz. 11

Hoofdelijke stemming, blz. 11
Sprekers : de heren O. Van Ooteghem, G. Verhaegen, J. Ramaekers

Voorstel van resolutie van de heren G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewycck en P. Van Grembergen betreffende de benoeming van de burgemeester van de gemeente Voeren en van de andere burgemeesters in Vlaamse gemeenten met faciliteiten
– 146 (1982-1983) – Nr. 1

Bespreking, blz. 12

Hoofdelijke stemming, blz. 12

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de samenstelling en de wer-

king van de Stichting De Brakke Grond te Amsterdam, blz. 13

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de culturele betrekkingen met Noord-Frankrijk en de mogelijkheid van een initiatief ter zake via de Nederlandse Taalunie, blz. 14

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de procedure voor het sluiten van culturele akkoorden met het buitenland, blz. 15

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de procedure voor de aanwijzing van culturele raden of attachés met standplaats in het buitenland, blz. 15

Vraag van de heer P. Matthys tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over een mogelijke regionalisering van de kredieten voor waterbouwkundige werken, blz. 16

Vraag van de heer F. Willockx tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de vervanging van een lid van de Raad van Beheer bij het Nationaal Instituut voor Radioactief Afval en Splijtstoffen, blz. 16

Vraag van de heer C. Moors tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de berekening en de uitbetaling van de studietoelagen voor het hoger onderwijs, blz. 17

Vraag van mevrouw M. Smet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de bekrachtiging van internationale verdragen en akkoorden in het algemeen en het internationaal verdrag van New-York van 19 december 1966 in het bijzonder, blz. 17

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de aanleg van een jachthaven aan de Noordzeekust, blz. 18

Voorstel van de heer H. Vanderpoorten c.s. tot wijziging van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad
– 127 (1981-1982) – Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 18

Regeling van de werkzaamheden
Wijziging van de agenda, blz. 19

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de

Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de schrapping van elke subsidiëring ten voordele van de instelling van openbaar nut Azymuth en de gevolgen daarvan voor de werking van die instelling, blz. 19

Sprekers : de heer P. Peeters, mevrouw M. Smet, de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie en de behandeling van sommige klachten, blz. 21

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Seeuws, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Interpellatie van de heer L. Van den Bossche tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, om de samenstelling, de personeelsformatie en de werking van de Intercommunale Opera van Vlaanderen, blz. 24

Sprekers : de heren L. Van den Bossche, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, P. Van Grembergen, J. Van Elewycck, O. Van Ooteghem, mevrouw L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 33

Nr. 3   **16 november 1982**
Middagvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 35

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 35

Ontwerp van decreet houdende de bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied voor de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën
– 134 (1981-1982) – Nrs. 1 + Erratum en 2

Algemene bespreking, blz. 35

Sprekers : de heren A. Bourgeois, verslaggever, B. Cools, W. Seeuws, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, J. Van Elewycck

Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en

overheidsbezit
- 23 (1981-1982) - Nrs. 1 tot 4

Tweede lezing, blz. 43
Sprekers : de heren A. Bourgeois,
verslaggever, A. De Beul, V. Anciaux

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer D. Vervaet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV Demoor te Drogenbos, blz. 51

Sprekers : de heren D. Vervaet, G. Cardoen, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de herhaalde en voortdurende bevoegdheidsconflicten tussen de Vlaamse Executieve en de centrale regering, het gebrek aan middelen, het staalprobleem en de rol die de Executieve daarin te spelen heeft, de algemene verarming van de Vlaamse Gemeenschap als gevolg van de specificiteit van de Belgische crisis, onze industriële vernieuwing en de controverse daarover met de centrale regering en de opdracht van de Vlaamse Executieve naar de wereld toe, blz. 54

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. Vanderpoorten, O. Van Ooteghem, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, W. Seeuws, G. Bossuyt, V. Anciaux, J. Dupré

Interpellatie van de heer O. Van Ooteghem tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de noodzaak van een eigen Vlaams beleid inzake economie en tewerkstelling, blz. 62

Sprekers : de heren O. Van Ooteghem, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, J. Dupré, V. Anciaux

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, en de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de volwaardige aanwending en uitbouw van de door de wetten van 8 en 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de Gemeenschappen toegekende bevoegdheden inzake welzijns- en gezondheidsbeleid, blz. 69

Sprekers : de heren W. Peeters, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 76

Nr. 4

17 november 1982

Berichten van verhindering, blz. 77

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer N. De Batselier tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over het bevoegdheidsconflict tussen de Vlaamse Executieve en de nationale regering inzake bestuurlijke voogdij, blz. 77

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer N. De Batselier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de DIRV-actie en het beleid rond de micro-elektronica, blz. 77

Sprekers : de heren N. De Batselier, W. Seeuws, J. Dupré, O. Van Ooteghem, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Indiening van moties, blz. 87

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer N. De Batselier tot de heer M. Galle, Gemeenschaps-

minister van binnenlandse aangelegenheden, over het bevoegdheidsconflict tussen de Vlaamse Executieve en de nationale regering inzake bestuurlijke voogdij, blz. 87
Sprekers : de heren N. De Batselier, M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende de bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën
- 134 (1981-1982) - Nrs. 1 + Erratum en2

Hoofdelijke stemming, blz. 88

Sprekers : de heren G. Cardoen, W. Seeuws, H. Knuts

Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium
- 23 (1981-1982) - Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 89

Sprekers : de heren A. Coppieters, W. Seeuws

Voorstel van de heer H. Vanderpoorten c.s. tot wijziging van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad
- 127 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 90

Spreker : mevrouw M. Van Puymbroeck

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, en de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de zoveelste incidenten met de Brakke Grond

Sprekers : de heren A. De Beul, F. Beysen, R. Boel, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 98

3e vergadering

Dinsdag 16 november 1982
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

C. Boeraeve-Derycke, F. Geyselings, M. Vandenhove ; gezondheidsredenen.

O. Carpels, R. De Backer-Van Ocken, C. De Clercq, A. Diegenant, L. Kelchtermans, R. Maes, H. Suykerbuyk, O. Van den Broeck, buitenslands.

M. Bourry, E. Cuvelier, J. Nutkewitz, H. Rubens, G. Sprockeels, G. Temmerman, L. Van Biervliet, M. Van Herreweghe, R. Vannieuwenhuyze ; ambtsverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

J. Ansoms, K. Blanckaert, P. Breyne, J. Chabert, E. Cooreman, C. De Cooman, J. De Seranno, T. Kelchtermans, C. Moors, M. Rutten, F. Swae-

len, F. Vanderborght, F. Vangronsveld, E. Vankeirsbilck, H. Van Rompaey, H. Weckx, G. Willems, R. Windels.

G. Anthuenis, L. Bril, A. Claes, F. Colla, Jan Daems, L. De Grève, E. De Groot, A. Denys, E. Flamant, F. Grootjans, H. Lahaye, I. Van Belle, M. Van den Poel-Welkenhuysen, H. Vanderpoorten, E. Vandersmissen, L. Van De Velde, W. Van Renterghem, F. Verberckmoes, F. Vermeiren.

A. Bogaerts, W. Claes, M. Colla, E. Coppens, N. De Batselier, J. Firr, R. Hostekint, F. Houben, I. Julliams, A. Laridon, J. Mangelschots, P. Matthys, J. Sleenckx, L. Tobback, F. Van Acker, L. Van den Bossche, V. Vanderheyden, L. Vanvelthoven, F. Willockx, J. Wyninckx.

F. Baert, A. De Beul, H. de Bruyne, F. Debusseré, W. Desaeyere, J. Desseyn, W. Kuijpers, P. Peeters, J. Van Boxelaer, R. Vandekerckhove, F. Vansteenkiste, J. Verniers.

L. Dierickx.

T. Delahaye.

J. Peetermans.

ONTWERP VAN DECREET houdende de bekrachtiging van het besluit van de Maamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten,

andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën

– 134(1981-1982)-Nrs. 1 + Erratum en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bourgeois, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Bourgeois (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, inderdaad is nu het stuk 134 aan de orde, met name het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling van de kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën. Waarover gaat het hier ?

Ten gronde gaat het om de regeling van de subsidiëring van restauratiewerken die worden uitgevoerd aan beschermde monumenten. We staan echter voor een eigenaardige procedure. We dienen vandaag inderdaad niet de inhoud van het reglement

Bourgeois

goed te keuren. De Raad dient vandaag bij middel van een decreet een besluit van de Executieve genomen op 1 juli 1982 goed te keuren, waarin deze subsidieregeling is uitgewerkt en wij moeten dit besluit van de Executieve bekrachtigen. De bekrachtigingsprocedure is een eerder uitzonderlijke procedure, die we vooral kennen als ratificatie van de internationale verdragen.

Door een bekrachtigingsprocedure wordt het besluit eenvoudig in zijn geheel goedgekeurd zonder artikelsgewijze amendering, noch stemming.

De Raad van State heeft opeenvolgend in adviezen gesteld dat „het gevolgde procedé een grondige afwijking is van de wijze waarop de decreetgever zijn normatieve bevoegdheid uitoefent”.

Een woord uitleg is uiteraard nodig ter verduidelijking van het waarom van deze bijzondere juridische situatie.

Ten eerste – wij gaan hier ver terug – de materie van de bescherming van monumenten was reeds geregeld door de wet van 7 augustus 1931. Artikel 2 van deze wet heeft bepaald dat de verhoudingen en voorwaarden voor de verdeling van de kosten van de onderhouds- en restauratiewerken tussen Staat, Provincie en Gemeente bij koninklijk besluit zouden vastgesteld worden.

Ten tweede, na de instelling van de Cultuurraad werd op 3 maart 1976 een decreet goedgekeurd – ter vervanging van deze wet – eveneens tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten. Ook dan nog diende de uitvoering van dit decreet bij koninklijk besluit te gebeuren. Op dat ogenblik waren er echter geen teksten voorhanden in verband met de uitvoering van dit decreet. Nochtans wenste de Cultuurraad ook dan reeds een zo ruim mogelijke medezeggenschap over de uitvoering en het uitvoeringsbesluit.

Ten derde, daaruit groeide in de Commissie voor Culturele Zaken van de Cultuurraad de paragraaf 8 van het artikel 11 van het decreet van 3 maart

1976 waarin bepaald werd :

„Voor de toepassing van het subsidiereglement van het Rijk, zoals bepaald in artikel 2 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, legt de Minister binnen zes maanden na de inwerkingtreding van onderhavig decreet, een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad voor”.

Om geen tijd te verliezen bij de uitvoering van het decreet, ging de Commissie voor culturele promotie van de toenmalige Cultuurraad ermee akkoord dat de subsidieregeling bij koninklijk besluit zou geregeld worden, maar wilde dat dit besluit achteraf bij decreet bekrachtigd werd binnen de zes maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Waarom deze bekrachtiging ? Welnu, de bepalingen van het koninklijk besluit ter uitvoering van voormeld decreet blijven uiteraard onderworpen aan de regels vastgelegd in de wet van 3 juli 1971 ter voorkoming van discriminatie om ideologische en filosofische redenen en dus ook aan de regeling van de Cultuurpactwet. Dit Cultuurpact voorziet dat elke subsidieregeling in een culturele aangelegenheid bij decreet – en dus niet bij koninklijk besluit – dient vastgesteld te worden. Vandaar de noodzaak van bekrachtiging van het besluit bij decreet, ten einde ten minste formeel te kunnen nagaan of het Cultuurpact werd geëerbiedigd.

Om deze reden ook werd het ontwerp van koninklijk besluit, in afspraak met de toenmalige Commissie voor culturele promotie, voorbereid in een werkgroep ad hoc, de zogenaamde Commissie Cools. Het was een werkgroep samengesteld uit leden van de administratie van het kabinet van Cultuur en een aantal leden van de Cultuurraad aangeduid uit de vier politieke fracties.

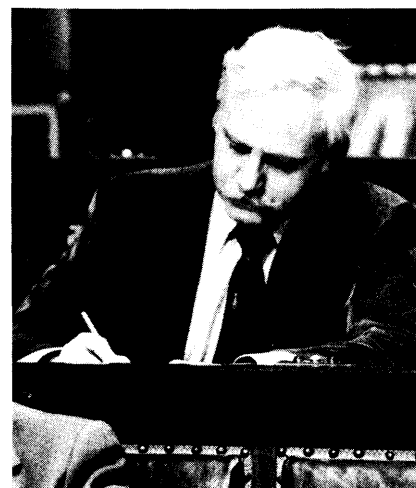
Deze werkgroep kwam tot een consensus en de betoelaging is intussen in de praktijk en in feite doorgegaan op basis van het consensusbeleid, ofschoon dit lange tijd niet werd afgekondigd.

Het uitvaardigen van het koninklijk besluit en de bekrachtiging ervan is echter niet kunnen doorgaan binnen

de gestelde zes maanden na de inwerkingtreding van het decreet van 3 maart 1976. Dit wegens tal van redenen als daar zijn de noodzaak eerst in de werkgroep ad hoc een eenstemmigheid te bereiken, de opeenvolgende parlementsonbindingen, de noodzaak telkens weer bij de herindiening het advies van de Raad van State te vragen en te bekomen, dat telkens met een zeker tijdverloop is gepaard gegaan.

Een eerste regeling werd bij koninklijk besluit van 5 juni 1981 vastgesteld, maar ze werd niet bekrachtigd wegens de ontbinding in oktober 1981. Het eerste koninklijk besluit diende intussen opnieuw aangepast ingevolgd te worden door de staatshervorming. Het nieuwe besluit werd nu als een besluit van de Executieve gegeven op 1 juli 1982.

Zowel de Gemeenschapsminister van cultuur de heer Poma als de toenmalige Minister voor cultuur mevrouw De Backer bevestigden voor de Commissie dat de huidig voorliggende tekst van het koninklijk besluit naar geest en inhoud conform is aan de consensus tekst die door de werkgroep ad hoc werd uitgewerkt.

Volksvertegenwoordiger B. Cools (SP) tijdens de bespreking van het decreet-Poma betreffende de verdeling van de kosten voor werken aan beschermde monumenten

Bourgeois

Voor de toekomst staan we echter voor een nieuwe juridische situatie. Eenmaal bekrachtigd krijgt het Besluit van de Vlaamse Executieve kracht van decreet. De materie geregeld door het Besluit zal dus alleen nog kunnen gewijzigd worden bij decreet.

Het is in deze context dat de heer De Beul verklaart zijn voorstel van decreet Nr. 47 in te trekken. Dit voorstel had tot doel artikel 11 § 8 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en landschappen op te heffen. Het betreft dus het artikel dat precies de bekrachtiging van het besluit van de Executieve voorziet. Gezien de subsidieregeling in de toekomst bij decreet dient te gebeuren verviel het voorwerp van het voorstel. De heer De Beul wees erop dat dergelijke subsidieregeling een zeer technische materie is en dat het soms wel wenselijk zou kunnen zijn dat de Executieve in de toekomst kleine aanpassingen aan het reglement kan uitvoeren, zonder daarbij de lange weg van de goedkeuring bij decreet te moeten afleggen. De meerderheid van de Commissie was echter van oordeel dat de Executieve beter over niet al teveel speelruimte beschikt inzake het bepalen van subsidiëringsreglementen.

Ten slotte dient nog gewezen op een belangrijk afwijkend element in het Advies van de Raad van State betreffende de procedure van bekrachtiging.

De Raad van State had reeds vroeger kennis gegeven van bezwaren tegen de bekrachtigingsprocedure die ingesteld werd bij artikel 11, paragraaf 8 van het decreet van 3 maart 1976. De Raad van State is van oordeel dat de subsidieregeling in culturele aangelegenheden direct bij decreet dient geregeld wegens de dwingende redenen van het Cultuurpact ter bescherming van de ideologische en filosofische minderheden.

Volgens de Raad van State zou de Vlaamse Raad, zelfs in het kader van de bekrachtigingsprocedure, zijn recht van onderzoek en amendementen volle behouden ten aanzien van

alle in beide ontwerpen vermelde bepalingen.

Ofschoon het om een ratificatie gaat zou dus volgens de Raad van State mogen worden geamendeerd, wat ongebruikelijk is bij een gewone bekrachtiging.

De Commissie was van oordeel dat van de gewone parlementaire traditie inzake bekrachtiging en ratificatie niet diende te worden afgeweken. Wel werd de inhoud van het besluit onderzocht, doch er werd beslist geen eigenlijke artikelsgewijze bespreking en stemming te houden.

Zo kom ik tot de inhoud van het besluit.'

Ik wil in grote lijnen een bondige toelichting geven over de inhoud van het besluit dat vandaag ter bespreking voorligt en dat reeds geruime tijd en meer bepaald sedert 1976 in feite van toepassing is. Zoals blijkt uit de bijlagen bij het verslag worden per jaar, sedert 1976 tot november 1982, de lijsten opgegeven van de toelagen voor restauratie die aan bepaalde projecten werden verleend.

Het doel van het besluit moet hier nochtans nogmaals omschreven en uitdrukkelijk worden geciteerd.

Het doel van het besluit werd reeds bepaald door de vroegere en eerste intentieverklaring van de toenmalige Minister van Nederlandse Cultuur, die werd afgelegd op verzoek van de toenmalige Commissie van de Raad. Volgende beginselen liggen aan de basis.

Ten eerste, de subsidieregeling moet normen volgen die voor iedereen gelden en individuele afspraken en regelingen moeten uitgesloten zijn.

Ten tweede, alle speculatieve operaties moeten worden tegengegaan.

Ten derde, de subsidieregeling moet worden opgemaakt in een sociale dimensie, dat wil zeggen dat de restauratie geen aanleiding mag geven tot het verwijderen van de oorspronkelijke bewoners uit de gerestaureerde panden, wat vroeger nogal eens het geval was of waar gemakkelijk aanleiding toe kan zijn.

Twee belangrijke beperkingen dienen te worden aangestipt in verband met de toepassing van het Reglement.

Ten eerste, het Reglement geldt niet voor de subsidiëring van de restauratie van kerkgebouwen, seminaries en pastorieën.

Op het huidige ogenblik heeft die uitzondering nog weinig zin. U zal onmiddellijk begrijpen waarom. Bij het opstellen van het eerste besluit behoorde deze materie tot de regionale materie en kreeg toelagen als gesubsidieerde werken door middel van de gewestbegroting, terwijl de andere monumenten in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap werden ingeschreven. Vermits nu echter de gemeenschaps- en gewestbegrotingen als het ware gefusioneerd zijn ingevolge de recente fase van de staatshervorming heeft het onderscheid tussen de twee categorieën restauraties aan gebouwen geen zin meer. Maar, om praktische redenen wil de Executieve de beide categorieën nog bescheiden volgen.

De Executieve stelt ook voor binnenkort een gelijkaardig subsidiereglement voor kerken, seminaries en pastorieën aan de Raad voor te leggen.

Een tweede belangrijke beperking : het besluit is alleen van toepassing voor het Nederlandse taalgebied en niet voor Brussel. De betoelaging voor restauratie van monumenten te Brussel behoort als plaatsgebonden gewestelijke materie tot de bevoegdheid van de nationale instanties.

Artikel 3 bepaalt dat de subsidiëringbevoegdheid aan de gemeenschapsminister behoort en artikel 4 bepaalt de gedetailleerde wijze de aard van de geheel of gedeeltelijk subsidieerbare werken. Ik verwijs in dit verband naar het verslag.

Artikelen 6 tot 15 bepalen de modaliteiten van betoelaging. Vier categorieën eigenaars komen in aanmerking voor subsidiëring volgens diverse percentages. Het zijn de lokale openbare besturen, de provinciale besturen, de particulieren en privé-instellingen, vooral de stichtingen die soms zijn opgericht mede om bepaalde gerestaureerde of te restaureren monumenten

Bourgeois

te beheren, en de handelsvennootschappen.

De betoelagingspercentages zijn verschillend. Zij zijn te vinden in de artikelen 6 tot 15. Het zou te ingewikkeld zijn ze hier te vermelden. Ik wil er evenwel op wijzen dat de betoelagingspercentages afhangen van een aantal criteria. Ten eerste, van de categorie waartoe de eigenaar behoort, bijvoorbeeld wat de handelsvennootschappen betreft moeten zij steeds zelf tenminste 50 percent van de werken bekostigen. Ten tweede, wordt rekening gehouden met de feit of het goed al dan niet voor het publiek opengesteld is. Het is een belangrijk criterium. Ten derde, moet worden nagegaan of het gerestaureerde goed al dan niet een huurwaarde heeft, of het kan worden verhuurd en al dan niet verhuurd wordt. Ten vierde, wordt voor de particulieren ook rekening gehouden met het inkomen van de eigenaar. Het betoelagingspercentage stijgt naargelang het inkomen van de eigenaar daalt.

Het is misschien niet onbelangrijk even aan te stippen dat met dit decreet – het is in feite in de praktijk reeds van toepassing – bepaalde verplichtingen worden opgelegd aan de provincies en gemeenten. De provincies en gemeenten zijn in de meeste gevallen verplicht tussen te komen in de kosten van de restauratiewerken. Deze tussenkomst kan naargelang van het geval gaan van 5, 7,5 tot 20 percent. Indien het gaat om werken door de lokale openbare besturen uitgevoerd valt bijvoorbeeld 20 percent ten laste van de provincies.

De inhoud van het artikel 18 is belangrijk. Dit artikel legt aan de particulieren en de handelsvennootschappen een aantal verplichtingen op. Met deze verplichtingen wil men speculatie rond de gerestaureerde gebouwen voorkomen. Ter informatie van de collega's van de Raad wil ik beknopt deze verplichtingen opsommen.

Ten eerste, verbod van vervreemding of belasting met zakelijke rechten gedurende een bepaalde periode die tot 20 jaar na de oplevering der werken gaat. Van dit verbod kan worden afge-

weken mits goedkeuring van de gemeenschapsminister.

Ten tweede, wanneer de huurprijs van dergelijke gebouwen moet worden bepaald, mag geen rekening worden gehouden met de meerwaarde die het gevolg is van verbeteringswerken die gebeurd zijn door middel van toelagen.

Ten derde moet de eigenaar een verzekering afsluiten voor een periode van 20 jaar. Hij moet zich ertoe verbinden in geval van ramp, brand of bliksemingslag de sommen die hij uit de verzekering heeft ontvangen te herbeleggen in de restauratie van het gebouw dat schade heeft geleden.

Ten vierde, meldingsplicht aan de Gemeenschap in geval van schade.

Ten vijfde, recht van voorkoop aan de Gemeenschap mits akkoord van de eigenaar.

Ten zesde, toelating tot jaarlijks nazicht vanwege de Gemeenschapsminister.

Ten zevende, mogelijkheid voor terugvordering van de toelagen.

De verbintenissen betreffende een goed zullen bij de hypotheekbewaarder gemeld worden en ingeschreven in rand van de eigendomstitel wat de openbaarheid verzekert.

Tot daar een bondige toelichting bij de inhoud van het decreet.

Het besluit werd tenslotte globaal bekrachtigd door de goedkeuring van de beide artikelen van het decreet met 9 stemmen, bij 3 onthoudingen. (**Applaus bij CVP en PVV**)

De Voorzitter: De heer Cools heeft het woord.

De heer B. Cools (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, ik wil mij niet meer inlaten met de procedure. Ik wil alleen aan de heren Bourgeois en De Beul zeggen dat wij in 1976 tot deze moeilijke procedure zijn gekomen toen de Commissie en de Raad het decreet opstelden. Het was de eerste keer dat wij niet een tekst door een minister voorgelegd maar wel een tekst die wij zelf hebben gecreëerd, hebben goedgekeurd.

Mijnheer De Beul, ik breng u in herinnering dat wij toen zo „trots” waren dat wij toen hebben gezegd dat wanneer wij de financiering moesten behandelen wij dit eveneens via de Raad zouden willen doen. Dit is de reden van deze moeilijke procedure.

Mijnheer Bourgeois, wij hebben dit zelf gewild; wij moeten het dan ook maar zelf waar maken.

Wat de inhoud ervan betreft, behoor ik tot hen die – en dit dateert al wel van vóór enkele jaren – hebben mogen nadenken over hoe wij de financiering van de monumentenzorg gestalte zouden kunnen geven.

Ik betreurt dat het vier jaar heeft moeten duren voor wij ertoe zijn kunnen komen en dat het nog eens twee jaar heeft moeten duren voor de tekst waarvan sprake is een definitief decreet is geworden.

De essentiële kenmerken zijn bijzonder goed door de heer Bourgeois geresumeerd.

Wij hebben tijdens deze jaren heel wat kunnen leren. Wij hebben kunnen vaststellen hoe bepaalde mensen een zeer behendig spel trachten te spelen: eerst trachten zij de klassering te bekomen, dan probeerenzij van de Minister een koninklijk besluit in de wacht te slepen, waarin wordt bevestigd dat een subsidie zal volgen, en uiteindelijk proberen zij dit gebouw te verkopen.

Deze praktijk moest ongedaan worden gemaakt. Het is een speculeren op monumenten.

Dit werd reeds ongedaan gemaakt in Nederland. In Nederland heeft namelijk de provinciale autoriteit maatregelen getroffen om dergelijke praktijken eveneens voor een stuk onmogelijk te maken.

Ik meen dat wij dit met dit decreet eveneens voor een stuk onmogelijk hebben gemaakt.

Wat de billijkheid betreft, mijnheer de Minister, zult u uit de tabel opmaken dat wij het helemaal niet billijk vinden dat een bankinstelling – hoe lofwaardig het ook is dat een bankinstelling een gebouw restau-

Cools

reert – wordt beschouwd als een particulier die zijn klein huis wil restaureren. De bank kan namelijk, volgens de regels die momenteel van kracht zijn met betrekking tot het aangeven en aftrekken van kosten in de belastingen, dit bedrag defiscaliseren en dan ook nog bepaalde subsidies ontvangen waarop zij recht heeft.

Vandaar dat wij een aantal categorieën moesten maken en de subsidie verdelen naar gelang van die categorieën en naar gelang van het inkomen van de betrokkenen.

In de Commissie hebben enkele collega's gevraagd waarom wij de sociale huisvesting betrekken bij deze restauraties. Al te zeer zijn die maatschappijen geneigd oude gebouwen af te breken om er nieuwe op te richten. Om zulks te voorkomen hebben wij hun de gelegenheid gegeven net als de particulieren van die subsidie te profiteren, met de hoop dat ze dan minder los zouden omspringen met het patrimonium.

Ik verberg niet dat ondanks het feit dat wij nu eindelijk een regeling hebben, wij niet liever een andere manier van financiering van monumentenzorg hadden gehad, een gemakkelijker manier, een manier die zich er minder toe leent om de subsidies uit te reiken „à la tête du client”.

Er zijn verschillende manieren waarop dit zou kunnen gebeuren, bij voorbeeld door goedkope leningen toe te staan aan inwoners en eigenaars van monumenten. Een tweede middel is de fiscaliteit. Degenen die in de commerciële sfeer zitten mogen interesten en terugbetalingen van leningen aftrekken. Ik had de gelegenheid vorige week de Minister van Financiën hierover te interpellieren. Het Franse systeem is veel soepeler want de inwoner of eigenaar van een monument mag zijn kosten defiscaliseren. Volgens het voorliggend decreet kan hij enkel een subsidie aanvragen. Om deze subsidie te kunnen verlenen, is u echter verplicht eerst geld te lenen, wat duur is. Volgens het Franse systeem echter hoeft u geen geld te lenen want de verrekening komt enkele jaren later.

Sta me toe een tweede beschouwing te maken. Wij horen vaak de vraag waarom wij al deze bedragen moeten uitgeven aan restauraties. Het antwoord is heel eenvoudig : omdat wij zo slecht ons patrimonium hebben onderhouden. Instandhouding en onderhoud van de gebouwen zou het credo moeten zijn van de monumentenzorg. De eigenaars moeten daartoe worden aangemoedigd. Wij hebben herhaaldelijk concrete voorstellen in die zin gedaan. Wie zijn wij echter ? Een volksvertegenwoordiger of een lid van de Vlaamse Raad ?

In een gesprek tussen de Gemeenschapsministers bevoegd voor cultuur en de Nationale Minister van Financiën zou wat nu volgt een belangrijk element kunnen zijn.. Wij zouden de eigenaars – inwoners van een beschermd gebouw de gelegenheid moeten geven om de vijf jaar een bedrag af te trekken van hun belastingen, bij voorbeeld 200.000 F, en dit tegen voorlegging van de facturen voor onderhoud en instandhouding van het gebouw. Dan zouden wij hier niet, met horten en stoten, miljoenen moeten inschrijven voor restauratie. Ik herhaal nogmaals dat instandhouding en onderhoud het belangrijkste zijn. Vooral in tijden van crisis zijn de mensen 'geneigd hierop te beknibbelen maar dan staat men later onvermijdelijk voor veel grotere kosten. Vandaar dat ik mij veroorloof aan te dringen op een gesprek met de Minister van Financiën.

Tot zover enkele beschouwingen over onderhoud en financiering.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe het thans even te hebben over het beleid in verband met de monumentenzorg in het licht van het ter sprake zijnde document.

De heer Bourgeois heeft er terecht op gewezen dat dit document reeds als beleidsinstrument wordt gehanteerd en dat wij niet hebben moeten wachten op het decreet. Over het beleid op het vlak van de monumentenzorg zelf maak ik mij toch wat bezorgd.

Mijnheer de Minister, als wij goed zijn ingelicht, heeft u op 27 oktober van dit jaar aan de Vlaamse Executieve een voorstel gedaan dat voor mij

onbegrijpelijk is. Het beoogt bijna het tegendeel van het beleid dat wij sedert 1975 trachten te voeren, om de achterstand van Vlaanderen in te lopen.

Wat zegt die beslissing van de Vlaamse Executieve ? Ik zal ze trachten voor te lezen :

„De Executieve beslist met éénparigheid geen besluiten houdende bescherming van monumenten, stad- en dorpsgezichten en de rangschikking van landschappen meer goed te keuren, in afwachting van een fundamentele herziening van de thans bestaande regeling.”

Op een ogenblik dat wij ons over een nieuwe regeling uitspreken, wou ik toch wel enige verduidelijking vragen. Een regeling treffen en vooraf zeggen dat alles eerst moet worden herzien en dat geen monumenten meer zullen worden beschermd, verdient toch enige verduidelijking.

Mijnheer de Minister, haalt u hier niet twee zaken door mekaar ? Monumenten en stadsgezichten beschermen of initiatieven daartoe nemen, behoort niet alleen tot de bevoegdheid van de minister of de Executieve. „Iedereen” – en wij hebben het zo gewild – „in Vlaanderen kan initiatieven nemen tot bescherming van...” en dan volgt een bepaalde procedure.

Naar mijn bescheiden mening dient een groot onderscheid te worden gemaakt tussen een beslissing om iets te beschermen en de bekrachtiging ervan, enerzijds, en het uitreiken van subsidies namens de Gemeenschap. Ik heb dus de indruk, mijnheer de Minister, dat u met die beslissing van 27 oktober twee zaken door mekaar haalt, want, volgens mij heeft u als Executieve, of als Minister van de Executieve, niet het recht voor te stellen geen besluiten houdende bescherming meer te nemen. Dat is volgens mij ontzettend betreuenswaardig, vooral in het Vlaamse land, waar wij, ten opzichte van Nederland, heel wat achterstand hebben. Ik zal mij hier niet uitspreken over Brussel, waar de situatie katastrofaal is, noch over Wallonië, waar de morfologie ter zake een beetje verschilt.

Alvorens daarover vandaag of morgen

Cools

zal worden gestemd, zou ik van u graag iets vernemen over die beslissing.

Als Executieve heeft u natuurlijk het recht geen subsidies meer toe te kennen, dit behoort tot uw prerogatieven, maar voorstellen niets meer te beschermen, dat kan u volgens mij niet. Zelfs geen subsidies meer toekennen zou toch heel vreemd overkomen. Op een ogenblik dat ons wordt gevraagd het voorliggend document goed te keuren, betekent een beslissing van de Executieve om geen monumenten meer te beschermen, geen subsidies meer toe te kennen. Dat heeft natuurlijk geen zin.

Trouwens, wij hebben gelukkig de lijst – en ik heb er reeds op gezinspeeld – dat in het verleden banken zeer royaal werden bedeed. Met deze reglementering zal dat heel wat verminderen. Ik zou mij trouwens best kunnen voorstellen dat de Minister zich, zelfs op basis van dit document, als het ware een soort beleidsbedrag zou opleggen en zou stellen dat, bij het subsidiëren, dient te worden aangesloten bij het beleid van de Vlaamse Executieve, meer bepaald de bevordering van de stads- en dorpsvernieuwing, bij dergelijk beleid zou dan de prioriteit moeten worden gegeven aan de subsidiëring van bescheiden woningen, door de eigenaar zelf bewoond, woningen die bijdragen tot de dorps- en stadsvernieuwing. Dat is zeer belangrijk. Dit lijkt mij belangrijker dan het besteden van grote bedragen aan de restauratie van molens en dergelijke.

In een tijd van crisis moeten wij kunnen kiezen. Mijns inziens verdienen het bescheiden woonhuis, de stad en het dorp meer aandacht dan het geïsoleerde monument, de kapel of een groot pakhuis. Deze zijn meestal tot beschermd monument verklaard zonder dat de gemeenschap zich bewust is van wat een pakhuis is.

Mijnheer de Minister, op basis van dit document vragen wij u prioriteit te geven aan het bescheiden woonhuis en aan het stadszicht. Wij mogen nu echter ook niet overdrijven en stellen dat niets meer tot beschermd monument

mag worden verklaard en van alles een stads- of dorpsgezicht moet worden gemaakt, omdat dit geen financiële weerslag heeft. Een dergelijke beslissing zou ik ten zeerste betreuren. Jammer genoeg was dat het beleid dat tijdens de jongste maanden werd gevoerd, zodat de talrijke eigenaars de gevolgen ondervinden. Sommigen worden bedrogen omwille van het feit dat hen iets wordt voorgesteld waarvan zij de draagwijdte helemaal niet kennen en niet weten welke hun rechten zijn.

Mijns inziens dient het stadsgezicht niet te worden gesubsidieerd met 50 of 60 procent ; deze subsidie dient een aanmoedigingspremie te zijn.

Hiermede kom ik terug op het onderhoud, het in stand houden van het patrimonium, twee belangrijke sleutels van de monumentenzorg.

Mijnheer de Voorzitter, u weet dat wij deze tekst zullen goedkeuren. Wel zouden wij graag enige uitleg krijgen over het huidige beleid ter zake. Er werd mij gezegd dat de Vlaamse Executieve de beslissing, waarover ik zoëven sprak, zou getroffen hebben omdat de gemeentebesturen die subsidies niet meer kunnen betalen. Dat is mogelijk. Door de Vlaamse Executieve is echter nooit duidelijkheid gegeven over het feit of deze subsidies van de gemeenten een verplichte dan wel een facultatieve uitgave is. Daarover bestaat dubbelzinnigheid. Ter zake meen ik dat het om een verplichte uitgave gaat die in hun begroting moet worden ingeschreven. Vanzelfsprekend zou het een moeilijke toestand zijn mochten de gemeenten overstelpt worden met tientallen aanvragen tot subsidiëring. Dat is evenwel een kwestie van planning op langere termijn en van afspraken. Het is echter ook zo – en het decreet van 1976 had de mogelijkheid bijna ingebouwd – dat, als een monument als erfgoed belangrijk is, de Minister het in eigen bescherming kan nemen. Dit wil zeggen dat, als de subsidiëring niet door de gemeente kan gebeuren, ze wel ten laste van het departement kan vallen. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, persoonlijk ben ik erg blij met de omstandige uitleg die de heer Bob Cools, erkend deskundige ter zake, ons zoëven heeft gegeven over de totstandkoming van deze teksten. Zoals hijzelf zegde, stond de heer Bob Cools zes jaar geleden, samen met andere collega's, aan het kinderbed van dit belangrijk besluit.

De moeilijkheid is evenwel dat wij en andere collega's destijds nog niet bij de besprekingen waren betrokken, maar dat wij ons thans in de commissie hebben moeten uitspreken over de vermoedelijke teksten die wellicht tussen de betrokken collega's tot stand waren gekomen. Daarom wens ik enige verduidelijking te geven over de redenen waarom de leden van onze fractie zich, in de commissie althans, hebben onthouden bij de uiteindelijke stemming na de beraadslaging over het huidige ontwerp van decreet.

Bij het verstrekken van deze verduidelijking zal ik verplicht zijn over een en ander in herhaling te vallen. Ik heb zes redenen genoteerd die ons tot die houding hebben gedwongen. Straks, zal ik ook zeggen wat voor ons de besluiten zijn.

De eerste reden, de meest fundamentele, is deze aangegeven door het advies van de Raad van State waarover reeds is gesproken. Dat advies is vrij duidelijk, maar persoonlijk, hoe goed de bedoelingen van de initiatiefnemers en wellicht ook van de Executieve zijn en waren, houd ik het bij het fundamentele bezwaar over de hier gevolgde procedure.

Ik herinner er aan dat bij uitzonderlijke spoed twee adviezen werden gevraagd : ten eerste over het ontwerp van besluit – zonder opschrift – dat betrekking heeft op de verdeling van de kosten voor werken aan beschermde monumenten ; ten tweede over het eigenlijke ontwerp van decreet – ook zonder opschrift – tot bekrachtiging van dat ontwerp.

Belangrijk is te noteren – en ook de rapporteur heeft er reeds op gewezen – dat wij ons in de commissie met een ja of neen dienden uit te spreken over het decreet en daarom was het ont-

Seeuws

werp van besluit – voor mij een moeilijke te aanvaarden manier van werken, en wij, niettegenstaande de interessante uitleg die werd verstrekt – bij gebrek aan een artikelsgewijze behandeling, de tekst niet konden amenderen. **Procedurieel** kan dat ernstige bezwaren met zich brengen. Wil men aan het besluit, dat kracht van decreet heeft gekregen, iets wijzigen, dan moet dat via een nieuw decreet gebeuren. Indien aan een van de artikelen een wijziging moet worden gebracht, dan moet ofwel een collega ofwel de Executieve zelf ter zake een initiatief nemen. De Raad van State was van oordeel dat de Raad zijn recht van amendement, ook van het besluit, bewaarde, maar de Commissie heeft gemeend daarop niet te moeten ingaan.

Mijn tweede beschouwing heeft dus betrekking op de beslissing van de Commissie om deze procedure te volgen. Ook de verslaggever heeft daarover uitleg gegeven bij het begin van de algemene bespreking. Er heeft een discussie plaatsgehad over de procedure die werd gevolgd. Er werd duidelijk gezegd dat een bekrachtiging neerkomt niet op het aannemen of verwerpen van het ontwerp van decreet, maar van het besluit.

Mijn derde beschouwing betreft een bepaalde onzekerheid die blijft bestaan. Op bladzijde 3 van het verslag leest men : „Er werd beklemtoond dat de inhoud van het besluit het resultaat is van een bespreking en consensus in een werkgroep ad hoc. Desgevraagd bevestigt de Gemeenschapsminister” dat de huidige tekst van het besluit vrijwel geheel gelijklopend is met de bedoelingen en de teksten die in hoger vermelde werkgroep tot stand kwamen.” Dit is nogal vaag. De Gemeenschapsminister is voorzichtig geweest en wij begrijpen dat. Wij hebben de oorspronkelijke teksten niet kunnen inkijken ; we hebben alleen het besluit van de Executieve onder ogen gekregen. Wij weten wat één woord kan betekenen. We hebben de bespreking meegemaakt van het ontwerp dat we straks zullen behandelen. Er werd toen urenlang gediscussieerd over het al of niet gebruiken van een

bepaald woord, ik denk bij voorbeeld aan het woord „voorverkoop”.

Een vierde beschouwing en reden betreft de titel, en ik kom daarbij terug naar de verwijzing naar de Raad van State. Ik bedoel hiermee de overeenkomst tussen de titel van het ontwerp en van het besluit zoals het uiteindelijk werd voorgelegd en de werkelijke monumenten en gebouwen die in het verleden werden gesubsidieerd. Onze collega Cools heeft hierop ook gewezen. Wij hebben gevraagd en verkregen dat de sinds 1976 gesubsidieerde monumenten in het verslag werden opgenomen en ik nodig u uit de lijst ervan na te gaan. Dit strookt niet helemaal met de titel van het decreet en het besluit dat wij goedkeuren. Het strookt ook niet met de verklaring van de Minister als zou binnenkort een ontwerp worden ingediend betreffende de subsidiëring van gebouwen en monumenten voor de erediensten. Wij hebben ons uitgesproken over één deel, niet over het andere, hoewel dit ook belangrijk is.

Mijn vijfde en voorlaatste reden betreft het verschil dat wordt gemaakt tussen de vrije onderwijsinstellingen en de socio-culturele organisaties en met de Rijksscholen, waarbij sommige wel voor subsidiëring vatbaar werden gesteld, maar zeker niet de rijksscholen. Deze worden tot op heden gefinancierd door het scholenfonds. De collega's weten dat dit niet de bedoeling was van de oprichting van het scholenfonds. In de commissie werden ter zake trouwens ook opmerkingen gemaakt. Maar men gaf ons de verzekering dat dit in de toekomst anders zal kunnen.

Een laatste bedenking betreft de verkoop, de vervreemding of het belasten met een zakelijk recht van beschermde monumenten waarover de rapporteur een duidelijk verslag heeft uitgebracht.

Over de controle daarop werden verschillende vragen gesteld, waarop wij geen concreet antwoord kregen. In het verslag werd hieromtrent geen enkele melding gemaakt.

Ik nodig u uit deze tekst te lezen en nota te nemen van de gestelde vra-

gen : wie controleert wat, wie doet wat, waar zijn de ambtenaren ?

Ten slotte vraag ik aan de heer Minister hoe hij de toekomst ziet van het kader van deze belangrijke dienst voor monumenten en landschappen.

Voor zover ik weet werden er slechts enkele ambtenaren benoemd die echter elders in de administratie, met andere taken belast zijn.

Er is echter geen kader. Wij vragen dat sinds jaren. Een belangrijk pakket geld zal daarover toch éénmaal moeten worden vrijgemaakt.

Ik meen te weten dat daar BTK'ers, statutairen en tijdelijken voor deze dienst werden aangetrokken, doch er zijn geen benoemde ambtenaren.

Waar blijft de controle op al deze zaken ?

Ziedaar, mijnheer de Minister, de belangrijkste bedenkingen die wij in de commissie hebben gemaakt en waarop wij al dan niet een afdoend antwoord hebben gekregen. Dit was voor ons de aanleiding om ons bij de stemming te onthouden.

Mijn fractie, mijnheer de Minister, zal haar houding in de stemming bepalen aan de hand van de door u verstrekte antwoorden. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wens de heer Bourgeois te danken voor zijn voortreffelijk verslag en de weergave van de commissiewerkzaamheden, meer bepaald, welke de inhoud is van het besluit en waarom er een decreet moest worden genomen.

Verder wens ik u te zeggen dat er een tweede ontwerp van decreet zal volgen dat betrekking zal hebben op de gebouwen bestemd voor de erkende erediensten, seminaries en pastorieën.

Daarbij is een addendum gevoegd waarin de werken zijn opgenomen die

Poma

in aanmerking komen voor subsidiëring door de centrale overheid.

Het betreft dus al de werken die in dat addendum zijn opgenomen en niet alleen de werken die betrekking hebben op het ontwerp dat thans wordt besproken.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, waarom kon de juiste lijst niet in de bijlage worden opgenomen ? In de commissie werd inderdaad gevraagd welke werken onder dit bevestigingsdecreet vallen.

U zegt nu dat het antwoord dat u schriftelijk hebt gegeven, niet overeenstemt met de gestelde vraag.

U begrijpt toch dat het meerdere leden van deze Raad interesseert de juiste lijst te kennen.

Minister K. Poma : In de Commissie werd de vraag gesteld welke werken tot nu toe voor subsidiëring in aanmerking komen en op die wijze is de lijst medegedeeld. Trouwens, indien u dit juist wenst te weten, kunt u zelf de werken aantekenen die niet voor subsidiëring in aanmerking komen.

De heer J. Van Elewyck : We mogen dus kiezen ?

Minister K. Poma : U kunt zelf een besluit trekken.

Ik wil dan nog even terugkomen op een tweetal belangrijke opmerkingen die de heer Cools heeft geformuleerd. Hij sprak over leningen en defiscaliseren zoals in Frankrijk. Ik meen dat dit momenteel niet mogelijk is want de fiscaliteit en de defiscaliteit behoren tot de nationale materie. Het is niet de eerste maal dat over dit probleem wordt gesproken. Iedereen weet dat het één van de knelpunten is tussen de nationale regering en de Executieve wanneer het gaat over problemen van fiscaliteit, over economische problemen en dergelijke meer.

De fiscaliteit is een algemeen probleem en de vraag stelt zich of wij in deze materie het recht hebben over te gaan tot defiscaliseren in het kader van de huidige staatsvorming.

De heer B. Cools : Ik weet wel dat dit

een nationale materie is, maar ik heb mijn opmerking niet in die zin geformuleerd. Ik heb gezegd : goed, in afwachting kunnen wij dit hier wel goedkeuren. Ik heb willen suggereren dat u als regionale Minister toch wel een gesprek kunt hebben met de minister van Financiën. Indien een dergelijk gesprek er niet komt, zullen wij nooit de stier bij de horens kunnen grijpen. De Nationale Minister zal steeds voorhouden dat het een culturele aangelegenheid is. Ik heb er ook bijgevoegd dat u dit gesprek alleen kunt voeren of in samenwerking met uw Waalse en Brusselse collega's. Voor mij hoeft dat niet. De toestand is ter zake totaal verschillend en ik meen dat een gesprek met uw collega van Financiën ten eerste is aangewezen.

Minister K. Poma : Dergelijke gesprekken worden regelmatig gevoerd, maar zijn uiterst moeilijk. Dat kunt u begrijpen.

De heer B. Cools : Op een concreet punt zoals dit zal een gesprek wel vlotter kunnen plaatshebben.

Minister K. Poma : Collega Cools handelde dan nog over een maatregel die inzake monumenten en landschappen in de Executieve zou zijn voorgesteld.

Ik kan de heer Cools de verzekering geven dat de bescherming van monumenten en landschappen onbeperkt verder gaat.

De heer B. Cools : Wie moet dan beslissen ? Ik heb daarnet een beslissing van de Vlaamse Executieve voorgelezen waarin gestipuleerd wordt dat u geen besluit meer gaat treffen.

Minister K. Poma : Dat is een beslissing die door de daarop volgende Executieve werd gecorrigeerd, zoals collega Galle daarnet nog komt te zeggen.

De heer B. Cools : Welke is dan wél uw beslissing ?

Minister K. Poma : Dat wij verder de monumenten en landschappen zullen beschermen zoals dit in het verleden het geval was. Daarop staat er geen rem.

De heer B. Cools : Deze beslissing was dus gewoon een vergissing ?

Minister K. Poma : Dat laat ik aan uw appreciatie over.

De heer B. Cools : U heeft ter zake niets beslist. Alles blijft zoals het was.

Minister K. Poma : Zelfs indien er een vergissing is, is het toch beter een vergissing recht te zetten dan deze te behouden.

De heer B. Cools : Wij noteren dat. Hartelijk dank, mijnheer de Minister.

Minister K. Poma : Verder kom ik nog even terug op de opmerkingen die de heer Seeuws hier en in de Commissie heeft gemaakt. Dit ontwerp van decreet dat de Vlaamse Raad vandaag zal goedkeuren werd alleen maar overgenomen, zoals vroeger overgenomen was. Ik heb dat gedaan omdat ik vernomen had dat bepaalde leden aandrongen op een vlugge goedkeuring ervan. Daarom werd deze procedure gevolgd. Hadden wij de door u voorgestelde procedure willen volgen, mijnheer Seeuws, dan hadden wij ook moeten ingaan op het voorstel van collega De Beul om paragraaf 8 van artikel 11 te wijzigen want het staat duidelijk in de oorspronkelijke tekst van het decreet tot bescherming van de monumenten, stads- en dorpsgezichten „dat een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad zal worden voorgelegd”. Het gaat hier dus om de blindelinge toepassing van het artikel in kwestie.

Collega Seeuws, u hebt ook gesproken over het statuut van de Rijksdienst voor monumenten en landschappen. Ik ben het met u volkomen eens dat dit er zo vlug mogelijk moet komen. Op 1 januari 1983 zal de Vlaamse administratie operationeel worden. Vanaf dat ogenblik zal dus de Rijksdienst voor monumenten en landschappen onder het beheer van de Vlaamse administratie vallen. Ik hoop dat we dan zeer vlug tot een statuut voor deze Rijksdienst zullen komen, alhoewel er ook voor andere rijksdiensten, bijvoorbeeld BLOSO, problemen rijzen. De toestand is er zeer verward, bijna chaotisch. Gedurende jaren heeft men daar geen enkele maatregel getroffen. Het is onze bedoeling na 1 januari eerstkomend zo vlug mogelijk tot een regionalisatie van de Rijksdienst voor monumenten en

Poma

en landschappen over te gaan. (*Applaus bij de meerderheid*)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

Het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 tot bepaling voor het Nederlandse taalgebied van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën, genomen ter uitvoering van artikel 11, § 8 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, wordt bekrachtigd.

- **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit — 23 (1981-1982) — Nrs. 1 tot 4

Tweede lezing

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking in tweede lezing van het voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift luidt als volgt : voorstel van decreet houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Hoofdstuk 1

Algemene Zaken

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet. .

Het is niet van toepassing op de voorwerpen of verzamelingen, eigendom van de musea, van de bibliotheken en van de archieven van het Rijk of van de Gemeenschap.

De heer Bourgeois, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Bourgeois, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dit verslag zal uiteraard veel korter zijn dan het vorige. Het gaat hier over een voorstel van decreet van de heer De Beul over de bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit. Zoals u uit uw agenda heeft kunnen opmaken, komt dit voorstel hier voor de tweede maal en voor een tweede lezing in openbare vergadering van de Raad.

Na een lange voorgeschiedenis werd het voorstel in de Commissie voor culturele aangelegenheden in de loop van de maanden mei en juni 1982 op

nieuw omstandig besproken. Het werd uiteindelijk in de commissie goedgekeurd met eenparigheid van stemmen bij één onthouding.

Wanneer ik over een lange voorafgaandelijk geschiedenis spreek, dan verwijs ik daarvoor naar mijn opeenvolgende verslagen van 30 september 1981 en 8 juni 1982. De bespreking in verband met deze materie begon uiteindelijk reeds met het voorstel van decreet van de heer Coucke van 9 mei 1974 gevolgd door het voorstel van decreet van de heer De Beul van 15 januari 1976. In de openbare vergadering van de Vlaamse Raad van 16 juni laatstleden werd dan door de Executieve een tweede lezing gevraagd, wat ook werd toegestaan.

Op 3 november heeft de Commissie voor culturele aangelegenheden het voorstel opnieuw besproken. Door de Gemeenschapsminister voor cultuur werden — het is belangrijk dit te onderstrepen — in naam van de ganse Executieve een aantal amendementen ingediend. De commissie besliste alleen de artikelen waarbij amendementen werden ingediend opnieuw te behandelen en de stemming eveneens tot deze artikelen te beperken. Ik meen dat aldus ook in openbare vergadering alleen dient gestemd te worden over de opnieuw geamendeerde artikelen.

Daar de amendementen echter niet werden neergelegd als gedrukte stukken heb ik in mijn verslag de tekst van alle amendementen samen met hun motivering integraal opgenomen.

Bij 11 artikelen werden er door de Executieve amendementen neergelegd. Voor de goede orde en voor de duidelijkheid zal ik ze citeren. Het betreft de artikelen 1, 2, 3, 9, 19, 20, 21, 22, 26, 28 en 3 1. Sommige van deze amendementen omvatten alleen tekstverbeteringen en raken dus eigenlijk niet aan de inhoud. Daarom zal ik er hier niet verder over uitweiden.

Er werden ook een aantal amendementen ingediend die na bespreking ervan werden ingetrokken. Bij artikel 2 werd bijvoorbeeld door de Executieve een amendement ingediend om een aantal termen te laten schrappen.

Bourgeois

Het ging hier om de schrapping van de vermelding „bisschoppelijk ke seminaries” alsmede de vermelding „rechtspersonen die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheren”. De motivering hiervoor was dat deze geen openbare besturen zouden zijn. Uit de bespreking in de commissie bleek echter dat dit wel zo was. De Executieve heeft deze amendementen dus ingetrokken.

Ik wil nu overgaan tot de wijzigingen die meer de grond van het voorstel zelf betreffen en waarover in de commissie een bespreking plaats had.

In artikel 3 werd door de Executieve voorgesteld de term „de Koning” te vervangen door „de Executieve”. Dit punt was reeds bij een vorige bespreking in de commissie naar voren gekomen en er was daar reeds beslist de term „de Koning” te behouden. Uit de bespreking in de commissie is nu gebleken dat de Executieve niet bevoegd is voor het grondgebied Brussel wanneer het gaat over de Verenigde Commissies voor Monumenten en Landschappen, die samen moeten optreden. In deze zin werd dus de term „de Koning” in het artikel weerhouden maar werd de term „de Executieve” eraan toegevoegd. De tekst luidt nu „de Koning en de Executieve”.

Als tweede wijziging had de Executieve voorgesteld artikel 9 te schrappen. Dit artikel regelt het recht van toegang tot een huis of een lokaal, voor de afgevaardigden van de Executieve teneinde deze toe te laten de beschermde voorwerpen, waarvoor bevoegdheid werd gegeven, te volgen. Het argument was dat er door de Grondwet in artikel 10 een regeling was getroffen voor het probleem van de huiszoekingen. Uiteindelijk werd door de commissie bij eenparigheid beslist de tekst toch te behouden en alleen de laatste zin te schrappen. In deze laatste zin gaat het in feite om een goed bedoelde intentieverklaring, die helemaal niet in strijd is met artikel 10 van de Grondwet, maar integendeel ten overvloede wilde onderstrepen dat een eigenlijke huiszoeeking slechts mag gebeuren mits mach-

tiging van de onderzoeksrechter. Daar dit een soort non bis in idem is, was de commissie er mee akkoord deze laatste zin te schrappen, maar de rest van het artikel te behouden.

Een derde bemerking : bij de artikelen 21 en 22 werd voorgesteld in fine van deze artikelen de verbintenis te vermelden die de eigenaars zelf dienen te nemen in geval van uitvoering van restauratiewerken aan een kunstwerk. Het is namelijk zo dat de particulieren en de handelsvennootschappen respectievelijk 30 procent en 50 procent van de kosten van de restauratie te hunnen laste dienen te nemen en dat was niet uitdrukkelijk in het artikel vermeld. Ook op suggestie van de Raad van State wordt dit nu wel vermeld en wordt eraan toegevoegd dat de particulieren of handelsvennootschappen akkoord gaan met de restauratie en dus ook met de betaling van hun aandeel in deze restauratiewerken.

Een vierde bemerking heeft betrekking op artikel 26. Dit artikel bepaalt dat beschermde voorwerpen en verzamelingen in privé-bezit mogen worden overgedragen aan de overheid ter vereffening van de belastingen en heffingen bedoeld in artikel 10 van de wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Dit artikel heeft bij een vorige bespreking reeds discussies uitgelokt en werd opnieuw aan de orde gesteld ingevolge een amendement van de Executieve.

Volgens de Executieve is de fiscale wetgeving een nationale materie gebleven en heeft de Gemeenschap ter zake geen bevoegdheid. In de commissie was niet iedereen dezelfde mening toegedaan. Volgens vele leden is de Vlaamse Raad wél bevoegd om over deze belastingmaterie regelingen te treffen, gezien zij erover kan beschikken krachtens artikel 10 van de gewone wet van 9 augustus 1980.

Door de maatregelen die in artikel 26 van dit decreet worden voorgesteld, worden de particuliere eigenaars precies aangemoedigd om belangrijke stukken van hun patrimonium aan de overheid over te dragen. De overheid draagt hiertoe alleen bij door een uitbreiding te voorzien van de betalingsmogelijkheden voor deze belastingen

en heffingen inzake erfenisrechten door toe te laten dat de erfenisrechten worden vereffend door afstand van het kunstwerk zelf.

Het amendement van de Executieve werd dan ook verworpen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

De gehele tekst van het nieuwe voorstel werd aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Buiten verslag zou ik aan de Gemeenschapsminister toch nog een vraag willen stellen die hier door vele collega's werd naar voren gebracht en die zowel betrekking heeft op het vorige zopas behandelde decreet als op het huidige.

In verschillende artikelen van beide teksten worden, als tussenkomst in de restauratiewerken, percentages ten laste gelegd zowel van de provincies als van de gemeenten.

Verschiedende collega's wijzen erop dat wij met dit decreet nieuwe lasten aan de gemeenten opleggen. Bovendien wijzen zij erop dat de gemeenten en de provincies doorgaans zeer weinig inspraak hebben in de procedures van erkenning en toekenning van de subsidiëring.

De vraag, mijnheer de Minister, is dan ook of het, in het kader van deze bespreking en voor deze twee teksten, mogelijk is nader te verduidelijken hoe de gemeenten en provincies bij de erkenningsprocedures betrokken worden en of er grote moeilijkheden zijn in verband met de betaling van hun aandeel vanwege provincies of gemeenten, die zouden weigeren de percentages van de kosten die hen ten laste worden gelegd te betalen. **(Aplaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : Het vervolg van de tekst aangenomen door de Commissie is de volgende.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1. de Koninklijke Commissie : de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandstalige autonome sectie ;

Voorzitter

2. de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg : de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg ;

3. de Raad van Advies voor de Musea : de Raad van Advies voor de Musea zoals opgericht bij decreet van 19 december 1977 ;

4. roerend cultureel patrimonium : de roerende voorwerpen of verzamelingen, niet onroerend door bestemming, waarvan de bescherming van algemeen belang is omwille van hun artistieke, kunsthistorische, oudheidkundige, historische, industrieel-archeologische, volkskundige, wetenschappelijke of algemeen sociaal-culturele waarde ;

5. roerend cultureel patrimonium in privé-bezit : voorwerpen of verzamelingen waarvan natuurlijke of privaatrechtelijke rechtspersonen eigenaar, houder of bezitter zijn ;

6. roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit : voorwerpen of verzamelingen, eigendom van publiekrechtelijke rechtspersonen behoudens de musea, bibliotheken en archieven van het Rijk en van de Gemeenschap ;

7. voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen : het roerend cultuurpatrimonium van algemeen belang dat krachtens dit decreet is ingeschreven op een ontwerp van lijst ;

8. beschermde voorwerpen en verzamelingen : het roerend cultuurpatrimonium van algemeen belang dat krachtens dit decreet is ingeschreven op een bij besluit van de Vlaamse Executieve vastgestelde lijst ;

9. beschermingsvoorschriften : alle maatregelen en richtlijnen die krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op het behoud, de beveiliging, het onderhoud, de conversatie, het herstel en de restauratie van het roerend cultuurpatrimonium, met inbegrip van beperkingen op de uitoefening van het eigendomsrecht ;

10. provinciale openbare besturen : de provincies, de bisschopelijke seminaries en de kathedrale kerkfabrieken ;

II. lokale openbare besturen : de gemeenten, agglomeraties, federaties, verenigingen van gemeenten, de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie - in zover het het roerend cultureel patrimonium betreft dat zich bevindt in het Nederlands taalgebied-, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, polders, wateringeng, verenigingen van polders of van wateringeng, kerkfabrieken evenals andere rechtspersonen die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheren.

— Aangenomen.

Hoofdstuk II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Artikel 3

§ 1. De Koninklijke Commissie heeft tot taak de Executieve van advies te dienen inzake het roerend cultureel patrimonium. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

§ 2. Onverminderd de werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet, de Executieve, of de Koning opgedragen heeft Koninklijke Commissie tot taak advies uit te brengen over :

1) beleidsinzichten die het roerend cultureel patrimonium een continue leefbaarheid en de eigenheid ervan waarborgen ;

2) de studies, de methodes en de middelen om de geformuleerde doelstellingen te bereiken ;

3) de coördinatie van de bescherming van het roerend cultureel patrimonium met andere vormen van het beleid die ermee verband houden ;

4) de belangrijke dossiers in verband met bescherming of restauratie over gevallen die als precedenten kunnen beschouwd worden inzake bescherming van het roerend cultureel patrimonium.

De Koninklijke Commissie kan, op ei-

gen initiatief, adviezen opstellen inzake de bescherming van het roerend cultureel patrimonium.

Zij kan daartoe personen of organisaties horen die betrokken zijn bij het beleid inzake het roerend cultureel patrimonium.

De Koninklijke Commissie moet, op een door de Executieve nader te bepalen wijze, bij alle herstellings- en restauratiewerken aan de beschermde voorwerpen en verzamelingen worden betrokken.

§ 3. De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

§ 4. De Koning of de Executieve bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie.

— Aangenomen.

Hoofdstuk III

Ontwerpen van lijst

Artikel 4

§ 1. De Executieve maakt ontwerpen van lijst op van voorwerpen en verzamelingen die behoren tot het roerend cultuurpatrimonium in overheidsbezit.

Deze ontwerpen worden met redenen omkleed en vermelden de algemene en bijzondere voorschriften die ter bescherming van de daarin opgenomen voorwerpen en verzamelingen kunnen worden opgelegd.

Zij worden bij ter post aangetekende brief betekend aan de houders of bezitters van de voor bescherming vatbare voorwerpen of verzamelingen.

De houders of de bezitters zijn op eigen verantwoordelijkheid verplicht de eigenaars, binnen de tien dagen na ontvangst van de betekening, te verwittigen.

Vanaf de betekening moeten de voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen in situ worden bewaard en moet ieder die voor bescher-

Midden : Volksvertegenwoordiger A. Bourgeois (CVP), verslaggever over het decreet-Poma en het decreet-De Beul, in gezelschap van (links) Volksvertegenwoordiger A. Steverlynck (CVP) en (rechts) Senator Robert van Rompaey (CVP)

scherming vatbare voorwerpen en verzamelingen in bewaring heeft, het verlies, de vernietiging, de beschadiging of de vervreemding ervan onmiddellijk ter kennis brengen van de Executieve.

De betekening gebeurt tevens aan de gemeente of provincie waar het voorwerp of de verzameling zich bevindt.

§ 2. In dringende omstandigheden kan de Executieve, ter beveiliging van de voor bescherming vatbare voorwerpen en verzamelingen, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen bedoeld in Hoofdstuk V van dit decreet van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste honderdtwintig dagen te rekenen vanaf de betekening daarvan aan de houders of bezitters.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

Binnen dertig dagen nadat de ontwer-

pen van lijst werden betekend, kunnen de eigenaars, bezitters of houders bij de Executieve hun opmerkingen en bezwaren indienen.

Gedurende dezelfde periode kunnen de betrokken gemeenten en provincies aan de Executieve hun advies meedelen.

Bij ontstentenis van antwoord binnen de gestelde termijn, worden de eigenaars, bezitters, houders, gemeenten en provincies geacht hun instemming te betuigen met de hun betekende ontwerpen van lijst. De Rijksdienst, de Koninklijke Commissie gehoord, brengt bij de Executieve verslag uit omtrent de gemaakte opmerkingen, bezwaren en adviezen.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk IV

Bescherming

Artikel 6

De Executieve stelt de lijst vast van

het roerend cultureel patrimonium en vult deze aan.

De definitieve uitvoer van voorwerpen en verzamelingen opgenomen in deze lijst is onderworpen aan de toelating van de Executieve, de Koninklijke Commissie gehoord.

Onverminderd het bepaalde in de wet van 16 mei 1960 betreffende 's lands roerend cultureel patrimonium, kan de Executieve de uitvoer van voorwerpen en verzamelingen opgenomen in deze lijst reglementeren en met name van een voorafgaande vergunning afhankelijk stellen, de Koninklijke Commissie en de Raad van Advies voor de Musea gehoord.

Een ontwerp van lijst van de voorwerpen en verzamelingen, die behoren tot het roerend cultureel patrimonium, vervalt van rechtswege, voor zover het uiterlijk één jaar na de betekening van het ontwerp van lijst, geen aanleiding geeft tot inschrijving op de bij besluit van de Executieve vastgestelde lijst.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

Het besluit van de Executieve houdende de vaststelling of aanvulling van een lijst van het roerend cultureel patrimonium wordt met redenen omkleed en vermeldt de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften die van toepassing zijn op de daarop vermelde voorwerpen of verzamelingen. Het besluit wordt bij ter post aange tekende brief betekend aan de eigenaars, bezitters of houders, alsook aan de betrokken gemeente en provincie.

Het treedt in werking op de dag van deze betekening.

Houders of bezitters zijn op eigen verantwoordelijkheid verplicht de eigenaars binnen tien dagen in kennis te stellen, na ontvangst van de betekening.

— **Aangenomen.**

Artikel 8

§ 1. Behoudens machtiging van de

Voorzitter

Executieve moeten de beschermde voorwerpen en verzamelingen in situ worden bewaard.

§ 2. De eigenaars, bezitters of houders van beschermde voorwerpen en verzamelingen zijn ertoe gehouden deze in goede staat te bewaren met inachtneming van de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften die erop van toepassing zijn.

§ 3. Ieder die beschermde voorwerpen en verzameling in bewaring heeft, moet het verlies, de vernietiging of de beschadiging ervan onmiddellijk ter kennis brengen van de Executieve.

§ 4. De beschermde voorwerpen en verzamelingen in overheidsbezit mogen niet worden vervreemd tenzij met toelating van de Executieve, de Koninklijke Commissie gehoord.

– **Aangenomen.**

Artikel 9

De daartoe door de Executieve afgevaardigde leden van de Koninklijke Commissie en de daartoe door de Executieve afgevaardigde ambtenaren hebben wat betreft het roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit, toegang tot de plaatsen waar de voor bescherming vatbare en beschermde zaken zich bevinden om er de nodige vaststellingen te verrichten in verband met de bescherming en het wetenschappelijk onderzoek.

– **Aangenomen.**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, er moet toch slechts over de gewijzigde artikelen worden gestemd ?

De Voorzitter : Neen, mijnheer De Beul, wij moeten artikelsgewijze beraadslagen en morgen om 16 uur over het gehele ontwerp stemmen ingevolge artikel 59, littera a) van ons Reglement van Orde.

Inderdaad, artikel 59, littera a) zegt

„als een lid van de Executieve een tweede lezing vraagt wordt er artikelsgewijze beraadslaagd” – en daarmee waren wij bezig – „en wordt er gestemd over het geheel ontwerp of voorstel van decreet”.

De heer A. De Beul : Akkoord dan, mijnheer de Voorzitter.

De heer V. Anciaux : Het is duidelijk dat er over het gehele ontwerp nog niet werd gestemd.

De Voorzitter : Wij zijn nu bezig met het aannemen van de artikelen, artikel per artikel, en morgen zal er over het geheel worden gestemd.

Ziehier artikel 10.

Artikel 10

De Executieve bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften en de algemene voorwaarden inzake bruikleen in binnen- en buitenland die van toepassing zijn op de beschermde voorwerpen en verzamelingen.

– **Aangenomen.**

Artikel 11

De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel in een door de Executieve erkend atelier worden hersteld of gerestaureerd.

De Executieve regelt de erkenning van deze ateliers. Deze regeling houdt in elk geval in :

– dat bij elk besluit tot erkenning vooraf de Koninklijke Commissie dient gehoord te worden ;

– dat elk besluit tot erkenning beperkt wordt in de tijd met mogelijkheid tot verlenging ;

– dat elk erkenningsbesluit nauwkeurig de bevoegdheid van het betrokken atelier omschrijft.

De beschermde voorwerpen of verzamelingen mogen enkel worden hersteld of gerestaureerd mits toelating van de Executieve die elke aanvraag onmiddellijk voor advies aan de Ko-

ninglijke Commissie overmaakt ; bij ontstentenis van advies binnen een maand na de toezending wordt dit advies geacht gunstig te zijn.

Indien de Executieve deze toelating niet heeft verleend binnen twee maanden na de bij ter post aangetekende aanvraag ervan, wordt zij geacht verworven te zijn.

De Executieve beschikt over een bijkomende termijn van vijftienveertig dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidieregeling.

– **Aangenomen.**

Artikel 12

De bij of krachtens dit decreet geregelde bescherming blijft van toepassing op de beschermde voorwerpen of verzamelingen, in welke handen deze ook overgaan.

– **Aangenomen.**

Artikel 13

De Executieve, de Koninklijke Commissie en de Raad van Advies voor de Musea gehoord, besluit tot het opheffen of wijzigen van het besluit van de Executieve tot bescherming van een voorwerp of verzameling.

– **Aangenomen.**

Hoofdstuk V

Toelagen

Artikel 14

§ 1. Door de Executieve kunnen er toelagen van de Gemeenschap verleend worden voor werken aan of ter beveiliging van het beschermd roerend cultureel patrimonium ondernomen door of op initiatief van provinciale en lokale openbare besturen, particulieren of privé-instellingen.

§ 2. De toelagen hebben betrekking op het totale bedrag van de subsidieerba-

Voorzitter

re uitgaven voor werken van instandhouding, beveiliging, onderhoud en herstel.

§3. Komen in aanmerking voor subsidiëring de kosten voor :

- a) de algemene beveiliging, versterking en consolidering ;
- b) behandeling, inzonderheid voor versterking, bestrijding van houtworm, zwammen, micro-organismen, corrosie en alle andere vormen van fysieke of biologische aantastingen of degeneratie ;
- c) restauratie ;
- d) verwijderen van storende elementen, ongedaan maken van onoordeelkundig uitgevoerde ingrepen en verwijderen van misplaatste toevoegsels ;
- e) beschermen van het voor hkt publiek toegankelijk roerend cultureel patrimonium tegen nadelige gevolgen of gevaren hieraan verbonden, inzonderheid het aanbrengen van een detectiesysteem, afschermingen en klimatisatiesysteem ;
- f) beveiliging tegen brand, vandalisme en diefstal ;
- g) dringende voorlopige instandhouding wanneer gevaar bestaat voor verder en snel verval in afwachting dat kan begonnen worden met de eigenlijke werken, vervoer naar een voorlopige bergplaats, zomede de noodzakelijke instandhoudingswerken aan de bestaande bergplaats of verbetering van de omgevingstoestanden indien het vervoer niet noodzakelijk of niet verantwoord is of indien het ernstige technische problemen stelt ;
- h) de studie vereist voor het opmaken van een definitief dossier, inzonderheid voor historisch onderzoek, laboratoriumproeven, analyses.

— **Aangenomen.**

Artikel 15

§ 1. De Executieve bepaalt de wijze waarop de begroting voor de werken

wordt ingediend en welke kosten hetzij geheel of gedeeltelijk voor subsidiëring in aanmerking komen.

§ 2. Komen voor subsidiëring in aanmerking :

a) - de kostprijs van de werken, inbegrepen de belasting op de toegevoegde waarde, vastgesteld aan de hand van de definitieve afrekening doch beperkt tot het bedrag van de goedgekeurde offerte of aanbesteding ;

- de verrekeningen die voortvloeien uit de toepassing van de contractuele bepalingen en die door de Executieve of zijn gemachtigde worden goedgekeurd ;

- de kosten voor onvoorziene en noodzakelijke bij komende werken en meerwerken waarmee de Executieve of haar gemachtigde voorafgaandelijk aan de uitvoering ervan haar instemming heeft betuigd ;

b) indien de werken onderhands worden gegund, de kostprijs van de werken, doch beperkt tot het bedrag van de door de Executieve goedgekeurde onderhandse overeenkomst ;

c) indien de werken worden uitgevoerd in eigen beheer, het bedrag van de door de Executieve goedgekeurde kosten voor de levering van materialen en diensten vereist voor het uitvoeren der werken ;

d) een forfaitair bedrag van 7 procent van de subsidieerbare uitgaven tot dekking van de algemene kosten, studie van de aanneming, ereloon van de ontwerper, aanbesteding en kosten van toezicht, beperkt tot het bedrag van de goedgekeurde raming.

§ 3. De Executieve kan voor de berekening van de toelagen de maximumwaarde bepalen van de subsidieerbare uitgaven.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

De hogervermelde toelagen zullen slechts worden toegekend voor zover bij het opmaken der bestekken en de toewijzing der werken de wettelijke

en reglementaire bepalingen worden nageleefd betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

De toelagen voor werken ondernomen door lokale openbare besturen worden vastgelegd als volgt : de Gemeenschap 60 procent en de provincie 20 procent.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

De toelagen voor werken uitgevoerd door provinciale openbare besturen worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 60 procent.

— **Aangenomen.**

Artikel 19

De kosten voor werken uitgevoerd aan beschermd roerend cultureel patrimonium, eigendom van het Rijk, de Gemeenschap, of van organismen van openbaar nut, onder toezicht van het Rijk, de Gemeenschap of het Gewest, worden uitgesloten uit het toepassingsgebied van deze regeling.

— **Aangenomen.**

Artikel 20

0 1. De toelagen voor werken ondernomen door sociaal-culturele verenigingen of instellingen van openbaar nut in de zin van de wet van 27 juni 1921 en onderwijsinstellingen worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 55 procent, de provincie 15 procent en de gemeente 15 procent.

§ 2. De Executieve stelt voor de toepassing van de in § 1 van dit artikel voorziene bepaling een regeling vast inzake de criteria wat betreft de statuten, de structuur en de doelstellingen waaraan de sociaal-culturele vereni-

Voorzitter

gingen of instellingen van openbaar nut in de zin van de wet van 27 juni 1921 moeten voldoen.

§ 3. De sociaal-culturele verenigingen of instellingen van openbaar nut in de zin van de wet van 27 juni 1921 die aan de in § 2 van dit artikel bedoelde criteria niet voldoen, worden gelijkgesteld met de handelsvennootschappen.

— **Aangenomen.**

Artikel 21

De toelagen voor werken ondernomen door particulieren worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 50 procent, de provincie 10 procent, de gemeente 10 procent en de eigenaar(s) 30 procent, mits akkoord van deze laatste.

— **Aangenomen.**

Artikel 22

De toelagen voor werken ondernomen door handelsvennootschappen aan beschermd roerend cultureel patrimonium, uitgevoerd door privé-instellingen vermeld in artikel 20, § 3 van dit decreet worden vastgesteld als volgt : de Gemeenschap 40 procent, de provincie 5 procent, de gemeenten 5 procent en de handelsvennootschappen 50 procent mits hun akkoord.

— **Aangenomen.**

Artikel 23

De in artikel 21 en 22 van dit decreet voorziene toelagen voor werken ondernomen door particulieren of privé-instellingen zullen slechts worden toegekend wanneer de eigenaar(s), de vruchtgebruikers, of ingeval er onverdeeldheid is, de mede-eigenaar(s), evenals de echtgenoten ingeval het onverdeelde goederen betreft of goederen van het gemeenschappelijk vermogen, de volgende verbintenissen onderschrijven en ze ononderbroken naleven :

a) het betrokken roerend cultureel patrimonium niet te vervreemden of te belasten met zakelijke rechten tijdens de periode die verloopt tussen de vaste toezegging der toelage en het einde der werken. Indien deze bepaling niet kan nageleefd worden moet deze vervreemding of belasting gemeld worden bij de Executieve en moet de totaliteit der overheidstoelagen terugbetaald worden aan de Gemeenschap die ze zal uitkeren aan de rechthebbende overheid ;

b) het niet te vervreemden of te belasten met zakelijke rechten in een termijn van tien jaar na de definitieve oplevering der werken waarvoor de toelagen worden toegekend, behoudens toelating van de Executieve. Indien deze termijn niet kan nageleefd worden moet deze vervreemding of belasting gemeld worden bij de Executieve en moet aan de Gemeenschap een gedeelte der overheidstoelagen en een interest terugbetaald worden. De terugbetaling van de toelagen en de interest worden berekend als volgt :

$$K = A \times B \times \frac{x}{10} n$$

$$Z = K \times I \times J$$

In deze formule is :

K = terug te betalen kapitaal ;

Z = te betalen interest ;

A = de venale meerwaarde na de restauratie. Deze meerwaarde is het verschil in waarde voor en na de restauratie bepaald aan de hand van een door de Executieve aanvaarde schatting ;

B = het percentage van de overheids-toelagen (Staat, provincie, gemeente) verleend in de volledige kostprijs van de werken die de eigenaar tijdens de restauratiewerken zonder subsidie zou hebben uitgevoerd ;

n = het aantal jaren nog te lopen van de tienjarige termijn ;

1 = wettelijke interestvoet ;

J = aantal jaren verlopen tussen het beëindigen der werken en de verkoop ;

c) onmiddellijk na de definitieve oplevering der werken en dit gedurende een termijn van tien jaar ;

1) een verzekering af te sluiten tegen diefstal en tegen de schade veroorzaakt door brand en van de andere schade dan brandschade en waterschade veroorzaakt door ontploffingen, door blikseminslag, door het neerstorten van vliegtuigen en door de storm. De Executieve kan geheel of gedeeltelijk afzien van deze verplichting tot het nemen van deze verzekering ;

2) onmiddellijk bij de Executieve melding te maken van elke diefstal, brand-, water-, storm- of bliksemschade ;

3) de op basis van de hogervermelde verzekering uitbetaalde schadevergoeding integraal te besteden aan het herstel van het betrokken cultureel patrimonium ; in geval niet tot herstel wordt overgegaan de ontvangen toelage terug te betalen aan de Gemeenschap ;

4) jaarlijks door een gevaardigde van de Executieve een nazicht te laten uitvoeren naar de conservatietoestand van het roerend cultureel patrimonium.

— **Aangenomen.**

Artikel 24

§ 1. Onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek of de gerechtelijke vervolgingen bij toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaring te doen in verband met de subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zijn, is de toelageverkrijger er toe verplicht alle hem krachtens dit besluit betaalde premies aan de Gemeenschap terug te storten :

a) wanneer een onjuiste of onvolledige verklaring werd afgelegd om bij dit besluit toegekende toelagen ten onrechte te genieten ;

b) wanneer een inbreuk werd verpleegd op de verbintenissen onderschreven overeenkomstig artikel 23.

Voorzitter

§ 2. Het bedrag van de aan de Gemeenschap terug te betalen toelagen dient gestort te worden ten voordele van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, sector Cultuur.

§ 3. De Executieve kan geheel of gedeeltelijk afzien van de invordering van de toelagen wanneer zij oordeelt dat ernstige en buitengewone omstandigheden de verkrijger zullen verhinderen of verhinderd hebben de overeenkomstig artikel 23 onderschreven verbintenissen na te komen.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VI

Register

Artikel 25

De Executieve legt een genummerd register aan van de beschermde voorwerpen en verzamelingen. De Executieve stelt de inrichting en de beveiliging van dit register vast. De gegevens van dit register zijn vertrouwelijk en mogen niet aan derden, administraties inbegrepen, worden meegegeeld, behoudens akkoord van de eigenaar.

— **Aangenomen.**

Artikel 26

Beschermde voorwerpen en verzamelingen mogen in overheidsbezit worden overgedragen ter vereffening van de belastingen en heffingen bedoeld in artikel 10 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

— **Aangenomen.**

Artikel 27

Op de beschermde voorwerpen of verzamelingen kan een herkenningsteken worden aangebracht waarvan het model door de Executieve wordt bepaald na het advies van de Koninklijke Commissie te hebben ingewonnen.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VII

Strafbepalingen

Artikel 28

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 100 tot 50.000 frank of met één van deze straffen :

- hij die voor bescherming vatbare of beschermde voorwerpen en verzamelingen in bewaring heeft en verzuimt de bepalingen na te leven respectievelijk van artikel 4 en artikel 8 van dit decreet ;

- hij die zonder de in artikel 8, § 4 voorgeschreven toelating of in strijd met de daarbij gestelde voorwaarden, beschermde voorwerpen en verzamelingen vervreemdt ;

- hij die verzuimt de overeenkomstig artikel 10 bij besluit van de Executieve bepaalde voorschriften en voorwaarden na te leven ;

- hij die de overeenkomstig artikel 8, § 2 bepaalde algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften overtreedt ;

- hij die zonder de in artikel 11 voorgeschreven toelating of in strijd met de daarbij gestelde voorwaarden, een beschermde zaak herstelt of restaureert ;

- hij die beschermde voorwerpen of verzamelingen ontsiert, beschadigt of vernietigt.

— **Aangenomen.**

Artikel 29

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69 tweede lid, en 85 zijn van toepassing op de bij artikel 28 bepaalde misdrijven.

— **Aangenomen.**

Artikel 30

Bij elk vonnis van veroordeling wordt

bevel gegeven tot het terugbrengen van een voorwerp of verzameling op zijn oorspronkelijke plaats en/of tot het herstel of de restauratie van de voorwerpen en verzamelingen van kosten van de veroordeelde onverminderd de schadeloosstelling.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VIII

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Artikel 31

De bepalingen van hoofdstuk II en hoofdstuk III, artikel 21, vierde lid van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 jul 1972, worden voor het Nederlands taalgebied opgeheven, voor zover het roerende goederen betreft in overheidsbezit.

— **Aangenomen.**

Artikel 32

De maatregelen, voorzien in het huidige decreet, zijn van toepassing op het roerend cultureel patrimonium in privé-bezit op uitdrukkelijk verzoek van de privé-eigenaar zelf.

Onverminderd het bepaalde in de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen heeft de Executieve, bij verkoop, zowel openbaar of uitterhand, van voorwerpen en verzamelingen behorend tot het roerend cultureel patrimonium en waarvoor beroep werd gedaan op de bepalingen van artikel 23 van dit decreet, een voorkooprecht.

Dit recht kan door de Executieve aan andere overheidsinstanties worden overgedragen.

— **Aangenomen.**

Artikel 33

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht

Voorzitter

tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze rangschikingsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de besluiten van de Executieve tot bescherming.

— Aangenomen.

Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is thans gesloten. De hoofdelijke stemming over geheel van het voorstel van decreet zal morgen, om 16 uur, worden gehouden.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67)

interpellatie van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV Demoor te Drogenbos

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vervae tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV Demoor te Drogenbos.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, de firma „Ateliers Demoor SA”, in 1916 opgericht als naamloze vennootschap, kende haar oorsprong reeds in 1835 toen ze in Brussel startte met de bouw van diverse werktuigmachines. Zij is nu gelegen te Drogenbos en sedert 23 september 1982 in staat van faillissement.

In 1951 ontwierp deze firma een exclusief draadsnijsysteem, „hydrominic” genaamd. Dit systeem kreeg onder de naam „oil-field”-draaibank een ruim toepassingsveld in het bewerken van tubulair aardolieboormateriaal. Gezien de verworven soliede reputatie werd in 1970 besloten tot specialisatie in dit domein. Ten behoeve van

de Belgische markt werd er in 1973, reeds midden vele moeilijkheden, ook een importafdeling opgericht.

Terwijl de NV Demoor tot 1950 een bloeiend bedrijf was, begonnen de moeilijkheden in de jaren zestig. In 1965-1966 stonden een honderdtal afgewerkte machines onverkocht opgesteld in de montagehal. Rond 1976-1977 deden zich nieuwe financiële moeilijkheden voor, te wijten aan een tijdelijke inzinking van de orders uit de petroleumsector en aan de gevolgen van de dalende US-dollar. Eind 1981 diende een gecumuleerd verlies van bijna 30 miljoen boekhoudkundig te worden aangezuiverd door een herleiding van het kapitaal. Op 30 juni 1982 stelde men opnieuw een gecumuleerd verlies vast van 59 miljoen !

Het is duidelijk dat door het beheer zelf van de vennootschap gebrekkig, laattijdig en incoherent werd ingespeeld op een slechte conjunctuur.

Zo bleven de vroegere beheerder en zijn beide directeuren tot ver over de normale pensioenleeftijd aangesteld. Van een voorbereiding tot opvolging was geen sprake.

Tussen het NIM-verslag van 1981 en de nuchtere ratio's en terechte vragen van de financiële analyse op 18 december 1980 verricht door de GOM Vlaams-Brabant, ligt niets anders dan een lange periode van technische verlamming en aftakeling en van lijdzaam toezien van velen.

De technische ontwikkeling beperkte zich tot het tot op heden verbeteren van de machinegeneratie ontworpen in 1951.

Sinds 1969 volgden vier technische directeurs elkaar op.

Er werden dikwijls onbekwame kaders aangeworven.

Als noodoplossing zag men enkel heil in de voortdurende beperkingen van het produktiepakket, wat resulteerde in een algemene verarming van het commercieel aanbod.

De begin 1980 aangeworven directeur-generaal heeft deze tendens van hyper-standardisatie nog doorgedre-

ven en stortte zich in voor Demoor zwaar onrendabele sub-contracting-activiteiten ten voordele van Cridan, daarbij de lanceringen van eigen producten tot het unitaire herleidend.

Als gevolg hiervan was de productie van Demoor oil-field-draaibanken midden 1981 totaal vastgelopen.

Nieuwe numeriek gestuurde oil-field-machines lagen omzeggens klaar toen de boeken, na het bekend worden van het enorme verlies, met als gevolg het terugtrekken van een Franse kandidaat-overnemer, werden neergelegd.

Nochtans is de NV Demoor nog steeds een handelsmerknaam met een hoge internationale reputatie in de petroleumsector. Zij bezit als absolute vaste troef de zeer degelijke basis-oil-field-draaibank, waarvan de prijscompetitiviteit kan worden verbeterd mits de productie in betere organisatorische omstandigheden kan geschieden. Het personeel is hoogst geschoold en gemotiveerd en de firma bezit een bijzonder efficiënt en ervaren studiebureau. Bovendien heeft de huidige technische directie een reeks projecten betreffende de zo spoedige nodige produktvernieuwing klaar liggen op de tekenplank en deels reeds in opbouw.

Er dient zeker niet uit het oog verloren te worden dat Demoor op het ogenblik van het faillissement voor het eerst betrokken was — met een Franse overnamekandidaat — in een zeer belangrijk project met bestemming Rusland, ter waarde van ongeveer 300 miljoen.

De Vlaamse Executieve dient hier dringend de nodige initiatieven te nemen. De tijd speelt hier een grote rol bij het vinden van een oplossing. Hoe meer tijd nog verloopt, des te moeilijker zal het worden én om de goede elementen in de firma te houden én om vlot weer aan te knopen met de traditionele cliënten. In vele gevallen zullen nu de investeringsbudgetten voor 1983 worden toegekend.

In een snelle overname-operatie zou het Russisch project meer dan waarschijnlijk nog kunnen worden gerecupeerd. Belangrijk om te weten is dat

Vervae

de Franse firma bereid blijft een minderheidsparticipatie in Demoor te nemen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, samen met de arbeiders van de NV Demoor zal ik met bijzondere aandacht naar uw antwoord luisteren. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, collega Vervae heeft u een kort historisch overzicht gegeven van de firma Demoor. Ik wil niet in herhaling vervallen en wil enkel de nadruk leggen op een aantal gegevens en elementen die voldoende aantonen dat de firma Demoor op de markt nog enige betekenis heeft en nog Wát kan bieden.

Demoor blijft vooraansnog haar internationale reputatie in de petroleum-sector behouden. Uit de analyse van de feiten blijkt dat slechts enkele concurrenten op gelijke hoogte staan. Met een hernieuwde aanpak van de commerciële organisatie ben ik ervan overtuigd dat zij de concurrentie nog beter zal aankunnen. Als afgewerkt produkt blijft de oil-field-draaibank een zeer degelijke basis. Deze machine zal nog enkele jaren goed te verkopen blijven vooral in de zogezegde „Service-Companies” die opereren rond de boorzone.

De prijscompetitiviteit kan worden verbeterd indien de produktie in betere organisatorische omstandigheden kan geschieden. Deze machine volstaat niet op zichzelf maar blijft een absolute vaste troef. Dat lijkt mij toch een belangrijk gegeven te zijn.

De firma Demoor kan tevens bogen op hooggeschoold en gemotiveerd personeel. Recent werd er een bijzonder efficiënt en ervaren studie bureau geherstructureerd dat werkelijk een goede korpsgeest bezit, met een ervaren studiehoofd en met medewerkers die een degelijke ervaring hebben in

oil-Field-machines.

Tot slot wens ik erop te wijzen dat men een reeks nieuwe projecten klaar heeft, zoals een verbeterde versie van de beroemde Hydrominic-draad-snijautomaat. De uitvoeringsplannen van een quasi totaal nieuwe reeks CNC-gestuurde oil-Field-machines zijn klaar. Die nieuwe projecten betreffen ook een reeks studies voor speciale toepassingen onder meer van machines voor het fabriceren van lange square of hexagonaal Kellies en zwaarwandige ronde buizen in het kader van een groot investeringsproject in Rusland. Het is een project, collega Vervae heeft erop gewezen, waarmee ongeveer 300 miljoen is gemoeid.

Na het faillissement van Demoor werd onmiddellijk contact genomen met de GOM en GIMV, met de bedoeling de medewerking van deze instellingen te bekomen. Mondial uit Vilvoorde zou interesse hebben voor het produkt Demoor, evenwel onder bepaalde voorwaarden. Mijn vraag luidt : kan hier geen oplossing worden gezocht ? De GIMV staat niet negatief tegenover een mogelijke samenwerking met Mondial.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, eens te meer staan we hier naar mijn gevoel voor een van de zovele bedrijven die haar teloorgang te wijten heeft aan wanbeleid. Ik vermeld : geen of onvoldoende informatie naar de basis en geen samenwerking, openhartigheid of klaarheid in een aantal zaken. Er werd ook te weinig rekening gehouden met de ervaring.

Ik vestig er de aandacht op, – ik heb dat ook gedaan bij analoge gevallen in het verleden, – dat de verdwijning van de firma Demoor een zwaar bijkomend verlies aan arbeidsplaatsen zou betekenen voor de Zennevallei. Het gaat om 120 arbeidsplaatsen ; 80 arbeiders en 40 bedienden zouden hun werk verliezen. Ik moet niet onderstrepen hoe zwaar dit geweest de jongste jaren door de crisis werd getroffen.

Ik zou de Voorzitter en de Vlaamse Executieve bijzonder dankbaar zijn mochten zij alle inspanningen ondernemen teneinde de firma Demoor van

de definitieve ondergang te redden. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik begrijp de bezorgdheid van de heer Vervae en de heer Cardoen inzake de toestand van de firma Demoor te Drogenbos.

Inderdaad, zoals zij hebben onderstreept gaat het in die streek om een nieuw faillissement. De Zennevallei heeft de jongste jaren reeds van een belangrijke aftakeling van het industrieel potentieel te lijden gehad.

Ik zou de feiten even in herinnering willen brengen, ofschoon dit hier reeds gebeurde. Ik zal mij echter meer toespitsen op de financiële gegevens van het bedrijf.

De zwakke financiële structuur van dit bedrijf is niets nieuw en kwam geleidelijk tot stand. Vooral einde 1981 kwam het tot een dramatische ontwikkeling waarbij het eigen vermogen van 42 miljoen terugviel tot 7 miljoen. Op dat ogenblik liepen er lange termijnschulden ten bedrage van 43 miljoen en korte termijnschulden ten bedrage van 118 miljoen.

Ik beschik over tussentijdse gegevens. Daaruit blijkt dat op einde juni 1982 er een nieuw verlies van 54 miljoen werd genoteerd. Daaruit blijkt eveneens dat in vergelijking met het voorafgaande jaar de financiële lasten sneller toenamen. In 1981 tijdens het eerste semester : 1,7 miljoen ; in 1982 reeds 4 miljoen.

Begin 1982 waren nog drie machines in afwerking. Het ging om een totale verkoopprijs van 15 miljoen. Op deze laatste bestelling van 15 miljoen werd een verlies geboekt van eveneens 15 miljoen.

Met andere woorden de kostprijs van deze machines bedroeg het dubbele van de verkoopprijs. het is dan ook duidelijk dat daaruit de conclusies werden getrokken die uit een dergelij-

Geens

ke ontwikkeling moesten worden getrokken. Het bedrijf heeft de boeken neergelegd ; het werd failliet verklaard.

Ik zal de oorzaken geresumeerd opsommen. Ten eerste, gedurende 20 jaar was er geen efficiënt management. Ten tweede, investeringen voor onderzoek en ontwikkeling zijn uitgebleven. Men heeft zich beperkt tot het verbeteren van machinegeneraties die 30 jaar oud waren. De concurrenten werkten ondertussen met derde, vierde of vijfde machinegeneraties. Er werd noch in onderzoek en ontwikkeling, noch in produktiemateriaal geïnvesteerd, zodat het produktiepark zwaar verouderd is.

Dit alles heeft voor gevolg gehad – en dat was dan ook de grote kwetsbaarheid van het bedrijf – dat er een onvoldoende produktiegamma was. Het bedrijf produceerde slechts één enkel type draaibank.

Wij hebben moeten vaststellen dat de hele boekhouding ontworcht is en niet betrouwbaar zodat zij voor ons geen basis kan vormen.

Ziedaar enkele gegevens.

Nu kom ik tot een mogelijke oplossing. Ik heb een eerste vaststelling. Zoals in zovele andere gevallen wordt de overheid slechts van de moeilijkheden op de hoogte gebracht wanneer het veel te laat is. Niet om 5 voor 12 worden ons de dossiers voorgelegd maar om 5 na 12. Dit was hier duidelijk eveneens het geval. Het was toen niet meer mogelijk het faillissement te voorkomen. De firma werd failliet verklaard in september. Onmiddellijk nadien werd door mijn kabinet met de curator en de GOM-Vlaams Brabant overleg gepleegd over dit dossier.

In tegenstelling met wat hier werd gezegd, is er geen concreet bod op het bedrijf, hoewel er veel belangstelling is van verschillende zijden. Ik zal zelf zo dadelijk de kandidaten opsommen.

Wij zijn inderdaad in contact met een Frans bedrijf, SMNEI, dat weliswaar belangstelling heeft maar enkel in een minderheidsparticipatie, zijnde een

participatie van minder dan 49 %. Dit bedrijf is in zover geïnteresseerd dat het voor een bestelling uit Rusland op zoek is naar bijkomende producenten aangezien haar eigen produktiecapaciteit onvoldoende is om binnen de normale tijd de levering te verzorgen. Deze firma zoekt een co-producent en van die zijde is er dus enige belangstelling.

Intussen hebben andere bedrijven zich als belangstellenden gemanifesteerd, zoals een Oostenrijks bedrijf, een groep uit Pakistan, een bedrijf uit Andenne en ook de firma Mondial, waarover hier reeds werd gesproken. De curator heeft de bedoeling al deze gegadigden samen te brengen binnen zeer afzienbare tijd, namelijk binnen een week, ten einde na te gaan of gezamenlijk een initiatief kan worden genomen. Dit is dus alleen maar een onderzoek naar een mogelijk initiatief en ik kan mij bijgevolg niet uitspreken over de eventuele kansen op slagen.

De heer G. Cardoen : Binnen welke termijn, mijnheer de Minister ?

Minister G. Geens : De curator zal dit initiatief nemen na 20 november, dus binnen een week.

Ik moet wel waarschuwen voor wat men hier voorspiegelt als een mogelijkheid met Mondial. Het spreekt vanzelf dat deze mogelijkheid zal worden onderzocht maar iedereen weet dat dit bedrijf ook nog geen stevige basis heeft. De Vlaamse Executieve zal haar standpunt bepalen maar wacht in dit verband nog op een advies van de GIMV.

Eén van de volgende dagen zal er dus een contactvergadering zijn met de verschillende belangstellenden. Indien daaruit biedingen ontstaan, zal de Vlaamse Executieve bereid zijn elk privé-initiatief dat gericht is op overname, herstructurering en voortzetting van een leefbare activiteit – elk woord heeft zijn betekenis – te steunen maar het spreekt vanzelf dat zulks slechts kan gebeuren binnen het raam van de richtlijnen die wij zelf hebben gedecreteerd voor het gewestelijk beleid inzake ondernemingen in moeilijkheden.

Ik herinner aan de grote lijnen van dit

decreet. Ten eerste, de overheidssteun is afhankelijk van een uitvoerbaar, evenwichtig en controleerbaar saneringsplan dat de leefbaarheid van het bedrijf herstelt. Dit veronderstelt organisatorische, bedrijfs-economische, sociale en financiële maatregelen.

Ten eerste, aanstelling van een degelijk management, dat zich verbindt tot de uitvoering van het saneringsplan.

Ten tweede, de verbintenissen van de financiële instellingen, zijnde de bankiers, voor het verschaffen van de nodige thesauriemiddelen voor de normale activiteiten.

Ten derde, eventueel een sociaal luik in overleg tussen de bedrijfsleiding en de werknemersorganisaties uitgewerkt.

Ten vierde, een kapitaalbreng van de privé-sector bij zoverre dat de overheid geen meerderheidsparticipatie in dergelijke bedrijven op zich neemt.

Ziedaar welke de voorwaarden zijn. Het is duidelijk dat wij op dit ogenblik ter zake geen enkele concrete toezegging kunnen doen. Wij wachten op biedingen van privé-ondernemers, van privé-participanten, die vanzelfsprekend ook hun eisen zullen stellen in verband met de organisatie en de herstructurering van het bedrijf. Inmiddels wordt het dossier van nabij gevolgd, zowel door de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Vlaams Brabant, door de GIMV als door mijn eigen kabinet.

Wat dit dossier betreft, zoals het voor vele andere het geval is, slepen de oorzaken jaren aan en dan wordt verwacht dat in een paar dagen een oplossing zou worden gevonden, wanneer het over het algemeen veel te laat is om nog iets recht te trekken. Niettemin zullen binnen het kader van die globale filosofie alle inspanningen worden gedaan, om vooralsnog een oplossing voor dit bedrijf te vinden.
(Applaus bij vele leden)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Het incident is gesloten.

Van Grembergen

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de herhaalde en voortdurende bevoegdheidsconflicten tussen de Vlaamse Executieve en de centrale regering, het gebrek aan middelen, het staalprobleem en de rol die de Executieve daarin te spelen heeft, de algemene verarming van de Vlaamse Gemeenschap als gevolg van de specificiteit van de Belgische crisis, onze industriële vernieuwing en de controverse daarover met de centrale regering en de opdracht van de Vlaamse Executieve naar de wereld toe

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de herhaalde en voortdurende bevoegdheidsconflicten tussen de Vlaamse Executieve en de centrale regering, het gebrek aan middelen, het staalprobleem en de rol die de Executieve daarin te spelen heeft, de algemene verarming van de Vlaamse Gemeenschap als gevolg van de specificiteit van de Belgische crisis, onze industriële vernieuwing en de controverse daarover met de centrale regering en de opdracht van de Vlaamse Executieve naar de wereld toe.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, mevrouw de Minister, waarde collega's, toevallig zat ik zondag voormiddag voor het TV-toestel en hoorde ik de kardinaal van dit land – het is niet mijn gewoonte om elke zondag naar de kardinaal te luisteren – in de Koninklijke kerk in Laken spreken over kardinaal Cardijn, de Kajottersbeweging en de zorg van de Kerk in verband met de economische crisis. Onmiddellijk dacht ik dat de Kerk hier haar opdracht vervulde en dit door de manier waarop de kardinaal sprak.

Mag ik u, leden van de Vlaamse Rege-

ring en van de Vlaamse Raad, vragen of wij, in de huidige problematiek en in de huidige context, onze opdracht vervullen.

Om daarop te kunnen antwoorden, wens ik even de noodtoestand te belichten, met het doelbewuste gebruik van het woord „noodtoestand”.

Niemand zal inderdaad ontkennen dat onze situatie dramatisch is, niet alleen voor de Vlaamse Gemeenschap, maar ook voor Nederland, voor Frankrijk, voor Wallonië en zeker voor ons.

In Nederland verwacht men einde 1983 het droevige record van 750.000 werklozen ; Groot-Brittannië heeft er op dit ogenblik 3 miljoen, de Duitse Bondsrepubliek heeft 1 miljoen 850.000 werklozen, België had, einde september, 459.631 werklozen. Dat betekent dus dat de Westerse industrielanden kampen met een werkloosheidspercentage van om en bij de 10 procent van de actieve bevolking. Dit percentage is ongemeen hoog en dus ongemeen rampzalig. Onbetwistbaar is dit de zwaarste economische crisis sedert de dertiger jaren met, jammer genoeg, geen vooruitzicht op beterschap, op tekenen die op een echter geleidelijk heropleving van de economie duiden.

Eerste Minister Martens zegde verleden week – en ik haal zijn eigen woordgebruik aan – : „dat hij voorzichtig durft gewagen van een stabilisering voor 1983 van de werkloosheidscijfers.”

De voorzichtigheid van de Eerste Minister is een andere manier om duidelijk te maken dat de kentering er nog niet is, niet bij ons en ook niet – ik geef het toe – in de andere landen. Vrij veel wordt de opmerking gemaakt dat het om een wereldcrisis gaat. Daarmede wil men enigszins doen veronderstellen dat wij deelgenoot zijn en alleen maar deelgenoot van wat zich normaal elders voordoet. Ik geef toe dat dit inderdaad juist is, maar slechts ten dele. Want wat voegen wij erbij ? Wij zeggen dat wij er in dit land slechter voor staan wegens het voorbijgeleide beleid van de jaren 70 tot op vandaag.

Het is niet mijn bedoeling, noch de bedoeling van mijn fractie, uitgebreid

de oorzaken van onze lamentabele situatie naar voren te brengen, oorzaken bovenop of naast de algemene inzakking van de wereldconjunctuur. Alhoewel wij daar niet ten volle willen op ingaan, zijn wij niet zó zalig dat wij zouden zwijgen in een aureool van heiligheid, Cathérine van Sienna achterna, en niet zouden zeggen dat de achtereenvolgende regeringscrisisen en de achtereenvolgende verkiezingen dit land tientallen miljarden hebben gekost. In dit verband is het wel eens goed het boek van Minister Vandeputte te lezen, met als titel „De machteloze Minister”. Ook Minister Vandeputte duidt als grote mede-oorzaak voor onze slechtere situatie de achtereenvolgende politieke crisisen en de vorm van machtsbestel in dit land aan, de regeringscrisisen die men maakte op de maat van de verkiezings-tests en de populariteitstests.

Mag ik als eenvoudig parlementslid daaraan toevoegen dat belangrijke Ministers – en met belangrijke Ministers bedoel ik dan zij die belangrijke kabinetten beheerden en die men in welvoeglijke pers staatslieden noemt – miljarden hebben gedebudgetteerd en het land dusdanig van alle middelen hebben beroofd. Omwille van de hoffelijkheidsvorm hoeven wij daarover toch niet te zwijgen ?

De heer H. Vanderpoorten : De Volksunie heeft toch ook regeringsverantwoordelijkheidsgedragen !

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Vanderpoorten, ik meen dat uw onderbreking als een grap mag worden aangezien vooral als u weet dat de Volksunie slechts anderhalf jaar regeringsverantwoordelijkheidsgedragen en onze drie ministers uitgerekend die departementen beheerden waar niet zoveel te debudgetteren viel. Ik meen dus te mogen zeggen dat uw argument geen echte verstandelijke benadering is van wat de jaren 1970 tot 1980 ons op dat vlak hebben gebracht.

De heer H. Vanderpoorten : Mijn enige bedoeling was te zeggen dat de Volksunie toch ook zeventien maanden mede heeft geregeerd. Andere gevolgen heb ik daar niet aan vastgeknoopt. U hoeft zich dan ook niet zo op te winden.

De heer P. Van Grembergen : Ik ben rustig, mijnheer Vanderpoorten, maar toch zeg ik dat deze opmerking telkens wordt gemaakt wanneer wij spreken over de situatie van de voorbije tien jaar. Ook Eerste Minister Martens heeft twee weken geleden in openbare vergadering dergelijke opmerking geformuleerd. Dat is het enige povere antwoord dat men vindt op de aanklacht die wij dienaangaande formuleren. **(Applaus bij de W)**

De heer H. Vanderpoorten : U juicht deze schuld nog toe zie ik.

De heer P. Van Grembergen : Zolang het bij u geen lapje voor het bloeden is, is het ook niet erg.

De heer O. Van Ooteghem : In uw fractie zijn er niet veel leden meer om toe te juichen, mijnheer Vanderpoorten.

De heer P. Van Grembergen : Er is echter niet alleen het probleem van de debudgettering, er is het veel grotere probleem van het opstellen van de begrotingen met cijfers waarvan wij van langs om meer weten dat zij geen betekenis hebben, dat ze ergens in de documenten staan, maar dat ze niet in overeenstemming zijn met wat men als werkelijke ramingen mag aanzien.

Minister G. Geens : Bedoelt u de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of de Rijksmiddelenbegroting ?

— Mevrouw G. Devos, Eerste Onder-voorzitter, treedt als Voorzitter op.

De heer P. Van Grembergen : U zal begrijpen, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dat als ik de toestand wil schetsen waarin wij ons als Vlaamse Gemeenschap bevinden, ik niet anders kan dan het ook hebben over het nationaal beleid. U zal niet ontkennen dat het centrale beleid invloed heeft op uw beleid. U kan zich daaraan niet onttrekken.

Wat de begrotingen betreft, weten wij dat de cijfergegevens lachwekkend zijn en in genen dele in overeenstemming met de werkelijkheid. Wij hoeven daarover niet te zwijgen in deze Vlaamse Raad. Mag ik daaraan toevoegen dat wat mij persoonlijk ergert het buiten spel zetten is van de normale ambtenarij als medewerkers van de kabinetten, om ze te vervangen —

ik zal het brutaal maar met een beeld zeggen — door partijdienaren die hun dienaarschap plat op hun buik uitoefenen zonder het landsbelang of het algemeen belang in acht te nemen. In Nederland kan een kabinet van een minister hoogstens drie of vier personen tellen uit de eigen kring van de minister, voor de rest is hij verplicht terug te vallen op de ambtenarij zoals die in Nederland bestaat. Vroeger was het bij ons ook zo. Men kan zich terecht afvragen of deze „kabinetten-hofmakerij” dienstig is aan het beleid. De ongunstige gevolgen die wij daarvan nu ervaren, zijn zonder twijfel mede te wijten aan de manier waarop de kabinetten worden samengesteld.

Iets waarover ik mij ook niet zo gelukkig voel, is de manier waarop wij allen worden voorgelicht. Ik tracht verschillende kranten te lezen, zoals u dat waarschijnlijk ook doet. Ik stel daarbij vast dat al naargelang de opinie van de krant één of andere partij heilig wordt verklaard, al naargelang hun politieke horigheid, of een gedeelte van de regering wordt heilig verklaard en een ander gedeelte wordt beladen met al de zonden van Israël. Men laat ook niet na de medepartner in de regering niet alleen met alle zonden te overladen, maar hem tevens ondermaats, soms imbeciel of onbekwaam te doen overkomen. Hoeven wij daarover te zwijgen ? Erger nog dan hetgeen ik zeg zijn de afmetingen — als ik de toestand waarin wij verkeren wil schetsen — van onze buitenlandse schuld. U weet het beter dan ik. Ik heb het opgezocht. Ik wist dat er ongeveer een cijfer van 3.000 miljard boven ons hoofd hangt.

Maar, mijnheer de Minister, in 1975 bedroeg de Rijksschuld 923 miljard met daarbij een luttel bedrag aan buitenlandse schuld. 4,6 miljard van onze Rijksschuld was toen in deviezen.

Nu, in augustus 1982 is onze schuld 2.325 miljard Belgische F en 587 miljard in buitenlandse valuta.

De heer W. Seeuws : Belgische frank in het buitenland.

De heer P. Van Grembergen : Tegenover februari 1982 is er een aangroei van 235 miljard schuld in eigen franken. De schuld in buitenlandse valuta

groeit aan met 191 miljard. Vooral dit laatste gegeven is onrustwekkend.

Zo kom ik terug tot de aanvangsvraag. Vervult de Vlaamse Regering en vervult de Vlaamse Raad — deze moeilijkheden ziende en kennende — zijn opdracht of kunnen wij die opdracht vervullen ? Laten wij beginnen met de Vlaamse Raad.

Hoeft het gezegd, collega's, dat de huidige gang van zaken beschemend is ? De ene week zijn wij lid van de Ramer of van de Senaat, de volgende week behoren wij tot de Vlaamse Raad.

Eerlijk gezegd meen ik dat deze handelswijze er eerder op gericht is de wetgevende of decreterende macht totaal lam te leggen. Het ordentelijk plannen kan niet meer. Elke bespreking in de Commissie verwaterd. De agenda loopt in het honderd en het ongenoegen over het gepresteerde of niet gepresteerde werk groeit bij ons allen.

Elke objectieve waarnemer kan niet anders dan vaststellen dat de mengeling van een nationaal en een gemeenschappelijk mandaat fnuikend, onredelijk, onefficiënt en zelfs belachelijk is.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Mocht een Afrikaanse Staat in de vijftiger of zestigerjaren, de periode dat zij hun onafhankelijkheid verwierven, zo zijn werkzaamheden geregeld hebben, dan had men dit officieel geciteerd als een voorbeeld van hoe het niet moet, als een voorbeeld van „Mobotiaans” bestuur, als achterlijke staatshuishoudkunde.

De heer W. Seeuws : Wij hebben het hem geleerd.

De heer P. Van Grembergen : Ik maak deze opmerking niet alleen in verband met de formele manier waarop wij werken maar ook politiek is het onbehoorlijk en onproper dat de regionale en centrale macht op een dergelijke manier verstrengeld wordt.

In juni 1982 verschenen in De Standaard een zestal merkwaardige artikels over de Belgische staatshervor-

Van Grembergen

ming, waarvan drie van de hand van Leuvense economen. Deze artikelen handelden voornamelijk over de muntsituatie. Een eerste vaststelling was, dat de staatsvorming van 1980 geen enthousiasme heeft gewekt, wrevelf heeft doen ontstaan en niet beantwoordde aan wat zij in feite had moeten zijn.

Het is niet mijn bedoeling een kinderlijk spel te spelen en te zeggen dat onze voorspelling is uitgekomen. Maar zelfs indien wij gelijk hebben gehad, verandert dit niets aan de huidige toestand. Wij wensen dit onvruchtbare woordenspel niet. De Volksunie heeft steeds de logica verdedigd dat een volk, een gemeenschap, die instellingen, structuren en bestuursorganen moet hebben die maximale mogelijkheden en waarden bieden voor een goed geordend en doorzichtig bestuur. Dit is iets dat ons reeds overgegeven is van in de tijd van de „Frontiers”. Wie de geschiedenis kent weet het : het volk is er niet voor de Staat, niet voor de Regering in Le Havre, niet voor het internationale bankwezen, niet voor het Hof, niet voor de drie K's, die drie woorden werden, vóór de oorlog regelmatig gebruikt, daarvoor is een staatsinstelling niet.

De heer H. Vanderpoorten : Wat zijn de drie K's ?

De heer P. Van Grembergen : Kent u die niet ? Kerk, Koning, Kapitaal.

Het is hoe dan ook zo, dat de uitvoerende macht, de wetgevende macht, de rechterlijke macht er zijn voor het volk en niet omgekeerd. Moderner zouden wij zeggen : instellingen zijn er in wezen niet om zichzelf te rechtvaardigen of om zichzelf te bevestigen en in stand te houden. Instellingen horen regelmatig herdacht, indien noodzakelijk gewijzigd. Wanneer zij niet beantwoorden aan opdrachten en veranderende samenlevingsvormen, moeten deze instellingen worden afgeschaft. Ik wil er aan toevoegen, collega's, dat de werkelijkheid in dit land deze principes tegensprekt. Men lukt er in dit land nooit in iets wat men heeft opgericht, zelfs al heeft het geen enkele zin meer, een orgaan of een dienst, af te schaffen. Het Agglomera-

tiecollege Brussel, de Agglomeratieraad, zijn dienaangaande treffende voorbeelden. Ik wil er aan toevoegen uit bedachtzaamheid dat sommigen de staatsvorming zien als een middel om op termijn die Staat te doen ontploffen.

U zal aanvaarden dat ik als nationalist dit woordgebruik in de mond neem, wat niet wil zeggen dat mijn uiteindelijke bedoeling de ontploffing zou zijn.

De heer W. Seeuws : Dat is stille revolutie.

De heer P. Van Grembergen : Wij hebben altijd gezegd dat wij deze Belgische staat willen hervormen tot een bondstaat met de democratische middelen die te onzer beschikking staan en die ons bij verkiezingen worden gegeven. Anderen daarentegen remmen deze hervorming af om de eigen politieke macht over het hele land vooralsnog bevestigend en bestendig te zien. Ondertussen loopt alles in het honderd. Ik heb hiervan een voorbeeld : de houding van Minister Nothomb in verband met de federalisering van het onderwijs. Met wat heeft deze houding te maken ? Met een dienst aan het onderwijs ? Of met machtsbehoud ? Behoud van invloeden, behoud van uitwisselingsmechanismen tussen noord en zuid : één van ons hier en één van u daar. Wanneer PSC-Minister Nothomb over de federalisering van het onderwijs spreekt en die onmogelijk acht, heeft zijn houding dan te maken met zindelijk bestuur of met de politieke macht van zijn partij. Als u daar rationeel op ingaat, waarmee heeft deze houding dan te maken ?

Minister G. Geens : Dat moet u aan de heer Nothomb zelf vragen.

De heer P. Van Grembergen : Wij kunnen als Vlaamse Raad binnen het kader van wat onze opdracht is hierop een antwoord geven, want ik schets de situatie in brede zin.

Belgicistische kringen levend van verschaald heimwee naar de vroegere situatie houden de redenering in stand dat onze moeilijkheden en ons surplus aan moeilijkheden het gevolg zijn van de nieuwe structuren. Ik lees

VU-fractievoorzitter P. Van Grembergen interpelleert de Voorzitter van de Vlaamse Executieve over de bevoegdheidsproblematiek

herhaaldelijk en u waarschijnlijk ook dat we er zoveel beter zouden voorstaan als we het allemaal niet hadden veranderd. Volgens deze kringen zou het een schitterende oplossing zijn van terug te keren naar de Belgische unitaire staat. Hierin verloopt alles ordentelijk, rationeel, zindelijk en de doorstroming van boven naar onder is perfect. Dat leest men regelmatig. Dit simplisme heeft enig succes. Men vergeet echter dat juist het voortdurende gevecht tussen het centrale machtsapparaat dat de volheid van zijn macht en zijn bevoegdheid wil behouden en de gemeenschappen die over de bevoegdheden die hen toekomen willen beschikken, oorzaak is van de voortdurende heibel. Wat houdt het federalistische principe in : beginnen met de samenleving te ordenen onderaan. Dat heeft men bij de staatsvorming niet gedaan. Het federalistisch principe geeft aan de centrale regering macht voor wat echt noodzakelijk is. Aan de ondergeschikte, nevengeschikte of andere bestuursvormen worden volgens het federalistisch principe de bevoegdheden gegeven die ze werkelijk kunnen uitoefenen.

Van Grembergen

Dat is niet gebeurd. In niet weinig middens in Vlaanderen heeft men het gevoel dat al de obstakels en eterbuielen doelbewust werden ingebouwd om de herordening van dit land onmogelijk te maken en ongeloofwaardig of om de verzuchtingen van de bevolking naar federalisering te laten uitsterven in tientallen schijngevechten, guerilla's over bevoegdheden, onduidelijkheden en conflicten. Ik kan mij hun redenering voorstellen : hoe groter de verwarring, hoe breder de basis wordt om terug te keren naar de zogezegde zin voor een ordelijk Belgisch eenheidshuis.

Of deze doctrine aanwezig was op het ogenblik van de staatsvorming is een vraag. Zeker is dat deze redenering nu wordt toegepast door ministers in het centraal regeringsapparaat. Zo onbekend is deze theorie trouwens niet. In een cursus van de grootste vakbond van het Vlaamse land – een fameuze cursus, een op velerlei wijze merkwaardige cursus, die verspreid werd enkele jaren geleden door het Vormingscentrum Rerum Novarum Elewijn – stond letterlijk het volgende.

De heer G. Bossuyt : In verband met propagandatechnieken !

De heer P. Van Grembergen : „Geef de mensen gelijk, vertrek van hun gedacht, redeneer erop verder en zorg dat u uitkomt waar u moet zijn. Dit is de overdrachtregel.” Wat zeg ik? Geef de Vlaamsgezinden, die de overgrote meerderheid in Vlaanderen vormen, gelijk, ga een eindje met hen mee, maar kom uit waar u het zelf wilt.

Ik pas deze theorie verder toe.

In Vlaanderen vertrekt de CVP en ook de PW van het algemeen Vlaams gevoel, van de algemeen Vlaamse gedachte, en zorgen dat ze uitkomen waar ze moeten zijn. Dit is in de centrale machtsuitoefening. (**Applaus bij de VU**) Dit is wat in dit land sinds jaren gebeurt.

De Voorzitter : Mijnheer Van Grembergen, volgens ons reglement moet een interpellatie binnen de vijftien minuten worden gehouden. U bent

ongeveer een half uur aan het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, staat u mij toe nog eventjes van uw tijd gebruik te maken.

De Voorzitter : Ik wou u toch verwittigen.

De heer P. Van Grembergen : De vraag of de Vlaamse Raad in deze moeilijke tijd een opdracht vervult, moet ik spijtig genoeg met neen beantwoorden. Wij zijn niet het levende hart van onze Vlaamse Gemeenschap. Wij zijn niet de motor van onze Vlaamse Gemeenschap. Wij worden niet gehoord en of wij ernstig worden genomen, die vraag wil ik door elk van mijn collega's zelf laten beantwoorden.

Mag ik eraan toevoegen dat, door menselijke beperktheid, ieder van ons gedeeltelijk verantwoordelijk is voor deze situatie, maar dat het falen veel meer ligt in de slechte staatsvorming, die Vlaanderen geen echt zelfbestuur wou geven, in de slechte regeling van 1980 en in feite in de slechte regering van 1980.

Kan men zich grotere economische nonsens voorstellen dan te zeggen dat vijf sectoren nationaal zijn : glas, steenkool, scheepsbouw, staal en textiel en dat al de rest tot de bevoegdheid van de regio's behoort, die dan voor die rest een aangepast streekgelonden beleid moeten voeren. Iedereen weet dat de reservering van deze vijf nationale sectoren niets te maken had met het bevorderen van de vrije markteconomie of dat daarvoor een economische reden was, maar dat het alleen erom ging miljarden franken vanuit Vlaanderen door te sluizen naar Wallonië. Dat is de werkelijkheid. De politiek heeft het hier gehaald op zuiver economisch denken. Politiek en economie werden rampspoedig verbonden en het is een hoge prijs die Vlaanderen betaalt om niets.

Ook hier speelt de Vlaamse Raad niet de rol die hij zou kunnen spelen.

Niets verhindert ons dat deze Raad de tactische plannen zou bespreken om onze posities op het centrale vlak duidelijk te verbeteren : de regionalisering van de vijf nationale sectoren, het

wetsvoorstel Van den Brande met zoveel wapengekletter aangekondigd, met wierook en klokken bezongen in alle kranten van een bepaald huis, nu reeds meer dan één jaar geleden. En om in dezelfde sfeer te blijven zou ik willen vragen waarom er nu de stilte is van het heilig uur. Dit is een buitengewone stilte. Het is de stilste stilte die men zich kan indenken. Het verbaast mij, mijnheer Dupré, dat u het heilig uur niet kent.

Op 2 februari 1982 schreef Maurits Standaert in het Volk, een ACV-dagblad het volgende : „De Regering moet weten dat het niet opgaat in Vlaanderen inleveringen te vragen en bij ontstentenis fabrieken te laten failliet gaan en in Wallonië uit schrik voor straatgeweld miljarden te blijven toesteken”. In hetzelfde artikel staat een belangrijke andere zin : „Het Vlaamse ACV heeft bij herhaling de regionalisering van de vijf nog nationale nijverheidstakken geëist. De Regering zal tenslotte moeten inzien dat er niets anders opzit”.

Het dagblad Het Laatste Nieuws geeft een identieke verklaring. Piet Van Brabant schrijft en ik citeer : „Dit vooruitzicht heeft er de PW toe gebracht de weg van het economisch federalisme op te gaan. De Vlamingen zijn het beu mee te moeten opdraaien voor een steunbeleid dat elk jaar miljarden stort in ondernemingen die ten dode zijn opgeschreven”.

Dat deze laatste verklaring duidelijk in tegenstrijd is met de houding van de centrale PW-ministers ten opzichte van het Waalse staal is uiteraard geen verwijt aan Piet Van Brabant.

De tweede vraag, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, die wij ons stelden was of de Vlaamse Regering de opdracht vervult of kan vervullen noodzakelijk voor de problemen waarmede wij zo zwaar geconfronteerd worden ? Het antwoord is niet zo eenvoudig, maar ik tracht het te herleiden tot twee hoofdlijnen. Enerzijds is het duidelijk dat de Vlaamse Regering intentioneel een goede indruk in Vlaanderen maakt, een indruk van pragmatisme, van zakelijkheid in de besluitvorming gericht op de reële toekomstkansen voor onze Vlaamse Gemeenschap. Maar

Van Grembergen

van intenties en goede bedoelingen leeft men niet. Geleidelijk wordt het in brede Vlaamse kringen duidelijk dat die Vlaamse Regering meer macht, meer middelen en meer armslag moet krijgen.

Hugo Camps – u ziet dat ik het overal gezocht heb – schrijft reeds...

De heer H. Vanderpoorten : Vooral bij Hugo Camps.

De heer P. Van Grembergen : Niet vooral, maar ook bij Hugo Camps. Op 23 april schrijft Hugo Camps op de hem eigen manier in Het Belang van Limburg, mijnheer Vanderpoorten, dat de staatsvorming een bureaucratisch labyrint is dat naast de administratieve chaos, wat hij één aspect van de wildernis noemt, de talrijke bevoegdheidsconflicten nog schadelijker zijn. Onze opmerkingen betreffende deze bevoegdheidsconflicten willen niet zeggen, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dat we verrast zijn door het feit dat er bevoegdheidsconflicten bestaan. Tussen twee gelijklopende en mekaar overlappende gezagsniveaus is dat zelfs onvermijdelijk. Maar het ongezonde ligt in het feit dat de centrale regering doelbewust er alles op richt om de reeds zo gehandicapte en zwakke Gemeenschapsregeringen in hun bevoegdheden nog uit te hollen en in hun middelen, waaronder ik dan versta dat zij én met ambtenaren én met financiën, de Gemeenschapsregeringen saboteren.

Wat de bevoegdheden betreft weet de Voorzitter van de Vlaamse Regering zeer goed dat Minister Hansenne en Minister Meystadt met het Koninklijk Besluit van 26 maart 1982 over de nationale maatregelen ter bestrijding van de werkloosheid op zijn minst nagelaten hebben de Gemeenschapsregeringen te betrekken bij de uitvoering van de maatregelen voor zover dit ten gronde mocht onderzocht worden. Dan zou blijken dat de Gemeenschapsregeringen bevoegd zijn voor alles wat de uitvoering betreft van programma's tot opslorping van de werkloosheid. Dit is een niet-onbelangrijk voorbeeld. Essentiëler nochtans is de discussie met de Minis-

ter van binnenlandse zaken. Door de goedkeuring van de wet van 8 augustus 1980 is de voogdij over de gemeenten toevertrouwd aan de gemeenschapsregeringen : voor Vlaanderen dus aan de Vlaamse regering en de desbetreffende minister. Dat klinkt heel mooi – duidelijker kan het niet – maar wie logisch denkt komt tot de regelrechte afschaffing van een centraal ministerie, onder de Minister van binnenlandse zaken, ware het niet dat hij volgens de Grondwet nog bevoegdheid heeft voor Brussel en de faciliteitsgemeenten, dus taalgrens-gemeenten. Dat is nog het enige echte territorium waar de Minister van binnenlandse zaken zich mee te bemoeien heeft. In feite kunnen we hem annuleren. Het zou wel een besparing zijn. Nochtans tracht juist die Minister een saneringsplan op te leggen aan gemeenten waar hij niets te zeggen heeft. Het enige belangrijke element bestaat erin dat het Gemeentefonds op zijn begroting voorkomt, maar zelfs over de besteding ervan is hij niet bevoegd. Alle voogdij berust bij de Gemeenschapsregering en bij de desbetreffende minister. De nationale verdeelsleutel voor het Gemeentefonds ligt immers vast. Het gaat hier om de fameuze regeling : 1/3 oppervlakte, 1/3 bevolking en 1/3 directe belastingen. Hoe dit bedrag onder de Vlaamse Gemeenschap verdeeld wordt in enkel en alleen een zaak van de Vlaamse regering. Niemand heeft zich daarin te mengen, noch de heer Nothomb, noch de centrale regering. Hoe de Vlaamse gemeenten saneren, dat heeft de Vlaamse regering te beslissen. Hoe Waalse gemeenten dat doen, is afhankelijk van hun regering. Wat de heer Nothomb wil is echter wel duidelijk, met name de schuldenlast van de gemeenten te laten dragen door de Belgische gemeenschapspot, omdat er in Wallonië een groter aantal deficitaire gemeenten zijn. Zo zou Vlaanderen weer enkele miljarden armer worden.

Een ander voorbeeld houdt verband met de houding van de heer Knoops, Staatssecretaris voor energie, ten opzichte van de Gemeenschapsregeringen. Deze laat evenmin twijfels bestaan. Zijn eerste en tweede energie-nota stelde hij op zonder overleg tussen de centrale regering en het ge-

meenschapsniveau.

In verband met het industrieel beleid zijn de verschilpunten overduidelijk en blijkt dat de Vlaamse regering een rol heeft te spelen, gelet op de verschillen met Wallonië en op de nefaste centrale politiek van compensaties. Wordt er 100 miljard uitgetrokken voor Zeebrugge, dan moet er eveneens 100 miljard voor het zuiden van het land worden gereserveerd, en vice versa. Deze compensatiepolitiek met haar nefaste gevolgen wordt in Vlaanderen niet meer aanvaard. Wanneer mogen wij nu eindelijk zelf regelen en beslissen ? In feite komt het hierop neer dat Vlaanderen en Wallonië zich vooral in hun activiteitsstructuur onderscheiden. Tegenover grotere specialisatie in Vlaanderen staat in Wallonië meer basisindustrie ; tegenover hoofdzakelijk Belgische bedrijven in Wallonië staan dan vooral belangrijke buitenlandse bedrijven in Vlaanderen ; tegenover verouderde structuren in Wallonië staan relatief jongere structuren in Vlaanderen. Daarbij komt de ongelooflijk grotere exportgerichtheid van Vlaanderen ten opzichte van Wallonië.

Wat de export betreft, komt 70 procent uit Vlaanderen. Het is trouwens daarmee dat de centen moeten worden verdiend. Daar de bijdragen tussen Vlaanderen en Wallonië zo fundamenteel verschillen, is het toch billijk en logisch dat ook het beleid verschillend moet zijn. Waar Wallonië alle hulp verwacht van staatsinstellingen en staatsbedrijven, van hulp aan sectoriële randgebieden, wil Vlaanderen slechts overheidsinstellingen om scheve situaties recht te trekken, of alleen omdat, als gevolg van de compensatiepolitiek, er ook aan Vlaanderen enkele miljarden moeten worden toegekend.

Eveneens is het zo dat Vlaanderen méér spaart, én bij de privé-instellingen, én bij de openbare kredietinstellingen. Hoe dan ook investeren wij uiteindelijk veel méér.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, al deze voorbeelden haal ik aan uit een rapport dat u welbekend is en waartoe u waarschijnlijk opdracht hebt gegeven, met name het rapport Beernaert.

Van Grembergen

U verklaarde dat er geen enkele wettelijke belemmering is om het industriële beleid – dus ook de industriële beleidsinstrumenten – vanuit de Vlaamse Regering te voeren. Alleen – en hier is alles weer duidelijk, u zegt het zelf – moet de Staatshervorming consequent worden toegepast.

Kan u mij straks, mijnheer de Minister, in alle openheid zeggen wie u eigenlijk verhindert de staatshervorming consequent toe te passen? Welke machten zijn dat? Welke groepen?

Ik weet dat u het industrieel beleid aanhangig hebt gemaakt bij het overlegcomité tussen de nationale regering en de Vlaamse Executieve. Bovendien verklaarde u einde augustus...

De Voorzitter : Mijnheer Van Grembergen, gelieve te besluiten.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat ik de mij toegestane tijdsduur reeds lang heb overgeschreden, maar ik dank u voor de hoffelijkheid mij tot nu toe ongehinderd te hebben laten spreken.

Mijnheer de Minister, einde augustus verklaarde u bovendien dat de financiële middelen die met de instrumenten dienen overgeheveld te worden, niets anders kunnen zijn dan de eigen middelen en dus geen dotaties. U sprak voor 1981 over 41 miljard vastleggingsmachtigingen van de centrale regering voor het industrieel beleid, miljarden die normaal gesproken grotendeels binnen ons bevoegdheidspakket zouden vallen. Kan ik daarover iets méér te weten komen?

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik kan zó doorgaan. Er is, bijvoorbeeld, het probleem van het Participatiefonds, van de Nationale Arbeidsraad, van de FIV (Fonds Industriële Vernieuwing). Ik heb een lijstje van alle bevoegdheidsconflicten en discussies die op dit ogenblik moeten worden gevoerd tussen de Vlaamse Executieve en de centrale regering. Het komt telkens hierop neer dat de centrale regeringsmacht tracht, de middelen, de bevoegdheden, de praktische werking van de Vlaamse Executieve uit te hollen en te vernietigen.

Mijnheer de Voorzitter, gezien u aandringt zal ik dan maar besluiten. Ik had nog willen handelen over de discussies in verband met het buitenlands beleid en de houding die Vlaanderen hierin wil aannemen. Ik wilde ook nog praten over het grote probleem van de Vlaamse administratie. Worden wij dáár nu al dan niet tegenovergesteld? Is er daarvoor een echte fatsoenlijke oplossing? Hoe zit het met de financiële middelen op dat vlak? Hoe zal alles in de toekomst worden geregeld inzake de pensioensituatie en de loopbaanontwikkeling?

Graag wil ik hieraan nog het probleem van de politieke benoemingen toevoegen. Dit lijkt mij steeds bezwaarend. Wij gaan een Vlaamse administratie uitbouwen. Gaan wij de „Belgische ziekte” op dat vlak doorvoeren? Het heeft er reeds alle schijn van dat wij op die weg zijn, dat het hetzelfde loopje gaat nemen, bijvoorbeeld zoveel voor de CVP, zoveel voor de PW, zoveel voor de VU en zoveel voor de SP. Is dit wel de goede manier? Moeten wij van een dergelijke regeling niet afstappen?

In dit verband zou, naar mijn mening, het voorbeeld moeten komen – ik herhaal het om van die slechte ziekte te genezen – van de grootste fractie. Gewoonlijk beschikken zij door hun macht over de grootste middelen om hun mensen te droppen. Wanneer de grootste fractie de edelmoedigheid zou kunnen opbrengen afstand te doen van deze benoemingspolitiek dan zou er geen enkel probleem voor de kleinste groepen meer zijn, want zij zullen zich niet meer als verdrukten of de „bij de bok gezetten” voelen. Zij zullen aanvaarden dat de administratieve geplogenheden, zoals examens en bevorderingen, normaal verlopen. Ik verwacht dan ook dat er op dit vlak een fatsoenlijk politiek deontologisch antwoord komt.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit. Deze interpellatie was gericht tot de Vlaamse Regering, een regering van ons – wij mogen dit hier zó uitdrukken – een regering van en voor het Vlaamse volk. Alleen reeds hiervoor mag geen andere bekommernis u leiden.

Voor de VU-fractie is er aan deze be-

kommernis geen wettelijke of grondwettelijke grens en ook geen eindpunt. Hetgeen moet worden gedaan moet gebeuren en kunnen wij beter. Ik gebruik hier doelbewust, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de woorden die u in Quebecq hebt uitgesproken: „Wat wij zelf kunnen, kunnen wij beter”. Daarop zal u en zullen wij door het Vlaamse volk beoordeeld worden. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : Mag ik bij de leden die interpellieren nogmaals aandringen op de naleving van artikel 67 van ons Reglement.

Daarin staat dat de uiteenzetting van de interpellant niet langer dan 15 minuten mag duren.

De heer V. Anciaux : Dàt hadden wij uit het oog verloren.

De Voorzitter : Het is precies daarom dat ik het even in herinnering wil brengen.

De heer H. Vanderpoorten : In Lier zal de VU samen met de PW het gemeentebestuur vormen!

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, men zal mij niet van antiklerikalisme beschuldigen wanneer ik zeg dat een homelie, zelfs die van een kardinaal, een slecht uitgangspunt voor een interpellatie is. Inderdaad, u zijt op die manier veel te hoog vertrokken. U hebt de beeldspraak van wierook en heilig vuur aangehouden en het heeft te lang geduurd – excuseer mij dat ik u dat zeg – vooraleer u bij het eigenlijke voorwerp van uw interpellatie was.

Wanneer ik de titel van uw interpellatie vergelijk met hetgeen u hebt ontwikkeld dan constateer ik een grote afwijking. Ik zal niettemin antwoorden op de zaken die de Vlaamse Executieve aanbelangen. Ik ga niet in op uw kritiek inzake de werking van de Raad. Het gaat hier inderdaad om aangelegenheden die de Vlaamse Raad zelf moet behandelen en waarvoor hij een

Geens

gepaste oplossing moet zoeken.

Ik kom tot de uitvoerende macht. Wanneer ik u goed heb begrepen zegt u dat de staats hervorming van 1980 een heel slechte oplossing is geweest. U trekt daar eigenlijk de conclusie uit dat er niets mee te doen is. Er zijn natuurlijk twee mogelijkheden. Maar, u hebt er zelf één uitgesloten. De enige mogelijkheid die u hebt aangestipt en waar u zich bij aansluit is dat men met democratische middelen dit proces zou uitvoeren, desgevallend verbeteren.

Wat de verbetering betreft stel ik vast, dat is gewoon een realiteitshouding, dat de teksten, zoals zij tot stand zijn gekomen in 1980, nog gedurende een zekere tijd ons staatsbestel zullen organiseren en dat het bijgevolg geen zin heeft bestendig te verwijzen naar wat zou moeten gebeuren en zich inmiddels niet de handen vuil te maken aan het werk dat ter plaatse moet tot stand worden gebracht. Men moet de handen in het deeg steken wil men de zaken zien groeien.

De heer V. Anciaux : Men moet ook kunnen klutsen om het eiwit klaar te maken, mijnheer de Minister.

Minister G. Geens : Ik ga uit van de premissen van de heer Van Grembergen zelf, zeggende dat wij het met democratische middelen moeten doen. Vooreerst trek ik er de aandacht op dat een bijzondere meerderheid zich heeft uitgesproken voor deze hervorming en dat ze eveneens in de lijn van dit uitgangspunt moeten uitvoeren. Bijgevolg weiger ik in te gaan op bepaalde zaken die u insinueert, zoals bij voorbeeld het feit deze materie als zodanig slecht te beschouwen dat men er zich, ik herhaal, de handen niet moet aan vuil maken of dat men moet afwachten tot een andere en betere oplossing is gevonden.

Men moet realistisch zijn. Men doet aan politiek *hic et nunc* met de gegevens waarover men beschikt. Vanzelfsprekend zijn wij met de Vlaamse Executieve een andere weg ingeslagen, dat is zeer duidelijk, op velerlei domeinen. Ik kan er een aantal opsommen. Op het stuk van de begro-

tingstechniek zijn wij teruggekeerd tot de meer normale procedures en meer normale termijnen. Op verschillende domeinen van het beleid, de interpellatie van de heer Peeters zal mij straks de gelegenheid geven het aan te stippen, zoals bijvoorbeeld het welzijns- en het gezondheidsbeleid, zijn wij een volledig nieuwe weg opgegaan. Hetzelfde is gebeurd op het stuk van de huisvesting, het leefmilieu, de ruimtelijke ordening en noem maar op. Op alle domeinen die onder onze bevoegdheid ressorteren werden bepaalde nieuwe regels en een nieuwe politiek aanvaard en in vele gevallen met succes doorgevoerd. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat wij met de huidige middelen en de huidige afbakening aan de bevoegdheden gelukkig zijn.

In de eerste plaats zijn er de bevoegdheidsconflicten. Het is duidelijk dat met de zeer ingewikkelde herverdeling van de bevoegdheden tussen de centrale overheid en de gemeenschapsinstanties bevoegdheidsconflicten moeten optreden. Zij zijn zelfs zeer talrijk zoals ook de belangenconflicten talrijk zijn. Dit is op het eerste gezicht niet verwonderlijk. Enerzijds, omdat de regeling niet voldoende logisch is doorgedacht. De ervaring zal op vrij korte termijn aantonen hoe men tot een meer rationele opdeling komt. Anderzijds, omdat deze hele operatie van het decentraliseren van het bestuur en het delen van beslissingen volgt op een periode van honderdvijftig jaar gecentraliseerd bestuur. Het is dus evident dat men niet zomaar van de ene dag op de andere overstapt van een sterk gecentraliseerde opzet naar een gedeeld bestuur. Men kon zich daaraan verwachten.

De heer V. Anciaux : U zegt van de ene dag op de andere. Ik meen dat een beweging naar federalisering of zelfbestuur langer duurt dan van de ene dag op de andere.

Minister G. Geens : Ik heb zoëven duidelijk mijn uitgangspunt gegeven, namelijk de wet van 1980. Dat is maar twee jaar geleden. U moet binnen uw premissen blijven. Ik blijf daarbij. U moet niet trachten mij in een ander korset te dwingen. U zult daarin niet

slagen.

De heer H. Vanderpoorten : Korsetten zijn uit de mode.

Minister G. Geens : Ik was anders zo gelukkig met dat beeld. Het bewijs dat het te verwachten was ligt in het feit dat de wetgeving een regeling voor de bevoegdheidsconflicten in uitzicht heeft gesteld. Die regeling is er jammer genoeg nog niet gekomen. Ze wordt momenteel in de Senaat besproken. Dan zal men daarvoor een oplossing hebben. Men had ook voorzien in een regeling van de belangenconflicten. Deze regeling is momenteel operationeel en is inderdaad in verschillende gevallen toegepast.

Ik kom tot de concrete punten die u heeft aangesneden. Ik neem niets terug van wat ik over al deze dossiers zelf heb gezegd. Ik heb dat zeer bewust en zeer duidelijk gedaan en ook volkomen in het kader van het algemeen stramien dat ik zojuist heb gegeven.

Inzake de tewerkstelling zijn de gewesten bevoegd voor de uitvoering en moeten zij worden betrokken bij de maatregelen. Dit is inderdaad niet gebeurd bij het besluit van maart van dit jaar. Wij hebben dit trouwens verleden week aanhangig gemaakt bij het overlegcomité regering-executieven. Er is beslist dat, enerzijds, de Minister van arbeid en tewerkstelling en, anderzijds, de betrokken Gemeenschapsministers terzake initiatieven zullen nemen om de wet uit te voeren. Dit impliceert inderdaad dat de gewesten bij dit beleid worden betrokken, dat zij het naar het terrein doen uitvoeren en dat zij de middelen moeten krijgen om dit te doen, zijnde in de allereerste plaats de institutionele middelen, met name de oprichting van een eigen Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding. Wij hebben ons daarvoor uitgesproken en zijn daarin bijgetreden door de Vlaamse sociale partners. Er is een ontwerp van decreet gestuurd naar de Raad van State. Die Raad heeft in zijn advies vermeld dat een dergelijk decreet niet tot stand kan komen, tenzij nadat een nationale wet de huidige dienst heeft gereorganiseerd, niet afgeschaft, want het ge-

Geens

deelte werkloosheidsuitkeringen blijft vanzelfsprekend nationaal.

U vraagt mij op welke punten het vast zit. Er is ondermeer het feit, en dat geldt niet alleen voor de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, maar ook voor het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en voor het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen, dat wij teksten klaar hebben tot oprichting van eigen gemeenschaps-, respectievelijke gewestorganen, waarvoor door de Raad van State wordt aangevoerd dat eerst de nationale wetgeving moet worden gewijzigd. Indien men zo voortgaat stuurt men natuurlijk iedereen van de muur naar het kastje. Bijgevolg beschouw ik als positief de beslissing die verleden week werd genomen, namelijk dat, wat het tewerkstellingsbeleid betreft, de betrokken ministers, op ministerieel niveau, dat beleid zullen voeren. Dezelfde beslissingen zijn genomen voor andere domeinen van bevoegdheid die aan de Vlaamse Gemeenschap zijn toevertrouwd, onder meer voor het industrieel beleid.

Wij hebben het debat dat een van de eerstvolgende dagen van start gaat nauwkeurig voorbereid : zie het rapport Beernaert. Daaruit hebben wij een globale filosofie gehaald wat het industrieel beleid betreft. Het gaat om de bekende drietrapsstructuur : de bevordering van onderzoek en ontwikkeling, de bevordering van het produkt en de investeringshulp en de afzet met een aangepaste structuur voor de marketing.

Vanuit onze optiek is het debat voorbereid. U zult het met mij eens zijn dat het voor dergelijke zaken nuttig en noodzakelijk is eerst duidelijk het eigen standpunt te bepalen, en dit buiten alle improvisatie om. Daarom hebben wij destijds de beslissing genomen een werkgroep op te richten die deze aangelegenheid systematisch heeft doorgenomen en die voorstellen heeft geformuleerd die door de Executieve trouwens werden aanvaard en als uitgangspunt werden genomen voor het debat met de nationale regering.

Ik kan nog meer voorbeelden opsom-

men.

Ik meen dat voor al deze betwistingen, mogelijkheden tot betwisting of feitelijke betwistingen er slechts één goede werkwijze bestaat, namelijk het rechtstreekse debat met de betrokken nationale ministers.

De heer P. Van Grembergen : Ik aanvaard wat u zegt en wat trouwens blijkt uit de documenten die ik heb kunnen inkijken.

Wat mij vooral ergert is dat u te pas en te onpas op vinkenslag moet liggen om uw eigen bevoegdheden te kunnen uitvoeren en dat de centrale overheid te pas en te onpas tracht de weinige bevoegdheden die u heeft te ontzutselen.

Dit is een totaal ongezonde toestand. Wanneer het duidelijk is – en dat is niet altijd het geval – dat de gemeenschappen bevoegd zijn, moet deze materie naar de gemeenschappen worden toegespeeld. In dit geval hoeft u niet als een bedelaar aan de poort te staan.

Ik merk dit op zoals u dat zelf ook zult opmerken.

Minister G. Geens : Soms is de bevoegdheidsgrens duidelijk. Dan treden wij trouwens op. Het grootste gedeelte van onze bevoegdheden ligt vast. Ik heb u trouwens daarnet een aantal voorbeelden gegeven.

Op andere punten is er betwisting. Het gaat om een grote grijze zone waar men door overleg tot een oplossing moet komen.

Voor al wordt de aandacht op gevestigd. Over de materies die automatisch door ons worden behandeld en waarover geen moeilijkheden zijn gerezen, wordt niet gesproken.

De krachten die zich tegen elke verandering kanten zijn krachten die men overal terugvindt, bij welke verandering dan ook. Het gaat om mensen die voordeel hebben bij een bepaalde situatie en die zich verzetten, of dit nu in het nationaal parlement is, in de Vlaamse Raad of in de Waalse Raad. ik denk bijvoorbeeld aan de gemeentefinanciën.

De nesten van weerstand vindt u over-

al terug. Ik denk aan de administraties zoals zij momenteel functioneren en aan de parastatalen. Deze instanties kijken huiverig op naar een wijziging. Het is dan ook menselijk dat van daaruit weerstand komt.

Bij het debat over de regionalisering van de huisvestingsmaatschappij en vraagt u zich misschien af waarom het niet sneller gaat. Het is niet alleen een enorm moeilijke materie maar de hele momenteel bestaande structuur verzet zich telkens tegen elke innovatie, verandering of modernisering.

Wij hebben met dit probleem ook te kampen.

Daarom zeg ik u dat de enige goede manier erin bestaat eerst zelf nauwkeurig te bepalen welke strategie men wil volgen en welke politiek men met deze bevoegdheden wil voeren. Onmiddellijk daarna moet het debat, de bespreking worden aangegaan met de nationale regering. Dit moet alleszins geschieden voor de materies waarvoor de bevoegdheden niet duidelijk zijn vastgelegd. Dit impliceert vanzelfsprekend dat men ook de middelen, zowel qua personeel als qua finances, moet overdragen. Op dit stuk herhaal ik wat ik altijd heb gezegd. Er kan geen sprake van zijn bij komende middelen aan de gewesten en de gemeenschappen over te dragen door een verhoging van de dotaties, dit moet gebeuren volgens de techniek van de wet, zijnde de toepassing van de *ristorno's*.

Daar hebben wij trouwens alle voordeel bij. Ik heb de cijfers gegeven naar aanleiding van de resolutie Dupré. Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat door de techniek van *ristornering* van de belastingen 65 procent van het provenu naar het Vlaamse Gewest komt en 35 procent naar het Waalse Gewest, abstractie gemaakt van Brussel en het pakket beschouwd van twee gewesten en niet van drie. Daar ook blijven wij bij wat ik altijd heb gezegd.

De heer J. Dupré : Dat is niet waar op het ogenblik, omdat de volgorde van de *ristorno's* werd omgegooid en omdat men, vooral door de laatste schijf dat wil zeggen de laatste soort *ristorno's* aan te snijden, in een tegengestelde situatie komt.

Dupré

De ristorno's zijn zo geconcipieerd dat ze een compensatie vormen aan Vlaamse zijde voor de minder voordelige verdeelsleutels die ons werden opgedrongen. Ik meen dat de Vlaamse Executieve, beter nog dan in het verleden, er moet op letten dat de volgorde wordt gerespecteerd teneinde niet in een tegengestelde situatie te komen.

Ik weet dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve persoonlijk heeft geprotesteerd tegen het veranderen van de volgorde.

Minister G. Geens : Ik zal de informatie aanvullen.

Er is een lijst van ristorneerbare belastingen. De volgorde is niet bij wet bepaald maar wordt vastgelegd in de rij ksmiddelenbegroting, elk jaar opnieuw. Het is dus een beslissing van de regering na overleg met de gewesten. Dit overleg heeft plaatsgevonden. De Vlaamse Executieve is niet akkoord gegaan met de keuze van volgorde van de ristorneerbare belastingen maar, vermits deze voorkomt in het ontwerp van rij ksmiddelenbegroting en dit werd ingediend bij het Nationaal Parlement, is dit nu een aangelegenheid die het parlement aangaat.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, weet u welke criteria de regering ertoe heeft aangezet de volgorde te veranderen ?

De heer J. Dupré : Óm de Waalse administratie te kunnen betalen. De regering heeft de volgorde veranderd om genoeg middelen te krijgen aan Waalse zijde om de Waalse administratie te kunnen betalen.

Minister G. Geens : Dit is een ander debat.

De heer V. Anciaux : Dat is typisch het debat dat hier aangebracht en gevoerd werd door collega Van Grembergen.

Het gaat er om te weten of wij onze houding juist bepalen en of deze sterk genoeg is ten opzichte van de nationale regering.

Minister G. Geens : Ik heb zeer duide-

lijk gezegd dat wij aangedrongen hebben op de toepassing van de ristorno%. Dit is gebeurd voor de administraties, wat gewoon de wet is. Wij konden echter niet akkoord gaan en hebben tegengestemd tegen de volgorde.

De heer V. Anciaux : Niet zoals de vorige regering.

Minister G. Geens : Nu heeft de huidige volgorde wel tot gevolg dat door de ristornering voldoende middelen beschikbaar komen voor de Waalse Regering om hun administratie te betalen maar, gelet op het feit dat de Vlaamse administratie verhoudingsgewijs minder kost, dat wij op die manier onrechtstreeks het voordeel hebben meer financiële middelen te krijgen dan wij strikt nodig hebben voor het betalen van onze administratie. Dat was, tussen haakjes wat ik heb gezegd, maar dat is een ander debat. Over de grond van de zaak kan geen betwisting bestaan. Ik heb trouwens zeer duidelijk het standpunt van de Vlaamse Regering ter zake geformuleerd. Wij hebben dat ook op het Overlegcomité naar voren gebracht.

In verband met de administratie, wens ik het volgende te zeggen.

Ten eerste, wat de timing betreft, zijn wij in ieder geval bij. We zijn zelfs zo ver gegaan dat wij een kleine maand geleden de gehele indeling van de nieuwe administratie hebben uitgetekend, beslissing die met eenparigheid door de Executieve werd genomen.

Ten tweede, reeds van bij de aanvang waren wij het eens inzake de bevorderingen in de Vlaamse administratie naar een systeem te zoeken van objectivering van de verdiensten en voor de aanwervingen op het Vast Wervingssecretariaat beroep te doen. Als bewijs daarvan, wij hebben onlangs een tijdelijk kader opgericht voor de huisvesting. Wij hebben uitsluitend gerecrueteerd uit de laureaten van het Vast Wervingssecretariaat. Wij hebben dit kunnen doen zonder enige tussenkomst van waar ook. Het openbaar ambt behoorde dus niet tussen te komen. Wij hebben ons dus die gedragslijn opgelegd om u te zeggen dat er inderdaad op dat stuk wel een ander beleid wordt gevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, wanneer ik heb gezegd – en ik blijf daarbij – dat wat wij zelf doen beter is, dan is dat gewoon omdat het eigenlijk de essentie is van de staatsherformingspolitiek. Men is er altijd van uitgegaan dat bevoegdheden die op een lager vlak beter kunnen worden uitgeoefend, ook naar een lager vlak moeten worden gestuurd voor uitoefening. Bijgevolg, wanneer wij er in slagen de bevoegdheden die ons worden toevertrouwd beter uit te oefenen, rechtstreeks toegespitst op de behoeften van de Vlaamse Gemeenschap en beter inhakend op de mogelijkheden die daar aanwezig zijn, dan ligt het volledig in de lijn – dat was van mijnentwege geen bluf – die wij met de negen collega's van de Vlaamse Executieve onverminderd trachten te volgen, namelijk te bewijzen dat wij in deze domeinen wel efficiënter dan in het verleden kunnen optreden. **(Applaus bij de CVP en PVV)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer O. Van Ooteghem tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de noodzaak van een eigen Vlaams beleid inzake economie en tewerkstelling

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Ooteghem tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de noodzaak van een eigen Vlaams beleid inzake economie en tewerkstelling.

De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, mijnheer de Minister, ik zal trachten mijn betoog te beperken tot de mij toegewezen vijftien minuten. Dat wordt mij gemakkelijk kt door de toespraak van mijn

Van Ooteghem

collega Van Grembergen, die al heel wat heeft gezegd van hetgeen ik wens naar voren te brengen. Het is ook niet mijn bedoeling in herhaling te vallen.

Minister G. Geens : Hij heeft dus uw gangmaker gespeeld.

De heer O. Van Ooteghem : Hij heeft inderdaad gangmaker gespeeld. Ik hoop dat u dat inziet en positief zal reageren.

Mijnheer de Minister, het is niet mijn bedoeling om het even welke regering, noch de Belgische, noch de Vlaamse, de wereldcrisis in de schoenen te schuiven. Dat zou niet logisch zijn. Iedereen weet dat niemand aan deze wereldcrisis kan ontsnappen. Het is echter wel zo – en dat kunnen wij allen constateren – dat het ene land zich beter dan het andere aan de wereldcrisis kan onttrekken of deze beter kan opvangen. Het is geen geheim dat bijvoorbeeld Japan beter weerstand biedt dan Europa ondanks zijn niet zo ideale geografische ligging.

Iedereen weet dat Duitsland beter op de crisis reageert dan België. Ook binnen het Belgische staatsverband stellen wij vast dat Vlaanderen op een andere manier op de crisis reageert dan Wallonië. In Vlaanderen bestaat immers het VESOC, dit is het overlegcomité tussen werkgevers en werknemers, in samenwerking met de Vlaamse regering. Welnu, het is goed dat zulk een instelling in Vlaanderen nog functioneert. De Vlaamse werkgevers en werknemers reageren positiever op de crisis. Tevens zijn de stakingen in Vlaanderen minder wild dan in Wallonië. Vandaag lezen wij op de telex dat vele bussen en treinen tot aan de taalgrenzen rijden". Dat alles moet ons tot nadenken stemmen.

Hoe dan ook, men moet geen genie zijn om te constateren dat de crisis in België werkelijk dramatische vormen begint aan nemen. De begroting bedraagt grosso modo 1.800 miljard ; daarop is er een tekort van 600 miljard, of 33 procent.

Welnu, zelfs wanneer de regering in haar opzet zou slagen en drie procent zou worden ingeleverd is er nog altijd

een tekort van 30 procent. Ik zie echt niet in hoe men deze toestand zou kunnen oplossen.

Minister De Croo zei deze week in de Senaat dat er geen geld meer is om de arbeiders van de NMBS volgende maand te betalen en dat daartoe dringend leningen zullen nodig zijn. De NMBS is echter geen solvabele partner voor de banken. Ze krijgt geen lening omdat een geding van de fiscus ingesteld werd tegen de NMBS. gedurende één jaar heeft zij niet minder dan 9 miljard voorheffing van de lonen afgenomen, dit om de rekeningen te betalen of om opnieuw lonen te betalen. Bijgevolg werd de voorheffing niet aan de fiscus afgedragen. Wanneer een gewone werkgever dat zou doen, zou hij in de gevangenis terecht komen. Welnu, de NMBS heeft dat geld niet meer. Thans wordt aan het Parlement een staatswaarborg gevraagd ten einde een lening in Japan, in yen te plaatsen, om de Belgische fiscus te kunnen betalen.

Dit geeft een idee van het drama waarin deze Staat is verzeild geraakt.

Ik dacht dat de Vlaamse Raad, die voor economie en tewerkstelling bevoegd is, dringend moet inzien dat wij er iets moeten aan doen, dat wij ons moeten onttrekken aan die omknelling van de economische crisis binnen de Belgische staat en dat wij moeten proberen daar een Vlaams antwoord op te zoeken, dat wij moeten proberen het Vlaams schip door die economische storm te loodsen, zo goed en kwaad als het kan.

Maar, dames en heren, de crisis slaat ook in alle hevigheid toe in ons eigen gewest. Alleen in Oost-Vlaanderen – en dan neem ik daar Cockerill Yards bij omdat de meeste werknemers uit Oost-Vlaanderen komen – zijn de jongste tijd heel wat belangrijke bedrijven gesloten. Ik noem maar Cockerill Yards, Nobels Peelman, Texaco, Fabelta.

Meteen wens ik aan Minister Geens te vragen wat hij heeft ondernomen om het gezonde deel van Fabelta te redden, want het is zó dat de nylonafdeling niet verlieslatend is, eigenlijk winst maakt, maar gewurgd wordt door de enorme financiële lasten.

In elk geval is het zó dat de Belgische

Regering in deze moeilijke economische toestand de indruk geeft dat zij de Vlaamse belangen niet verdedigt zoals het zou moeten. Ik herinner even aan de verschillende behandeling van het dossier Fabelta – Motte, Fabelta waar de arbeiders bereid waren in te leveren, Motte waar ze er niet toe bereid waren. Tevens herinner ik aan de kredieten voor wegenwerken. U weet dat er een kosten-batenanalyse werd bevolen door de voorganger van de huidige minister, dat die kosten-batenanalyse toevallig gunstig was voor Vlaanderen en dat zij dan meteen van tafel werd geveegd, en dat het nog altijd zó is dat ongeveer één derde, tot maximum 40 procent van de wegenkredieten naar Vlaanderen gaat, wegenkredieten en wegenonderhoud die toch bijzonder arbeidsintensief zijn.

Mag ik ook herinneren aan de afbakening van de ontwikkelingszones ? De Vlaamse Regering heeft zelf geprotesteerd tegen de procedure, tegen de indeling van de ontwikkelingszones en de Vlamingen zijn er ook maar bekaaid vanaf gekomen.

Vervolgens zijn er de beslissingen over de BTK-projecten waar de Waalse nationale minister van tewerkstelling en arbeid de Vlaamse projecten systematisch afwijst.

Tenslotte het Fonds voor Industriële Vernieuwing waar ook geen gewestelijke kredieten worden verleend aan het Vlaamse Gewest, ik moet toegeven ook niet aan het Waalse Gewest, geen gewestelijke kredieten die wij zo dringend nodig hebben voor de vernieuwing van onze industrie. Onlangs is daar nog bij gekomen : de staatswaarborgen van 18 miljard voor Cockerill-Sambre. Oorspronkelijk waren dat „letters of comfort” die eigenlijk geen enkele juridische betekenis hadden. Die „letters of comfort” die eigenlijk maar een morele betekenis hadden, zijn nu omgezet in vaste staatswaarborgen, dit wil zeggen wanneer over enkele maanden of over een jaar Cockerill misschien failliet gaat, ook die kredieten zullen moeten worden betaald met harde Belgische munt waarin de Vlamingen toch een groot deel bijdragen.

Wat mij bijzonder zwaar op de maag ligt, is het bedrag van minister Dam-

Van Ooteghem

seaux. U weet dat hij een brief heeft geschreven waarin hij stelt dat de Vlaamse aannemers in Wallonië geen werk meer mogen uitvoeren. Welnu, dat probleem werd uitgepraat in de nationale regering. De brief van Minister Damseaux schijnt geldig te zijn en niemand heeft zich daar nadien meer tegen verzet. Het resultaat is in verhouding. U kan in de „Bouwchroniek” lezen dat een hele boel Vlaamse aannemers niet meer deelnemen aan bestedingen omdat zij de zekerheid hebben dat zij toch niet in aanmerking komen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik wou u vragen dat u daarover vandaag een duidelijk standpunt inneemt. Het gedrag van Minister Damseaux druist niet alleen in tegen het gezond verstand en tegen alle Belgische wetten, maar ook tegen de Europese wetten en het Verdrag van Rome. Het kan toch niet dat één brief van één Waalse minister volstaat om te beletten dat Vlaamse aannemers in Wallonië werken uitvoeren.

Het meest dramatisch dossier op het ogenblik is dat van Sidmar. Alhoewel het een zogenaamde nationale sector betreft, kan en mag het ons niet onverschillig laten. Door zijn groot multiplicatoreffect heeft het bedrijf immers een zeer grote invloed op de economie en de tewerkstelling van het Vlaamse gewest.

Op dit ogenblik heeft Sidmar, wegens de goede kwaliteit van zijn staalplaat, heel wat bestellingen liggen. Die bestellingen mogen niet worden uitgevoerd en de arbeiders moeten stempelelen. Het kan toch niet zijn dat de wasserijen nu tweemaal zeven dagen moeten worden lamgelegd omdat Sidmar de bestellingen niet mag uitvoeren waarop men in het buitenland met ongeduld zit te wachten en dit omdat binnen de Belgische enveloppe quota zijn vastgelegd en Sidmar die quota heeft bereikt. Het is onaanvaardbaar dat rendabele en niet-rendabele bedrijven op dezelfde manier worden behandeld door het Nationaal Comité voor Planning en Controle in de Staalnijverheid. Bovendien zijn de Vlamingen in dat controlecomité in de minderheid en worden ze geregeld overstemd.

Het meest actuele luik van dit dossier is de galvanisatielij. Door de akkoorden van Hertoginnedal zou er een galvanisatielij komen ofwel in Charleroi ofwel in Gent. Het NCPC heeft onlangs beslist dat de galvanisatielij zou komen bij Phoenix Works. Welnu, in de akkoorden van Hertoginnedal is nooit sprake geweest van Phoenix Works. Op dit ogenblik vragen alle grote automobielfabrikanten in heel de wereld naar eenzijdig verzinkte staalplaat. Dat is zo bij Renault, bij Volvo en bij Ford in de Verenigde Staten. Indien Sidmar deze eenzijdig verzinkte staalplaat niet binnen afzienbare tijd kan leveren dan kan dit bedrijf zijn poorten sluiten, want het zal één voor één zijn klanten verliezen. Aangezien Sidmar binnen het Belgische kader niet tot een resultaat komt, heeft het rechtstreeks bij de EEG een aanvraag ingediend om de galvanisatielij te mogen bouwen, met dien verstande dat het alles zelf zal betalen en dat Phoenix Works de galvanisatielij voor de helft cadeau zal krijgen. Ik meen dat het de dringende plicht is voor de Vlaamse Regering erover te waken dat de galvanisatielij bij Sidmar er door komt.

Dit alles brengt ons ertoe u te vragen hoever het staat met de regionalisatie van de vijf nationale sectoren.

Mijnheer Dupré, ik ben blij dat u aanwezig bent want u zal samen met mij akkoord gaan dat het de hoogste tijd is dat daaraan iets gebeurt en dat wij in de Vlaamse Raad die zaak moeten bespoedigen.

Binnen ons Vlaams Gewest baart Limburg uiteraard de grootste zorgen. Limburg heeft een enorme kwetsbare industriële structuur, zeer éénzijdig georiënteerd en kent de grootste jeugdwerkloosheid van geheel België.

Ik meen dat de Vlaamse Regering voor Limburg een prioritair reconversieplan moet opstellen.

Ik ben ervan overtuigd dat de Minister zich van die toestand bewust is. Graag had ik vernomen of ter zake een strategie bestaat om Limburg te helpen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, wat wij echter op dit ogenblik het

meest van al nodig hebben is een Vlaams antwoord op de crisis.

Wij doen allemaal aan dienstbetoon. Wij worden alleen geconfronteerd met de tientallen jonge mensen die in de dorpscafés op ons wachten met de vraag of wij geen werk hebben.

Ook zou ik nog eens vanop deze tribune duidelijk willen stellen dat het onjuist is te beweren dat de jeugd niet wil werken. Er zijn vanzelfsprekend altijd uitzonderingen. Maar 99 procent van de jonge mensen vragen niets liever dan te mogen, dan te kunnen werken. Welnu, daarop hebben wij geen antwoord. Wij praten in dit Parlement vaak over onbelangrijke dingen. Dit is echter het maatschappelijk probleem nummer één : de werkloosheid voor misschien 300.000 Vlamingen aan wie wij geen hoop kunnen geven. Binnen een jaar zullen er misschien 400.000 zijn, binnen twee jaar 500.000 ? Het zullen marginals worden die wij geen hoop op werk kunnen geven, die de straat op gaan, die herrie schoppen omdat wij geen antwoord hebben op dat fundamenteel probleem.

Daartegenover staan de BTK'ers, stagiairs, tewerkgestelde werklozen, het derde arbeidscircuit. Dit zijn goedbedoelde pogingen maar zij veranderen fundamenteel niets. Bovendien kosten zij veel geld aan de gemeenschap.

Wij hebben de nieuwste initiatieven van de Vlaamse Regering zelf: de derde industriële revolutie in Vlaanderen, Simona, technologische beurzen, de neo-keramiekdag in Boom, FLAG. Dit zijn goedbedoelde initiatieven waar wij volledig achter staan en die misschien in een verre toekomst een oplossing kunnen bieden maar geen onmiddellijke oplossing zijn voor de massale werkloosheid in ons gewest.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik meen dat er slechts één alternatief is. Men mag de werklozen niet ter beschikking stellen van dat reeds opgeblazen overheidsapparaat dat wij gewoon niet meer kunnen dragen, dat niet meer kan worden betaald door dat groepje mensen dat nog productief is.

Wij moeten de werklozen ter beschikking stellen van de industrie, de han-

Van Ooteghem

del en de KMO's. Een werkloze die in dienst treedt van een KMO dient verder te worden betaald door de RVA, de patroon zou een deel bijbetalen tot wanneer deze werkloze een volledig loon ontvangt.

Het gevolg hiervan zou zijn dat de RVA niet meer moet betalen dan nu maar dat de werkloze meer zou verdienen, meer belasting zou betalen en de Staat meer inkomen zou hebben. De bedrijven zouden meer kunnen exporteren, meer verdienen, meer belasting betalen. De koopkracht van de werknemers zou stijgen en uiteraard zou de handel ook meer verkopen.

Welnu, zodoende zal onze Vlaamse nijverheid opnieuw competitief worden. Ik meen dat het de moeite loont ernstig na te denken of er geen oplossing in schuilt. Ik weet goed, mijnheer Dupré, u kijkt nogal sceptisch, dat wij maatregelen moeten treffen om economische correcties aan te brengen om concurrentievervalsing te vermijden. Dat er bepaalde problemen mee gepaard gaan, is mij duidelijk. Ik herhaal steeds dat wij ten minste moeten zoeken en creatief zijn om de 300.000, 400.000, straks 500.000 Vlaamse werklozen aan het werk te helpen. Elk idee dat iets nieuws brengt in die richting is het overwegen waard. Ik beweer dat wij met dit systeem in elk geval een groot deel van de jonge werklozen aan het werk kunnen helpen en dat dit wel de moeite waard is.

Mijnheer de Minister, ik stel het niet voor in de vorm van een voorstel van decreet. Mijn voorstel zou zijn dat uw kabinet en de commissie bevoegd voor tewerkstelling en economie in deze Raad er een ernstig debat aan wijdt en dat wij trachten via deze weg, of andere wegen, of alle wegen die door de leden van deze Raad worden aangebracht, een oplossing te brengen voor ons maatschappelijk probleem nummer 1, zodat wij aan onze jonge werklozen opnieuw hoop zouden geven op een betere toekomst. Ik dacht dat het de moeite waard was.
(Applaus bij de VU)

De Voorzitter : De heer Dupré heeft het woord.

De heer J. Dupré (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en mijnheer de Minister, collega's, de heer Van Ooteghem had het direct door dat ik toch wel even wilde reageren op het laatste voorstel dat hij formuleerde. Trouwens was het straks mijn bedoeling nog even het woord te nemen omtrent hetgeen de heer Van Grembergen heeft gezegd.

Wellicht was de interpellatie van de heer Van Grembergen, zoals de Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft gezegd, vooral wat het eerste deel betreft, eerder gericht tot de nationale regering. Het tweede deel van de interpellatie handelde dan over de uitvoering van de staatshervorming. Hier ligt voor mij dan toch een probleem. Ik wil dan ook even inhaken op de essentiële punten die de heer Van Grembergen hier heeft ontwikkeld.

Voor mij is er toch een fundamentele dubbelzinnigheid inzake de uitvoering van de Staatshervorming.

Wanneer wij de Vlaamse Executieve hebben aanhoord bij de verdediging van haar beleidsnota in de Vlaamse Raad, heeft zij terecht gezegd hoe dat economisch en vooral dat industrieel beleid - ik zal mij daartoe beperken - in feite iets is dat essentieel en in al zijn facetten tot de Vlaamse Executieve behoort.

Ik denk met name ook aan het toegepast wetenschappelijk onderzoek. Ook het rapport Beernaert dat zopas is verschenen, wijst in dezelfde richting. Ik stel vast dat de stellingname van de Vlaamse Executieve de juiste is : de Vlaamse Executieve heeft dus bevoegdheden op dit vlak, maar zij heeft niet de middelen die hieraan beantwoorden. Dit is een belangrijk punt en hierdoor verkeren wij in een dubbelzinnigheid ten opzichte van de centrale regering. De Vlaamse Executieve beschikt over bevoegdheden om het industrieel beleid, om een economisch beleid te voeren in het Vlaams land, maar de middelen om dit beleid te velde waar te maken, ontbreken. Een voorbeeld daarvan is een toegepast wetenschappelijk onderzoek. Met het oog op het economisch en industrieel beleid beschikt men in ons land voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek over ongeveer 30 miljard. Dit is het bedrag van het tota-

le pakket van de nationale regering. Het bedrag dat de Vlaamse Executieve toekomt, bedraagt slechts ongeveer 1 miljard. Er is dus een wanverhouding. Aan de ene kant wordt gezegd dat men bevoegd is voor het industrieel beleid tot en met het instrument van het toegepast wetenschappelijk onderzoek inclusief - wat vanzelfsprekend is - maar aan de andere kant zijn de middelen hiervoor bij de nationale regering gebleven.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, u zou deze dubbelzinnigheid uit de wereld moeten helpen en met klem aan de centrale regering zeggen dat uw interpretatie de juiste is. Het mag niet bij bevoegdheden blijven, daarnaast moeten ook middelen ter beschikking worden gesteld om de bevoegdheden te velde waar te maken. Dat is van fundamenteel belang.

Sta mij toe, mijnheer de Voorzitter, even te reageren op wat de heer Van Ooteghem heeft gezegd. Ik ben het met hem eens over wat hij heeft gezegd over het NCPC. In dit organisme hebben wij als Vlamingen niet veel te vertellen over de staalindustrie. Ik sta daar echter niet verder bij stil. In verband met Limburg wou ik toch even een correctie maken. In Limburg is er één arrondissement dat er op gebied van structurele werkloosheid het slechtst aan toe is vergeleken bij alle andere Vlaamse arrondissementen. Het tweede slechtste Vlaams arrondissement is echter Turnhout. Men zal mij vergeven dat ik dit durf zeggen. Turnhout sluit aan bij dat grote blok van Limburg en het is er slechter aan toe dan de overige Limburgse arrondissementen. Niet dat ik Limburg geen hulp gun, wel integendeel, Turnhout heeft het echter evenzeer nodig.

Thans kom ik tot het voorstel van de heer Van Ooteghem over de inschakeling van werklozen in de privé-sector en de uitbetaling door de werkgever van het verschil tussen de werkloosheidsvergoeding en het normale loon. Hiermee is een concurrentieprobleem verbonden waarvan u zich, mijnheer Van Ooteghem, bewust was. U hebt toegegeven dat dit aanleiding kon geven tot oneerlijke concurrentie tegenover andere bedrijven die van deze middelen geen gebruik zouden

Senator O. Van Ooteghem (VU) houdt zijn interpellatie over de noodzaak van een eigen Vlaams beleid inzake economie en tewerkstelling

kunnen maken. In elk geval zou hierdoor een probleem van concurrentievervalsing ontstaan op nationaal gebied maar ook binnen de EEG waar normale concurrentievoorwaarden worden geëist.

Ik heb echter een meer fundamentele reden om niet in uw voorstel te geloven. Ik ben ook bekommerd om de werklozen en vooral om de werkloosheid van de jongeren. En zoals u zegt, men moet maar aan dienstbetoon doen om te weten wat het betekent steeds werkwillige jongeren te ontvangen waarvoor men zo weinig kan doen. Uw voorstel gaat niet op om volgende reden. Men kan nog meer produceren, maar op dit ogenblik is er geen vraag naar de afzet, nationaal noch internationaal. Wij zijn nu reeds in staat, zonder bijkomende arbeidskrachten, misschien een derde meer te produceren dan wij momenteel doen. De Belgische economie draait tegen een produktiecapaciteit van twee derden. Ik rond af, want ik geef toe dat in sommige sectoren de situatie iets beter is. Wij kunnen met de-

zelfde tewerkstelling, met dezelfde machines waarover wij nu beschikken, een derde meer produceren. U stelt voor, mijnheer Van Ooteghem, nog meer mensen in te schakelen in het productieproces, die dan zoveel meer zouden kunnen produceren. Maar het betreft produkten die wij morgen binnen ons eigen land noch over de grenzen kunnen verkopen. Daar zit precies de denkfout.

Onze produktiecapaciteit is zo slecht bezet dat wij nu reeds veel meer kunnen produceren dan de vraag kan opvangen. Ik geloof niet dat wij op deze wijze tot een oplossing kunnen komen.

Ik ben ook bekommerd om het probleem van de werkloosheid, maar ik geloof niet dat dit het middel is voor de oplossing van het probleem. Ik denk dat wij moeten gaan in het spoor dat door de Vlaamse Executieve wordt getrokken. Dit is een spoor dat slechts geleidelijk zijn effect zal kunnen hebben. De Vlaamse Executieve heeft een formidabele goede zaak ge-

daan – en dit zeg ik namens mijn fractie – door het sensibiliseren van het bedrijfsleven op het gebied van innovatie voor het Vlaamse land. De privé-nijverheid pikt bovendien goed op de zaak in. Dit zal een ombuiging geven van het beleid dat uiteindelijk meer tewerkstelling zal meebrengen.

Ik geloof niet in het tovermiddel dat u hebt aangehaald, waarbij gewoonweg deze werkkrachten zouden worden ingeschakeld tegen het verschil tussen de werkloosheidsvergoeding en het normaal uitbetaalde loon, precies om reden dat er onvoldoende vraag is naar de bestaande produkten van het bestaande nijverheidspatroon. Daarom ben ik bang dat dit voorstel onuitvoerbaar is. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, in de eerste plaats wil ik de twee interpellanten danken voor het feit dat zij volmondig het industrieel beleid onderschrijven dat door de Vlaamse Executieve werd op gang gebracht. Dit is, wat mij betreft, een zeer positieve reactie, die ik trouwens ook had verwacht om het eerlijk te zeggen. Daarmee zijn wij duidelijk niet rond en is niet volledig geantwoord op de interpellaties.

In de eerste plaats is er het probleem – ik zou zelfs zeggen het schandaal – van de jeugdwerkloosheid in ons land. Ik beeld dit gewoonlijk op de volgende manier uit : het aantal jonge mensen beneden de 25 jaar dat geen werk heeft, is gelijk aan het equivalent van het aantal geboorten van een heel jaar, 20 à 25 jaar geleden. Het aantal geboorten in de vroege jaren 1960 bedroeg ongeveer 160.000 per jaar ; het aantal jonge werklozen beneden de 25 jaar is van dezelfde orde van grootte, gaande van 1 januari tot 31 december van een bepaald jaar. Deze groep van jonge mensen is werkloos, anders uitgedrukt meer dan een op vier beneden de 25 jaar is werkloos.

Geen enkel politiek systeem kan dit lange tijd dragen. Wij hebben bijgevolg de plicht overall maximale in-

Geens

spanningen te leveren om daar tegengin te gaan. Men moet natuurlijk oppassen voor de te simplistische redeneringen. Belangrijk is dat men een produktie tot stand brengt die niet alleen concurrentieel is op het vlak van de produktie, maar ook op het vlak van de afzet.

Wij zijn een land – en dat geldt nog veel sterker voor de Vlaamse economie – dat afhankelijk is van de wereldmarkt. Wij zijn één van de grootste exporteurs ter wereld als men dit neemt per hoofd van de bevolking. Neemt men dit per hoofd van de bevolking van Vlaanderen, dat voor zeventig percent van de export van België instaat, dan exporteert de Vlaamse industrie op wereldvlak het meest per hoofd. Bijgevolg is het belangrijk dat men op de wereldmarkt competitief is. Wij moeten trachten op de nieuwe markten een deel te veroveren dat ons toelaat te produceren. Daarmee sta ik sceptisch tegenover het voorstel dat door de heer Van Ooteghem werd gedaan. Dit voorstel is trouwens niet nieuw. Ik zou er mij gemakkelijk kunnen van afmaken door te zeggen dat de werkloosheidsuitkeringen een nationale aangelegenheid is.

Fundamenteel is echter dat wij middels industriële vernieuwingen er moeten voor zorgen verkoopbare produkten in de wereld te kunnen afzetten. Deze verkoopbare produkten zijn op dit ogenblik, hoe men het ook draaie of kere, deze die aan de spits van de industriële en technische vooruitgang liggen, waar wij een competitief voordeel hebben ten opzichte van andere landen en waar wij bijgevolg kansen liggen hebben die wij moeten waarmaken.

De heer V. Anciaux : Wij zijn inderdaad nog niet in die richting, denken men. Wanneer steeds de nadruk gelegd wordt op de concurrentiekracht die zo belangrijk is, dan vraag ik mij af of er inderdaad nog vrije concurrentie op het wereldvlak is. Kunnen wij tegen de multinationale ondernemingen concurreren ? Kan men hier dan van vrije concurrentie spreken ?

Minister G. Geens : Er is natuurlijk geen vrije concurrentie op het we-

reldvlak. Men moet ernaar streven om vrije concurrentie tot stand te brengen. Een land zoals België en a fortiori wij die in dergelijke mate van de buitenlandse handel afhankelijk zijn, moeten naar vrije handel streven. Ongelukkig, en dat is een gevolg van de crisis, groeit de tendens naar protectionisme. Bijgevolg moet men alles doen wat men enigszins kan om dit af te remmen en om integendeel de vrije handel te bevorderen.

Tussen dit en enkele dagen zijn er onderhandelingen in het kader van de GATT, precies met de bedoeling deze noodlottige tendensen te keer te gaan.

Het ware wellicht goed in de Commissie van economie, tewerkstelling en energiebeleid over het geheel van deze problemen te spreken. Als voorzitter van de Commissie is de heer Van Ooteghem hier goed voor geplaatst. Ik ben bereid deze problemen aldaar opnieuw te bespreken. Wij hebben reeds een paar keer de gelegenheid gehad daaraan een gesprek te wijden. Zelfs deze voormiddag hebben wij op het stuk van de werkgelegenheidspolitiek een belangrijk voorstel van decreet onderzocht en in de Commissie goedgekeurd. Naar mijn mening is dit de aangewezen methode.

Ik neem mij trouwens voor om vóór het einde van het jaar, na voorlegging aan de Executieve, een nota over het industrieel beleid in Vlaanderen aan de Raad mede te delen om eerst in de Commissie en nadien in de Raad te bespreken.

Inmiddels hebben wij uitgaande van de beleidsverklaring een aantal acties ondernomen die toch in de lijn liggen van deze nieuwe industriële ontwikkeling. Maar, en daar treed ik de heer Dupré bij, de reële middelen om dit te verwezenlijken zijn vooralsnog niet of zeker niet in voldoende mate overgedragen naar het Gewest dat eigenlijk deze politiek van industriële vernieuwing moet voeren bij uitsluiting van de nationale overheid. Er is trouwens hieromtrent een zeer duidelijk standpunt van de Raad van State die zegt dat in de wet op de staatsvorming geen concurrerende bevoegdheden voorkomen. Ze zijn exclusief, ze zijn bij de ene of bij de andere. Bijgevolg is onze stelling, die we ook moeten

waarmaken, dat deze bevoegdheden die bij ons horen ook de transfert impliceren.

U heeft een aantal beschouwingen gewijd aan grote ondernemingen in moeilijkheden en de voorbeelden die u hebt gegeven komen uit de nationale sectoren, zowel Fabelta als Cockerill Yards. Sidmar is nu geen onderneming in moeilijkheden maar is geconfronteerd met specifieke problemen. Hiervoor werden telkens op nationaal vlak beslissingen getroffen. Nu wil ik u laten opmerken dat telkens wanneer een nationale beslissing wordt genomen voor deze sectoren, wij in de Executieve een voorafgaand advies uitbrengen.

De heer V. Anciaux : Hoe dikwijls werd hiermee al rekening gehouden ?

Minister G. Geens : Deze procedure is tot nog toe in praktisch alle gevallen stipt nageleefd, alhoewel in een paar gevallen beslissingen werden genomen zonder voorafgaand advies. Wij hebben daar trouwens verhaal tegen ingediend.

Concreet hebben wij bijvoorbeeld een advies uitgebracht over Fabelta. Daarop heeft de nationale regering zich geïnspireerd om een formule uit te werken die, jammer genoeg, ingevolge het faillissement toch niet is tot stand gekomen. Er is daar echter een procedure voorzien.

Wat ons vooral aanbelangt zijn de sectoren daarbuiten en hieromtrent heb ik reeds aangegeven in welke richting wij het debat best op gang brengen.

De heer V. Anciaux : Hoeveel procent van de financiële middelen die door de nationale regering worden besteed aan de vijf nationale sectoren, bedragen de financiële middelen die de Vlaamse regering ter beschikking heeft om het industrieel beleid te voeren ?

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, volgens mij staat u in de Vlaamse regering voor een onmogelijke situatie. U kan veel en mooie woorden uitspreken, veel symposia laten organiseren en veel visies laten ontwikkelen, maar in de praktijk kan u bijna niets verwezenlijken. Wanneer

Anciaux

u met uw visie een sober beleid voert ten opzichte van de Vlaamse bedrijven in moeilijkheden, die niet tot de nationale sectoren behoren, maar anderzijds ziet dat de centrale regering op het vlak van de nationale sectoren een totaal tegenovergesteld beleid voert, subsidiëring tot en met, en dit vooral in Wallonië – niet zoveel in Vlaanderen want de textielsector heeft immers nog niet kunnen genieten van het textielplan ; de steenkoolmijnen wel maar ook dat kunnen we even met Wallonië vergelijken – en wanneer wij zien welke middelen hiervoor worden gebruikt, dan staan wij in Vlaanderen voor een hopeloze situatie. Vandaar dat onze wezenlijke substantie op sociaal-economisch gebied volop aan het aftakelen is. Tot 1980 was het tekort op het centraal budget uitsluitend aan Wallonië te wijten maar sedert 1981 eveneens aan Vlaanderen. Ondanks de werkelijk goede visies van de Vlaamse regering kennen wij in het Vlaamse landsgedeelte eveneens een aftakeling. De Vlaamse regering weet maar al te goed wat er moet gebeuren maar is niet in staat om haar doelstellingen te realiseren. Dat is het wezenlijk probleem waar wij als Vlaamse regering en Vlaamse Raad mee te kampen hebben wanneer wij deze crisis bij onze volksgemeenschap zien.

Minister G. Geens : De vorige interpellant, de heer Van Grembergen, heeft vragen gesteld over de werking van de Raad en van de Executieve en heeft aangedrongen op een ordentelijke behandeling in de ene en in de andere beleidsinstantie. Het spijt mij, maar ik tracht steeds het debat terug te brengen tot domeinen die ons rechtstreeks aanbelangen en toch komt men hier steeds opnieuw met vragen die in het nationale parlement moeten worden gesteld en die wij in de Raad niet kunnen behandelen, tenzij ad referendum.

Als antwoord op de vraag wat het aandeel, het percentage, is dat wij ter beschikking hebben voor het industrieel beleid ten opzichte van het nationale pakket dat voor de industriële politiek wordt aangewend, moet ik zeggen dat dit slechts een miniem gedeelte is.

Dàt is duidelijk.

Men mag ons echter niet zover brengen morgen te verklaren dat wij in Vlaanderen hetzelfde industrieel beleid gaan voeren als datgene wat destijds op het nationale vlak werd gevoerd en dat nu nog voor de nationale sectoren wordt volgehouden.

De heer V. Anciaux : Dàt heb ik niet gezegd.

Minister G. Geens : Goed, daarom wil ik er ook uitdrukkelijk voor waarschuwen, wanneer we spreken over een eigen beleid, dat het er niet om gaat dat dit beleid nu door andere mensen wordt gevoerd maar dat het ook in een ander perspectief ligt, met name dat de verantwoordelijkheden, daar waar het moet, veel sterker zijn toebedeeld, in casu het overleg van de werknemers en werkgeversorganisaties in het VESOC, evenals de taak die aan de overheid als dusdanig is toevertrouwd. Het gaat hier wel om een andere stijl, maar dit veronderstelt vanzelfsprekend ook de nodige middelen.

Als antwoord aan de heer Van Grembergen heb ik reeds gezegd hoe wij deze middelen wensen te zien toegekend en overgedragen.

Wat het concrete probleem van de Vlaamse aannemers betreft – hier refereer ik naar de neiging tot protectionisme – heeft men niet te doen met nationaal protectionisme, maar met sub-nationaal protectionisme, dat tot uiting komt in de richtlijn van de heer Damseaux.

Op het vlak van de Executieve hebben wij alle mogelijke rechtsmiddelen uitgeput. Er is dus geen mogelijkheid tot verbreking van die beslissing, tenzij op het supra-nationaal vlak. Deze zaak is aanhangig bij de Europese Commissie. In de wet op de overheidsbestellingen zijn trouwens beschikkingen voorzien die een benadeelde partij, in casu een aannemer, de mogelijkheid geven tot verhaal en schadevergoeding. Vanuit dat oogpunt moet men desgevallend ook initiatief nemen en zijn eigen rechten verdedigen. Maar de mogelijkheden van verhaal op nationaal vlak uitgeput zijnde, verwachten wij een uitspraak van de Europese Commissie. Wan-

neer deze Commissie de principes van het Europese Handvest toepast, is het duidelijk dat deze richtlijn of deze beschikking als onwettelijk of strijdig met het communautair recht zal worden afgewezen. Dàt is evident, althans op het vlak van de juridische principes. Iedereen weet dat de toepassing van de wet een zaak is die tot de bevoegdheid van de rechtbanken behoort.

De heer O. Van Ooteghem : Is er in dat geval verhaal bij de Raad van State mogelijk ?

Minister G. Geens : Er is verhaal mogelijk krachtens de wet van 19 juli 1976 op de overheidsbestellingen die daarin uitdrukkelijk voorziet. Wanneer men voor een aanbesteding meedingt en als laagste inschrijver wordt geweerd, is de schadevergoeding door de wet forfaitair bepaald. Het volstaat te bewijzen dat de wetgeving niet werd gerespecteerd opdat er automatisch schadevergoeding zou worden uitbetaald.

De heer O. Van Ooteghem : Kan de Vlaamse regering dat verhaal aanhangig maken als Vlaamse Gemeenschap of als Vlaams Gewest ?

Minister G. Geens : Het zijn degenen die rechtstreeks benadeeld zijn, die het initiatief moeten nemen. Op het vlak van de interstatelijke verhoudingen hebben wij de procedures uitgeput.

Ik weet niet of het de bedoeling is het probleem van de gesubsidieerde tewerkstelling van werklozen in de Vlaamse Raad, langs de Commissie om, te bespreken. Ik heb reeds onrechtstreeks het antwoord gegeven. Voor mij is het nogal duidelijk dat alle middelen die er kunnen toe strekken de werkloosheid op een economisch verantwoorde wijze weg te werken, moeten worden onderzocht. Waar het op aan komt is niet alleen te kunnen produceren, men moet eveneens afzet kunnen vinden voor de producten die werden voortgebracht.

Ten tweede, men moet de gelijkheid van de concurrentievoorwaarden respecteren. Wanneer de tewerkstelling gedeeltelijk door de overheid en gedeeltelijk door het bedrijf zelf wordt

Geens

gefinancierd verstoort men vanzelfsprekend de mogelijkheden of de vrije concurrentievereisten.

Wij hebben vanochtend – dat weet u ook – aan het probleem van Limburg speciale aandacht besteed. Het feit dat door de Europese Commissie ontwikkelingszones werden afgebakend houdt voor ons de verplichting in voor deze zones op alle mogelijke terreinen prioritaire acties te ondernemen. Het is niet alleen hiervoor dat de toepassing van de expansiewetgeving dient te gebeuren, het geldt eveneens voor alle terreinen waar de overheid optreedt. Zo zal bijvoorbeeld in functie van deze regel het Simona-project bij prioriteit in de ontwikkelingszones worden doorgevoerd. Er mogen dus een aantal andere elementen van het overheidsbeleid op die manier prioritair in de ontwikkelingszones worden doorgevoerd, desgevallend, en als het kan, in het kader van een globale ontwikkelingsstrategie voor deze ontwikkelingsgewesten zelf. Dat is toch nogal vanzelfsprekend.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen op de meeste vragen van de heer Van Ooteghem een antwoord te hebben verstrekt.

Ik zou het toejuichen indien onder zijn leiding de bespreking in de Commissie voor economisch, tewerkstellings- en energiebeleid, over het economisch beleid en over de tewerkstelling binnen afzienbare tijd kon worden voortgezet.

In dit verband heb ik reeds aangekondigd dat ik een nota over het industrieel beleid zal neerleggen. Dit zou dan het uitgangspunt van onze bespreking kunnen zijn. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord. **(Nee)**

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de

Vlaamse Executieve, Gemeenschapsministerei van economie en werkgelegenheid, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, en de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de onvolwaardige aanwending en uitbouw van de door de wetten van 8 en 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de Gemeenschappen toegekende bevoegdheden inzake welzijns- en gezondheidsbeleid

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Walter Peeters tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, en de heer De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de onvolwaardige aanwending en uitbouw van de door de wetten van 8 en 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de Gemeenschappen toegekende bevoegdheden inzake welzijns- en gezondheidszorg.

De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mevrouw de Minister van gezin en welzijnszorg, geachte collega's, bij de bespreking van de Vlaamse Gemeenschapsbegroting 1982 werd op deze tribune herhaaldelijk aangetoond dat uit deze begroting alleen reeds op een bijzonder illustratieve, om niet te zeggen onthutsende wijze bleek dat het zogeheten zelfbestuur dat aan de twee Gemeenschappen in dit land door de wetten op de zogeheten staatshervorming van 8 en 9 augustus 1980 werd toegemeten, nauwelijks meer kan worden genoemd dan een dode mus.

Niettegenstaande forse intentieverklaringen van de Voorzitter van de Vlaamse zogenaamde deelregering over de grote uitdaging waarvoor de Vlaamse Gemeenschap nu staat om, via deze wetten op de staatshervorming, ik citeer, „haar eigen politieke gestalte uit te bouwen met behulp van de nieuwe instellingen en met de bevoegdheden en middelen die tot onze beschikking staan en die wij maxi-

maal zullen aanwenden”, niettegenstaande de vastberaden en gespierde beleidsverklaringen van de verschillende Gemeenschapsministers in dezelfde zin, moeten wij alsmaar duidelijker vaststellen dat, wanneer wij enerzijds de bevoegdheden nagaan die de Gemeenschapsministers door de wetten van augustus 1980 werden toegemeten, en wanneer wij anderzijds de financiële middelen, waarvan het belang door de heer Dupré nogmaals in het licht werd gesteld, analyseren die hun tot het voeren van een eigen beleid ter beschikking worden gesteld, zowel de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve als de beleidsnota's van de verschillende Gemeenschapsministers nagenoeg te herleiden zijn tot louter vrome wensen, intenties en niet-operationeel „wishfullthinking”.

Van de andere kant blijft alsmaar duidelijker hoe enerzijds de centrale Belgische regering middelen en bevoegdheden steeds meer en meer naar zich toe blijft trekken, en hoe anderzijds van enige maximale aanwending daarvan, door de Vlaamse deelregering, zelfs met de beste wil, geen spoor te vinden is. Integendeel.

Ik citeer nogmaals uit de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve : „Daarom moet een beleid ontworpen worden dat zowel in zijn conceptie als in zijn uitvoering steunt op een zo ruim mogelijke Vlaamse consensus en dat moet leiden naar de volledige valorisering van het Vlaamse potentieel. De Vlaamse identiteit moet een tot ver buiten de grenzen reikende realiteit worden, herkenbaar en erkenbaar door de wereld. Deze ambitieuze opgave veronderstelt onder meer een zorgvuldige selectieve aanwending van de middelen van gekozen prioriteiten en een doelbewust streven naar uitbreiding en versterking van bevoegdheden en middelen. De Vlaamse Executieve zal ijveren voor de verdere doortrekking van de regionalisering in zoverre de slagkracht van het Vlaamse beleid hierdoor versterkt wordt. Het moet evenwel van meetaf duidelijk zijn dat in ieder geval de uitbreiding van bevoegdheden gekoppeld blijft aan de volledige financiële verantwoordelijkheid voor de betrokken materie.” Ook hier:

Peeters

op heeft de heer Dupré geweest.

Tot daar de gebalde aanhef van de beleidsverklaring van de Vlaamse deelregering nu ongeveer een jaar geleden. Het zijn mooie beleidsintenties vanwege de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Maar, is er zelfs een spoor daarvan of enige aanzet in die richting in uw beleid terug te vinden? Of, is het inderdaad de overtuiging van de Eerste Minister van de Vlaamse deelregering dat het Vlaamse volk, zoals hij onlangs verklaarde, niet „autonomistisch is“?

Mevrouw de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, ook u hebt, samen met uw collega van gezondheidsbeleid, in uw beleidsnota's in die zin gesproken. U hebt beiden ook reeds bij herhaling gepleit voor de herziening van de bevoegdheidsverdeling inzake welzijns- en gezondheidsbeleid. Het bleef tot nog toe echter bij louter verbale intenties.

Minister De Wulf, het spijt mij dat hij hier niet aanwezig is, heeft in het begin van dit jaar zelfs ronduit gepleit voor een verdere federalisering van de gezondheidszorg. Hij wees daarbij zeer juist op een flagrante contradictie tussen enerzijds de basisconceptie van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 met name „aan de Vlaamse en Franse Gemeenschappen, alsook aan het Waals Gewest, eigen instellingen, bevoegdheden en middelen te geven die hen moeten toelaten een eigen beleid te voeren, gericht op de specifieke noden van hun gemeenschap of gewest“, een basisconceptie die in flagrante tegenspraak is met anderzijds, wat de persoonsgebonden zaken betreft, de concrete uitwerking ervan zoals die in artikel 5 van de wet wordt bepaald. Ik wil mij bij mijn interpellatie verder blijven beperken tot de repercussies van deze onduidelijke contradictie op de mogelijkheid, of beter onmogelijkheid, voor de Vlaamse Gemeenschap, evenals voor de Franstalige trouwens, tot het voeren van een eigen Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid, gericht op de specifieke welzijnsnoden en -behoeften van het Vlaamse Volk. Tevens wil ik erop wijzen dat ingevolge deze contradictie, zelfs in de unitaire Belgische

context, geen enkel écht beleid meer mogelijk is, elk beleid gewoon geblokkeerd wordt.

Inderdaad, belangrijke materies die bepalend zijn voor een efficiënt en behoeftegericht welzijns- en gezondheidsbeleid, blijven – en dat volgens de wettekst „bij uitzondering“ – onder nationale bevoegdheid ressorteren: onder meer de gehele ziekte- en invaliditeitsverzekering, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, het minder-validenbeleid en zo meer.

Hierdoor wordt een echt autonoom welzijns- en gezondheidsbeleid voor de Vlaamse Gemeenschap gewoon onmogelijk gemaakt. Bovendien hebben wij noch vanwege de Vlaamse Executieve noch vanwege de betrokken Gemeenschapsministers reeds enige poging zien uitgaan – laat staan een wettelijk initiatief – om, in uitvoering van hun beleidsverklaring en beleidsnota's, „de ter beschikking staande bevoegdheden en middelen maximaal aan te wenden“.

Integendeel, zij blijken zich zelfs eerder neer te leggen bij de alsmaar minder verholene neo-unitaire achterhoedegevechten van de centrale Belgische regering.

Zelfs de wetgevende initiatieven tot een verdere federalisering van bevoegdheden, middelen en structuren, uitgaande van diverse leden van de Vlaamse Raad in nationaal verband, blijven in de kaften steken en kunnen op zijn zachtst uitgedrukt allerminst rekenen op de steun van de Vlaamse deelregering noch van de Vlaamse Gemeenschapsministers.

Tegenover de groeiende neo-unitaire nationale Belgische reflex stellen wij dus een ontstellende onmondigheid vast van de Vlaamse deelregering.

Van de in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve vooropgestelde „optimale samenwerking met de Vlaamse Raad“ zagen wij bovendien tot nog toe weinig of niets tot stand komen.

In de Vlaamse Raad zélf worden we trouwens eveneens geconfronteerd met een ziellose apathie, die de schrale hoop op een ruime en positieve Vlaamse consensus steeds meer tot

hypothetische normen vernauwt.

Het is nochtans meer en meer duidelijk dat enerzijds de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië zich steeds grondiger manifesteren. Er is een andere sociaal-economische structuur, er zijn bijgevolg andere behoeften. Er is bovendien een totaal andere mentaliteit, er zijn dus totaal andere inzichten over de noodzakelijke aanpak van de problemen. Anderzijds hebben de miljardentransfers van Vlaanderen naar Wallonië de grenzen van het – in naam van de zogeheten „nationale solidariteit“ – toelaatbare ver overschreden. Overigens heeft Vlaanderen deze miljarden zelf broodnodig om zijn eigen sociale zekerheid en economische substantie van de ondergang te redden.

Een centraal Belgisch beleid is dan ook ofwel tot immobilisme gedoemd, ofwel zal het blijven leiden tot maatregelen die hoofdzakelijk ten nadele van Vlaanderen uitdraaien. De miljarden die de Vlaamse Gemeenschap nog altijd betaalt voor het uitzichtloos avontuur van het Waalse staal zijn daarvan een welsprekend voorbeeld. Over de grondige verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië had vorig jaar nog een ophefmakend tweedaags sociologisch congres plaats hier in Brussel onder het thema: „Van België naar Vlaanderen: segregatie en integratie in een plurale samenleving.“

Op dit congres werden twee sociale processen belicht die een rol spelen in de verhoudingen tussen en binnen de Gemeenschappen. Enerzijds werd aandacht besteed aan het uiteengroeien van beide Gemeenschappen, anderzijds aan de opbouw van een nieuwe samenlevingsvorm in elke deelstaat.

Beide processen werden bekeken vanuit drie invalshoeken: de culturele, de politieke en de sociaal-economische. Hierbij bleken de drie traditionele scheidingslijnen tussen de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap – de taalpolitieke, de levensbeschouwelijke en de sociaal-economische – te versmelten tot een nieuwe tegenstelling, met name van uiteenlopende maatschappijmodellen in Vlaanderen en Wallonië.

Peeters

Ik wil voor de vergadering in dit verband het samenvattend besluit citeren van het opgemerkt referaat waarin de sociologische elite-circulatie en maatschappelijke ontvoogding van het Vlaamse volk wordt geanalyseerd rond het thema : „De Belgische elite tegenover de Vlaamse beweging” : „De Vlaamse oppositie heeft van de Belgische elite een eind weegs afgedwongen maar haar opdracht is nog niet voltooid. Honderdvijftig jaar Belgische ontwikkeling is nu op een scharnierpunt gekomen aangaande de politieke uitbouw die het homogene gebied Vlaanderen en het Vlaamse volk, zoals overigens het homogene Wallonië en het Waalse volk, voor zich gaan kiezen, maken of ondergaan.” Naar de welzijns- en gezondheidszorg toe liggen de conclusies hier voor de hand.

Mevrouw de Minister van welzijnszorg, ook inzake sociale zekerheid wordt de Vlaamse Gemeenschap door de schijnfederalisatie van de bijzondere wet van 1980 geconfronteerd met enerzijds een beknotting van bevoegdheden, die -ieder autonoom Vlaams sociaal beleid inoperatieel maakt, en anderzijds met miljarden transferten van Vlaanderen naar Wallonië, die Vlaanderen van de broodnodige financiële middelen beroven.

Bij de behandeling van de begroting van Sociale Voorzorg voor 1981 in de Senaat had ik de gelegenheid de nationale Minister voor te rekenen en dat aan de hand van onloochenbare cijfers - cijfers namelijk afkomstig uit de antwoorden van zijn diensten op parlementaire vragen en uit zijn begroting zelf - dat in dit land Vlaanderen 58,21 procent van de sociale bijdragen betaalt en slechts 52,86 procent van de tegemoetkomingen van de sociale zekerheid krijgt toegewezen. Rekening houdend met het bevolkingscijfer vloeiden hierdoor alleen reeds in 1980 in globo ten minste 18,3 miljard van Vlaanderen naar Wallonië, en dat alleen reeds via de sociale zekerheidsgelden zelf, naast het communautaire dotatietransfer van 5 miljard en de 55 miljard centrale transfers.

Er is echter niet alleen de continue

miljardenstroom ook dus via de sociale voorzorg, van Vlaanderen naar Wallonië. Meer nog is er een grondig verschil in opvattingen, in mentaliteit, in beleidsopties tussen de volksgemeenschappen langs weerszijden van de taalgrens, ook wat betreft de sociale zekerheid.

Terwijl Wallonië alles - om niet te zeggen de hemel - verwacht van de in alles en nog wat voorziende verzorgingsstaat, ziet Vlaanderen in dat niet alles meer kan en dat op dit ogenblik de crisis van de middelen - en mijn ervaring in de commissie Dillemans is dienaangaande tekenend - ons collectief denken en handelen rond de sociale zekerheid dwingt tot herdenken, herwaarderen, herschikken en dus tot grondig, fundamenteel hervormen van de finaliteit zelf van ons huidige nationaal stelsel van sociale voorzieningen.

De kritieke financiële toestand waarin ons stelsel - stelsel dat op het ogenblik een vierde van het nationaal inkomen bedraagt - verkeert, neemt trouwens dramatische proporties aan.

Nochtans is niettegenstaande deze enorme inspanningen bestaanszekerheid nog steeds - ik zou zelfs durven te stellen : meer dan ooit - een overweldigend feit voor heel wat groepen uit onze samenleving. Deze vaststelling doet onafwendbaar vragen rijzen naar het doel en de doelmatigheid van de sociale zekerheid.

Ondanks een enorme groei van de functies en de uitgavevolumes sedert de oorlog is er nauwelijks een spoor van herverdeling naar de laagste inkomstcategorieën merkbaar. Het aanbod richt zich tot alle lagen van de bevolking, maar, het drama is dat de verschillende sociale lagen van de bevolking er ongelijk gebruik van maken en dit om redenen die nauw samenhangen met hun sociale positie. Het zo beeldrijk omschreven „Matteüs-effect” van professor Deleek.

Het is dan ook zonder meer duidelijk dat ons huidige stelsel van sociale zekerheid, dat minder en minder sociaal, dat minder en minder zeker kan worden genoemd, dat dit totaal misgroeide en bovendien onbetaalbaar geworden stelsel dringend dient her-

dacht én ten gronde dient hervormd te worden.

En hier verschillen Vlaanderen en Wallonië fundamenteel van mening. Alleen Vlaanderen realiseert zich terdege dat alleen mits het aanhouden van een grotere selectiviteit, met dezelfde middelen een hogere sociale - én ook economische - doelmatigheid kan verwezenlijkt worden.

Maar dan moet Vlaanderen over die middelen ook zelf beschikken.

Mevrouw de Minister van welzijnszorg, het verschil in opvattingen meer speciaal inzake gezondheidszorg is dienaangaande zonder meer illustratief.

Door gezaghebbende personen en instellingen uit de sector van de gezondheidszorg wordt dan ook meer en meer aangedrongen op een eigen visie, op een eigen Vlaams gezondheidsbeleid.

Ook inzake gezondheidszorg blijft immers de ongelijke, onrechtvaardige verdeling van de middelen en blijken de tegenstellingen in mentaliteit tussen de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap meer en meer duidelijk.

Niet alleen zijn de middelen onevenredig verdeeld. Er is bovendien een totaal verschillend consumptiepatroon, zoals trouwens blijkt uit de cijfers van een gezamenlijke studie van een Vlaams en Franstalig dagblad.

Uit de cijfers van het RIZIV blijkt dat, indien een gerechtigde aan de ziekteverzekering 100 frank kost, een Vlaming 92 frank kost, een Waal 109 frank en een Brusselaar 110 frank.

Ik heb bij de bespreking van de nationale begroting van Sociale Voorzorg die cijfers trouwens zeer uitgebreid gedocumenteerd in de Senaat.

Ook de ziekenhuisuitgaven liggen lager in Vlaanderen dan in Wallonië.

Dat houdt dan weer verband met een hogere gemiddelde ligdagprijs : voor Vlaanderen bedraagt die 1.830 frank per dag, voor Wallonië 2.000 frank en voor Brussel zelfs 2.700 frank.

Peeters

Het grootste verschil – en hier kan men echt spreken van een ander beleid – zijn de uitgaven voor de technische prestaties en specialiteiten. In deze sector kost de Vlaming de ziekteverzekering slechts 80 frank, een Waal 134 frank en een Brusselaar 133 frank voor een theoretische gemiddelde uitgave van 100 frank. Vermits het hier gaat om een groot stuk van de ziekteverzekering en een sector in volle expansie worden deze verschillen nog des te méér belangrijk. Een voor de hand liggende oorzaak is natuurlijk een groter aantal specialisten : per 10.000 inwoners 7 in Vlaanderen, 10 in Wallonië en 22 in Brussel.

Meer nog dan deze toch wel tot de verbeelding sprekende cijfers is er echter een grondig mentaliteitsverschil tussen Vlaanderen, dat meer opteert voor de prioritaire uitbouw van een behoeftegerichte eerstelijnsgezondheidszorg, en Wallonië, dat veeleer zweert bij een sterk specialistisch gestructureerde gezondheidszorg.

De „kromme eerste lijn” van professor Nuyens is inderdaad ook een communautaire breuklijn.

Een en ander heeft ook te maken met verschillen in artsopleiding tussen Vlaanderen en Wallonië. In de Vlaamse universiteiten wordt de huisartsgeneeskunde, de ambulante verzorging en de eertelijnszorg sterk gestimuleerd en gepromoveerd naar Nederlands en Angelsaksisch model. Aan de Franstalige universiteiten blijft men nog zweren bij een meer gespecialiseerde geneeskunde. Deze verschillende oriëntatie van de artsopleiding is de weerspiegeling van een verschillende geneeskundige opvatting : het Franse model van de medische almacht tegen een meer sociologisch uitgediept Angelsaksisch model.

De stelling van een aantal invloedrijke Vlaamse drukingsgroepen en instellingen in de gezondheids- en welzijnssector kan ons dus geenszins verwonderen. Ik verwijs maar naar het standpunt van Caritas Catholica en dat van het Wit-Gele Kruis, VGV, VVZ enzovoort.

Bovendien is de federalisering van de artsensyndicaten een feit en is er de recente communautaire breuk in de Orde der Geneesheren. De mislukking van de artsenstaking Wynen in Vlaanderen was geen taalconflict maar een conflict over een opvatting van de geneeskunde.

Mevrouw de Minister, deze situatie gegeven zijnde, past er maar één afdoende oplossing, met name een doorgedreven federalisering op alle gebied, inbegrepen de sociale zekerheid.

Alleen door verder te gaan op de weg van de federalisering van de staatsstructuren en van heel het maatschappelijk en sociaal-economisch leven, zullen de telkens weerkerende en bovendien immobiliserende conflicten tussen de Gemeenschappen in dit land een oplossing kunnen vinden.

De door de Volksunie daartoe ingediende wetsvoorstellen konden tot nog toe echter op geen enkele steun rekenen vanwege de Vlaamse deelregering noch vanwege de andere leden van de Vlaamse Raad.

Van enig wetgevend initiatief uitgaande van de Vlaamse deelregering zélf, in de zin van haar eigen beleidsverklaring, is er nog veel minder sprake.

En daar kunnen geen vrijblijvende intentieverklaringen verhelpen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens te besluiten. Zal het Belgisch „establishment” er dan toch blijven in gelukken gebruik te maken van het Vlaamse gebrek aan staatkundige traditie, aan duidelijk operationeel concept en aan inhoudelijke vernieuwing en aanpassing aan de algemene maatschappelijke evolutie, tekortkomingen die ook de Vlaamse politieke verantwoordelijken nog altijd kenmerken, tekortkomingen die er tot nog toe steeds mede de oorzaak van zijn geweest dat de Vlaamse beweging er niet in slaagde haar eigen machtpotentieel politiek te vermunten op de momenten waarop dit optimaal kan gebeuren ?

Zal dit schrijnend gebrek aan politieke lef, aan politiek zelfbewustzijn, kortom aan politieke arrogantie er dan blijven voor zorgen dat ook zij, die wij

onze Vlaamse Ministers noemen, zelfs niet de wettelijke kansen grijpen, zelfs niet steunen, om het zo spaarzaam toegemeten stukje zelfbestuur te maximaliseren ?

Wat is Vlaanderen gebaat met het schijnfederalisme van een Vlaamse regering zonder middelen noch bevoegdheden ?

Wat valt er nog te doen voor een Vlaamse verkozene in een Vlaamse Raad zonder agenda, als de Volksunie er niet was ?

Ik voel mij meer en meer waarachtig beschaamd, telkens ik om de veertien dagen mijn Belgische klak voor een Vlaams petje omruil, om hier rond een Vlaamse Leeuw, met het „rood van de klauwen” ostentatief naar buiten geplooid, wat te komen zitten lurken aan wat fopspeen-zelfbestuur, om hier hooguit wat te komen zitten luisteren naar beleidsverklaringen zonder politieke wil, naar de bespreking van doorgeefkast-begrotingen zonder financiële verantwoordelijkheden, als er dan al iets te beluisteren of te bespreken valt.

Mag ik er de leden van de Vlaamse Raad trouwens op wijzen dat wij het, sedert de hervatting van de zogeheten parlementaire „werkzaamheden”, tot nog toe moesten stellen met een openingsrede van de Voorzitter, de zoveelste – verontschuldig mij, mijnheer de Voorzitter – vrome intentieverklaring waarin, hoe dan ook, dan nog de unitaire Belgische consensus centraal stond, daar waar wij meer en meer moeten vaststellen dat zelfs een Vlaamse consensus hoe langer hoe minder tot de mogelijkheden blijft te behoren.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Vlaamse Ministers, geachte leden van de Vlaamse Raad, wat voor een volk zijn wij dan toch ?

Verrast ons de „verbaazing van de francofoon”, zoals die beschreven wordt in een evaluatie van die Franstalige journaliste, die het twaalfdelig debat, opgezet door een bekend Vlaams weekblad, over de grondslagen van de Vlaamse samenleving, had gevolgd, en die besluit, ik citeer : „Getroffen door de tegenstelling tussen het

Peeters

Vlaams imago naar buiten toe, dat van een sterk en overheersend volk, en het beeld dat Vlaanderen van zichzelf heeft met de vragen die het zichzelf stelt en blijft stellen ben ik geneigd om tot het besluit te komen dat de Vlamingen „au fond” nog in wording zijn en nog op zoek naar zichzelf. Terwijl de anderen hen kennen en sedert lang erkennen, zullen zij misschien de laatsten zijn om zichzelf te vinden.” Einde van het citaat.

Inderdaad, dames en heren, wat voor een volk zijn wij ? Of heeft ons volk dan toch nog altijd de politieke leiders die het verdient of die het misschien niet verdient ?

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, die mede namens de Ministers Steyaert en De Wulf antwoordt, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte Vergadering, aangezien de interpellatie van de heer Peeters gericht is tot twee collega's en mezelf, hebben wij onderling afgesproken dat ik de interpellant van antwoord zou dienen.

Ik heb met belangstelling geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Peeters. Enigszins in contradictie met wat hij zelf herhaaldelijk heeft gezegd, beschouwt hij de Vlaamse Executieve ook met een zeker „understatement”, aangezien hij steeds spreekt van de „deelregering” en wij er op staan dat over de „Vlaamse regering” wordt gesproken. **(Bevestigend gebaar van een lid van de Volksunie)**

Ik zie trouwens dat ik bij uw partijgenoot bijval ken.

Mijnheer Peeters, in uw uiteenzetting zijn er twee krachtlijnen te ontdekken.

1. De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen verleent onvoldoende bevoegdheden aan de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid inzake de welzijns- en de gezondheidszorg.

2. De Vlaamse regering zou onvol-

doende gebruik maken van de haar karig toegewezen bevoegdheden.

Betreffende het eerste punt verwijs ik de heer Peeters onder meer naar het wetsvoorstel voor de federalisering van de gezondheidszorg dat op 4 februari jongstleden bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd ingediend.

Het voorstel beoogt een wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, en kan als dusdanig, niet het voorwerp uitmaken van een nuttige discussie in de schoot van de Vlaamse Raad zelf.

Het tweede punt evenwel dient te worden getoetst aan de talrijke verwezenlijkingen die de Vlaamse regering sedert 22 december 1981 op haar actief heeft geplaatst. Het is inderdaad slechts vanaf die datum dat de Vlaamse Executieve uit de nationale regering is getreden en zelfstandig haar bevoegdheden is gaan uitoefenen.

Zelfstandige uitoefening van bevoegdheden betekent helaas niet noodzakelijkerwijs de volledige zeggenschap over bepaalde materies.

Het kan ook niet worden ontkend dat de Vlaamse regering momenteel gehinderd wordt, inzonderheid door twee factoren.

Een aantal bevoegdheden werden slechts fractionair overgeheveld.

Sommige wetgevingen zijn nationale bevoegdheid gebleven, alleen de uitvoering ervan werd aan de Gemeenschappen overgedragen. In het kader van het interpellatieobject citeer ik inzonderheid de wetgeving op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de wetgeving op de ziekenhuizen. Door deze ontleding van de bevoegdheden kan, in de huidige stand van zaken, slechts getracht worden een zo evenwichtig en harmonieus mogelijke uitvoering aan de nationale wetgevingen te geven.

Ten tweede, thans zijn nog discussies met de nationale regering aan de gang omtrent een aantal materies waarvan de bevoegdheidsafbakening onvoldoende is afgelijnd. In uitvoering van een beslissing van het overlegcomité Regering-Executieven wer-

den werkgroepen gecreëerd met het oog op de afbakening van de nationale en gemeenschapsbevoegdheden in de sectoren jeugdbescherming, toerisme en kunstonderwijs.

Bij dit alles mag men echter niet uit het oog verliezen dat wij ons in een beginfase bevinden van een toch verregaande staatsvorming en dat zulks uiteraard gepaard gaat met een aantal startmoeilijkheden die nu eenmaal niet in één slag, maar slechts stuk voor stuk en dus progressief tot een oplossing kunnen en moeten worden gebracht.

Niettemin kan ik nu reeds een reeks van verwezenlijkingen aanhalen die, bij wijze van voorbeeld, de dynamiek illustreren waarvan, sedert 22 december 1981, blijkt werd gegeven in de twee door het geachte lid geïmplementeerde domeinen, namelijk de gezondheidszorg en de welzijnssector.

Wat de sector gezondheidszorg betreft, som ik op.

1. Van meet af aan werd gestreefd naar formules om een efficiënte uitoefening van de respectieve bevoegdheden mogelijk te maken. In de ziekenhuissector werd een protocol afgesloten tussen de Ministers Dehaene, De Wulf en Urbain in verband met de afbouw en de reconversie van ziekenhuizen. Dit protocol wordt momenteel uitgevoerd.

Bovendien wordt gestart met de uitvoering van de regeling betreffende de rust- en verzorgingsbedden.

Eerstdaags zullen decreten worden ingediend bij de Vlaamse Raad in verband met het installeren van een Vlaamse programmeringscommissie voor de ziekenhuizen en de oprichting van een Vlaams fonds voor de bouw van ziekenhuizen en de medisch-sociale instellingen. De laatste twee punten zullen gezamenlijk worden behartigd door Ministers De Wulf en Steyaert.

De TBC-opsporing werd gereorganiseerd in functie van de risico-gerichte opsporing. Deze maatregel werd gerealiseerd bij besluit van de Vlaamse regering van 21 april 1982. Een serie meer gedetailleerde uitvoeringsbesluiten werden op punt gesteld en

Geens

kunnen weldra door de Vlaamse Executieve worden onderzocht.

De Executieve heeft eveneens alle nodige en nuttige maatregelen genomen met het oog op de subsidiëring van het kankeronderzoek. Een nieuwe reglementering wordt op punt gesteld die de kankeropsporing reorganiseert in functie van de integratie van de huisarts.

De Vlaamse regering heeft de nationale koninklijke besluiten betreffende het medisch schooltoezicht bevestigd, in afwachting van het ontwerp-decreet betreffende hetzelfde onderwerp dat thans in voorbereiding is.

De Raad van State heeft advies uitgebracht over een ontwerp-decreet in verband met de oprichting van een Vlaams adviescomité voor de diensten „Geestelijke Gezondheidszorg”. De Vlaamse Raad zal er bijgevolg zeer binnenkort kunnen over debatteren.

Een voorlopig adviescomité betreffende de gezondheidsvoorlichting en opvoeding is in oprichting. Het zal een ontwerpreglementering opstellen en de beleidsverantwoordelijken in deze aangelegenheid adviseren.

Recent werd een adviescommissie „Eerstelijnsgezondheidszorg” geïnstalleerd. Ze zal in de loop van 1983 rapporteren over de noodzakelijke budgettaire, wetgevende en organisatorische initiatieven over de eerste lijnsgeneeskunde.

Zo kom ik tot de gezins- en welzijnszorg. Verscheidene ontwerp-decreten verkeren in een finaal stadium. Ze werden voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Het gaat over :

- een fundamentele herziening van de wet van 8 april 1968 op de jeugdbescherming, inzonderheid betreffende de artikelen 37,66,67,69,70 en 71 en waarbij onder meer het begeleidend kamerwonen wordt mogelijk gemaakt ;

- de oprichting van de gemeenschapsinstelling Kind en Gezin, die het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn langs Vlaamse zijde zal vervangen.

Inzake de kinderopvang werd na een eerste experiment een nieuwe ouderbijdrageschaal uitgevaardigd bij ministerieel besluit van 26 augustus 1982. Deze nieuwe schaal houdt beter rekening en met het gezinsinkomen en met de kinderlasten.

Bij besluit van dezelfde datum werd het ministerieel besluit van 15 december 1975 tot vaststelling van het bedrag der werkingskosten toegekend aan de diensten voor onthaalmoeders, evenals van het bedrag van de tussenkomst per plaatsingsdag in het gezin en van de vergoeding voor administratiekosten, gewijzigd. Hierdoor wordt de leefbaarheid van deze diensten gewaarborgd.

Bovendien keurde de Vlaamse Executieve op 19 mei 1982 een besluit goed waardoor de residentiële instellingen - stuk voor stuk privé-instellingen - van het NWK, namelijk kinderdag- en nachtverblijven, kinderopvangcentra en moedertehuizen, een financiële injectie van 12 miljoen krijgen en voortaan met voorschotten van het NWK a rato 70 procent kunnen werken.

Aan het NWK zelf werd bovendien 240 miljoen frank toegekend ter dekking van de lasten uit het verleden.

Onthaalcentra vangen mensen in acute nood, ouder dan 18, tijdelijk op en begeleiden ze naar een grotere zelfstandigheid met het oog op (re)integratie.

Reeds 20 onthaalcentra werden erkend in de loop van 1982.

Bij besluit van 26 mei 1982 werd een Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide personen opgericht. Het betreft een uitgesproken beleidsinstrument en geen vrijblijvend gespreksforum. Het zal de Vlaamse regering adviseren over alle aangelegenheden die met het gehandicaptenbeleid te maken hebben.

Op 13 maart 1982 werd een Vlaamse Hoge Raad voor migranten opgericht.

Dit is niet zonder belang. Voor het eerst worden migranten rechtstreeks betrokken bij het uitstippelen van het beleid ten aanzien van hun bevolkingsgroepen. Eén van de voornaamste bekommernissen is de beleids-

coördinatie, zowel op het vlak van de Gemeenschap als op dit van de Gemeenschap en de nationale overheid.

Op 1 juli 1982 werd ook de Vlaamse Hoge Raad voor het gezin, opgericht bij koninklijk besluit van 4 augustus 1981, officieel geïnstalleerd.

In het raam van het besluit van 2 april 1982 inzake facultatieve toelagen in het kader van de postpenitentiaire hulpverlening worden momenteel 2 experimenten gesubsidieerd met het oog op het uittekenen van een nieuw beleid voor de hulpverlening aan ex-gedetineerden in de Vlaamse Gemeenschap.

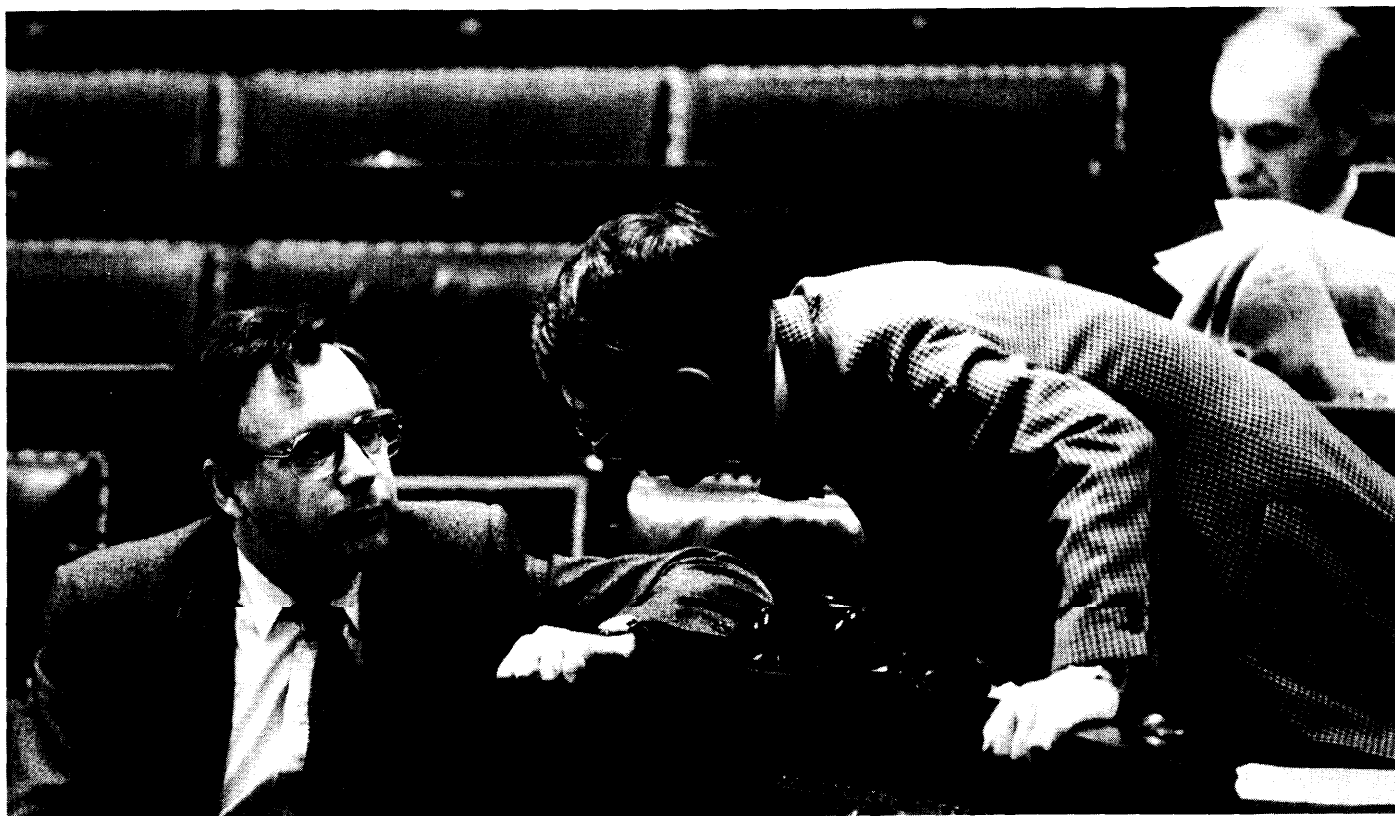
Bij besluit van de Executieve van 27 oktober 1982 werd de Vlaamse Hoge Raad voor de derde leeftijd opgericht. Deze raad heeft als opdracht de regering advies te verstrekken over alle problemen in verband met de bejaardenzorg.

Dank zij het ministerieel besluit van 15 oktober 1982 worden de samenstellingselementen evenals de toekenningsmodaliteiten van de provisionele dagprijs voor het behoud, de opvoeding en de behandeling van minderjarigen en van gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen, herzien en kunnen de voorschotten aan de instellingen uitbetaald worden op een meer actuele kostenbasis.

De Executieve zal zich eerstdaags kunnen uitspreken over een ontwerp van besluit waarbij de reglementering inzake erkenning en subsidiëring van centra voor maatschappelijk werk aan de staatsvorming wordt aangepast. De tot op heden bestaande reglementering die verschillend is voor de instellingen in Vlaanderen en voor de Nederlandstalige instellingen in Brussel, wordt daarmee één gemeenschapsreglementering.

De leden van de Vlaamse Raad zullen opmerken dat de activiteit die de Vlaamse regering heeft ontwikkeld in de sectoren gezondheid en gezins- en welzijnszorg zeker niet onbelangrijk is.

Zij is er voornamelijk op gericht de noodzakelijke organen te creëren, nodig ter ondersteuning van het beleid

De interpellaties zijn afgehandeld. Gemeenschapsminister G. Geens (CVP), Voorzitter van de Vlaamse Executieve, en Volksvertegenwoordiger J. Dupré (CVP) kaarten nog even na. Achtergrond : de heer A. De Beul (VU), Ondervoorzitter van de Raad

dat zoals de achtbare interpellant terecht betoogt, een Vlaams gelaat moet vertonen.

Daarbij werd ook nooit verwaarloosd de operationele maatregelen te nemen ter beveiliging en verbetering van de bestaande regelingen en in dat opzicht kan ook aangestipt worden dat met het oog op de coördinatie inzake het wetenschappelijk onderzoek een cel „Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek” werd opgericht, die als opdracht heeft de bevoegde Gemeenschapsministers advies te verstrekken betreffende de onderzoeksprojecten.

Het is ten slotte duidelijk dat ondanks de reële inspanningen die reeds werden geleverd, de operationele slagkracht van de Vlaamse regering en

van de onderscheiden Gemeenschapsministers substantieel zal verbeteren wanneer het Vlaamse ministerie effectief zal opgericht zijn. Het werken met onderdelen van de nationale administratie waarover men geen directe hiërarchische zeggingsmacht heeft, is inderdaad een remmende handicap.

Over deze laatste aangelegenheid zal ik de Vlaamse Raad naar aanleiding van de bespreking van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest de stand van zaken toelichten. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer

kort zijn. Het zal geen vijf minuten duren. De indrukwekkende lijst die de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ons heeft voorgelezen is bij nader toezien niet zo indrukwekkend en wel om verschillende redenen.

Ten eerste stellen wij vast dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve toch wel enkele decreten in petto heeft. Dat juichen wij uiteraard van harte toe.

Ten tweede slaan heel wat opgesomde maatregelen op besparingen op gebied van medisch schooltoezicht, TBC, kankeronderzoek, subsidiëring van centra voor geestelijke gezondheidszorg. Langs Franstalige kant maakt men niet de minste aanstalten om voor deze posten besparingen te

Peeters

realiseren en bovendien gebeurt de financiering grotendeels unitair.

Ten derde hebben wij vastgesteld dat u een groot aantal raden en cellen wil oprichten. Ook dat is ten slotte niet zo indrukwekkend. Van fundamenteel gewijzigde inzichten of een fundamenteel gewijzigd beleid inzake volksgezondheid en inzake sociale voorzorg is hier ook geen sprake.

Ten slotte en dat lijkt mij nog het meest pertinent, moeten wij bij de analyse van de begroting van volksgezondheid en gezondheidszorg – althans het deel dat de Vlaamse Executieve toekomt – vaststellen dat 98 procent van deze begroting gebruikt worden als doorgeefkastkredieten. Wanneer puntje bij paaltje komt blijkt de financiering voor elk initiatief afzonderlijk onvoldoende en bijgevolg onrealistisch en onrealiseerbaar.

De Voorzitter : Mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, heeft het woord.

Minister R. Steyaert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden, ik zal alleen maar een paar bedenkingen maken ten aanzien van het wederwoord dat het geachte lid naar voren heeft gebracht, meer bepaald dan voor de sector waarvoor ik zelf verantwoordelijk ben.

Het is inderdaad zó, dat een aantal ontwerpen van decreet binnenkort ter bespreking zullen kunnen neergelegd worden. Ik ben blij dat hiervoor appreciatie wordt betoond.

Wat betreft de maatregelen, die volgens het geachte lid meer bepaald op

het vlak van de besparingen zouden liggen, zou ik willen beklemtonen dat het niet louter om besparingen gaat. De maatregelen die getroffen worden met het oog op besparingen dienen gesitueerd binnen een herschikking, daar waar nodig, van een aantal reglementeringen en binnen het streven naar grotere coördinatie voor het geheel van datgene wat op het vlak van de welzijnszorg in Vlaanderen tijdens de laatste jaren is gegroeid.

Wij hebben, dacht ik, op dit ogenblik grote nood aan deze herschikking en aan deze coördinatie. Het is niet louter vanuit het standpunt van besparing dat het beleid wordt gevoerd. Voor de centra voor maatschappelijk werk bijvoorbeeld ben ik klaar met voorstellen die voor de Vlaamse diensten en de Vlaams-Brusselse diensten, die beide onder een verschillende reglementering ressorteren, inhouden dat wij tot één reglementering zouden komen, maar meteen ook dat er een verbetering, ook financieel, voor de centra voor maatschappelijk werk in Vlaanderen zou inzitten.

Verder wil ik ook laten opmerken dat, wanneer misschien een beetje lichtzinnig gesproken is over de installatie van zoveel hoge raden van advies, ik deze wél als fundamenteel beschouw, omdat langs die weg een poging wordt gedaan die ik persoonlijk zeer ernstig wens te nemen, poging van inspraak vanuit de sector zelf. Vanuit deze inspraak wens ik op het vlak van de evolutie van de inzichten, een aantal aanduidingen te krijgen, die ik werkelijk zou willen zien uitmonden in een vernieuwde aanpak op het vlak van het beleid. **(Applaus)**

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag. Wij komen morgen om 15 uur opnieuw bijeen en niet om 14 uur zoals oorspronkelijk voorzien. Aan de orde zullen zijn : de dringende vraag van de heer De Batselier tot de heer Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over het bevoegdheidsconflict tussen de Vlaamse Executieve en de nationale regering inzake bestuurlijke voogdij, en de overblijvende interpellaties van de heren De Batselier en De Beul.

Om 16 uur zullen de hoofdelijke stemmingen over het afgehandelde ontwerp van decreet, het afgehandelde voorstel van decreet en het afgehandelde voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde worden gehouden.

Is de Raad het daarmee eens ? **(Instemming)**

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 18.50 uur.**